

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్ర వార పత్రిక

4 అణాలు

30-6-'54

ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEKLY

పంచతంత్రం:

లబ్ధనాశము

చిత్రరచన, నిర్వహణ: విశ్వేంద్రుల నరసింహమూర్తి.

(విష్ణుశర్మ - రాజకుమారులతో)
"లబ్ధనాశమును నాల్గవ తంత్రము
చెప్పి దినుడే బాలకులారా!"

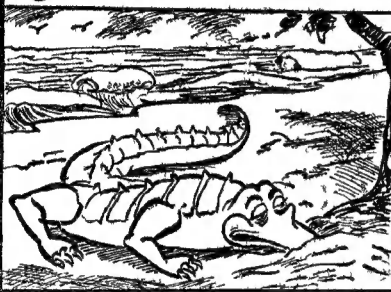
"మూర్ఖుడైన వాడెప్పుట్టికైనా
కోతితో మైత్రిని ప్రేమతో చేసి
మోసపోయినా మొసలి చందమున
దొరికినదానిని కోల్పోతాడూ!"

పూర్వమొకప్పుడు సంద్రపుటోడున
రక్తముఖుడనో వానరమొక్కటి
కాపురముండెను మేడిచెట్టుపై.

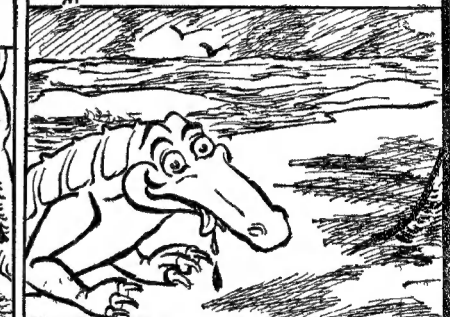
ఒక రోజున వికరాళముఖుడనో
మకరం ఒకటి ఒడ్డుకు వచ్చి
వెత్రమించినది.

మొసలిని చూచిన మర్కటరాజము
అతిథి వచ్చెనని తనందంబో
మేడిపల్లనూ రెంటినీకొని
మొసలి ముందు పడవేసింది.

అకలగొన్నా మొసలి అత్రముగ
పల్లను రెంటినీ మింగేసింది.

మేడిపల్లను చూచిన మరగిన మొసలి
నాటి నుండి ఆ రక్తముఖునితో
స్నేహం చేసి అతిదినమచటిక
వస్తూ హాహూ పుండదే!
ఇరువురు మిత్రులు ఇష్టాగోష్ఠిని
మెలగుచు పలములు తనివి తోరగా
మెక్కజొచ్చిరి.

ఒక రోజున మొసలింటికీ భోజనా
మేడిపల్ల రెండింటినీ చేకూని
తన పొట్టానికి బహూకరించెను
పల్లను తిని ఆ పొట్టా మన్నది:-
"ఇంత మంచి ఈ పల్లెక్కడి" వని

"ప్రాణ సమానుడు నా మిత్రుడు కల
దేత-దెచ్చెను వీటిని బహూమానంగా!
"ఇంత అయ్యోనో పండ్లను తినిజో-
వింటే మిత్రుని గుండెకాయ అది-
ఎంత మధురమో! నిజముగ నాపై
ప్రేమే వుంటే అతని గుండెను
తమ్ము పెంటినే! దానిని తంట్లో
ముసలితనం రాదందుకు పెద్దలు"

"అయ్యోయ్యో అట్లంటావేమీ!- పూజనీయు
దగు మిత్రుని చంపుట- హాపము కాదా?"

"అది అంతా నాకెందుకు చెప్పావ్!-
నాపై నీ మనసుంటోగో! ఎవతెనో
వలచా- వండుకె రోజూ ఇంటిక
రావడ మింతాలస్సం!"

అంటూ అవిడ చుసరుస
లాడుతూ- కోపగ్రహంతో
ముసుగు తన్నెదే.

పల్లి చేయటకు
లోచక మొసలి-
విచారముగ తన
మిత్రుని పడకు-
బయలుదేరినది

"అర్హా! గురువర్తన! ఈ
కథ నింతకు ముందొకపరి
చెప్పినట్లు జాప్యపకము!"

"చెప్పెడి కానీ దానికి దీనికి
ఊన్నదొకంచుక
వ్వుత్తానం!"

తంపత్తర దండా
రు. 12-0-0
విడిపత్రిక 4 అ.

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవార్తపత్రిక

Founder : K. NAGESWARA RAO

సంపుటము 47

సంచిక 42

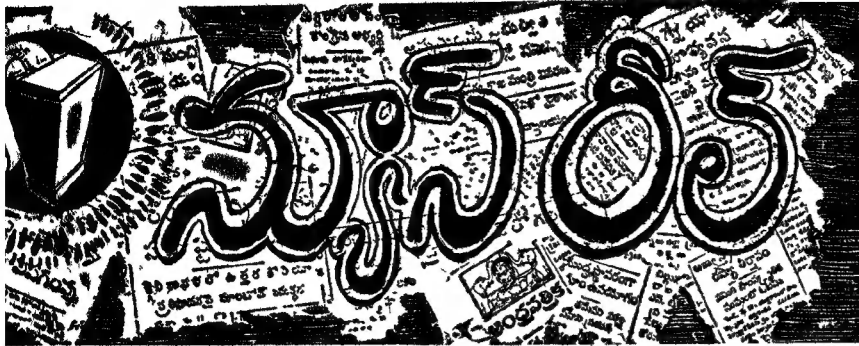
30.6-54

జరు, జ్యేష్ఠ బహుళ అమావాస్య బుధవారం

“మీ పుట్టెం మునిగింది?”

—కథా : క. నాగేశ్వరరావు, (కాకినాడ).

బుధవారం, జూన్ 16 :

—(ఛాన్సు ఇండోచైనా నుంచి కొన్ని ఫ్రెంచి సైన్యాలను పుడుచ్చేరికి రప్పించింది. ఈ సైన్యాలు ఎన్. ఎస్. వియట్నాం అనే ఓడలో వచ్చాయి. వీటితోపాటు చాలా ఆయుధసామగ్రిగూడా దిగుతుంది అయింది. ఇలా సైన్యాలను రప్పించడం అక్రమమనీ, పెంటనే ఉపసంహరించబడిందనీ భారతప్రభుత్వం తీవ్రంగా తెలియజేసింది.

—ఇండోచైనాలో యుద్ధవిరమణ తర్వాత మేక్షకుల కొలంలో శత్రు దళాలు అంగీకరించాలంటే వై సి బాలో సంప్రదింపులు జరుపుతున్న ఉభయపక్షాలూ తమకు ఆహ్వానం వహించాల్సిందేనని భారత ప్రధాని నెహ్రూ స్పష్టపరిచారు. ఈ

విషయం ఆయన సింహళపు ప్రభుత్వానికి తెలియజేశారు.

—తాయ్లాండ్ - ఇండోచైనా శరీరమధ్యలను పర్యవేక్షించడానికి విశ్వరాజ్య రాంలి పరిశీలకులను పంపించవలసిందని తాయ్లాండ్ ప్రభుత్వం భద్రతామండలిని కోరింది.

—స్విట్జర్ ల్యాండ్ దారుల పరిశ్రమలకు పెక్కికల్ సహాయాన్ని అమెరికా నుంచి తీసుకోవటాన్ని ఒక ఓడంబడికపై భారతప్రభుత్వం నేడు సంతకం పెట్టింది.

—టర్కీ పాకిస్తాన్ ఓడంబడికలో ఇజ్రాయేల్ తప్ప మిగతా ముస్లింపాక్షాల్లో చేరడానికి ఏయిందని పాక్ ప్రధాని మహమ్మద్ అన్నాడు.

—కొరియాను విడికరించేందుకు ఏం చెయ్యాలి అనేది రెండుకోడానికిగాను విడువారాలూ వై సి బాలో జరుగుతున్న 19 దేశాల శుభాశేఖం ఏమీ లేకుండానే ఖమ్మిపైపోయింది. కొరియా అంతటా ఎన్నికలు ఎవరి వరకు జేరగలవో, ఏలా జరగాలి అనేది పరిష్కారం కాలేదు.

—ఆంధ్రలో రెండుమూడు వందలదాకా ఖాల్లగిల పాతవన అనుమతించవలసిందిగా ఆంధ్రప్రభుత్వం కేంద్రాన్ని కోరింది.

—ప్రాచీనాబాద్ ప్రజాకాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడుగాను, రివిన్యూ మంత్రిగాను పని చేస్తున్న కొండా వెంకటరెడ్డిగారు అధ్యక్షులవని రాజీనామా ఇచ్చారు.

గురువారం, జూన్ 17 :

—పుడుచ్చేరికి రప్పించబడిన ఫ్రెంచి వళం కేవలం పోలీసులే తప్ప సైనికులు కారని (ఛాన్సు భారతప్రభుత్వానికి తెలియజేసింది. కొన్ని భారత అధికారులు ఈ సంబంధాన్ని ఒప్పుకోలేదు.

—ద్వితీయ వందవర్ష ప్రకాశికలో ప్రకాశనితమైన, కృష్ణాచారణ ప్రాజెక్టులను, కుంగుద్ర ఎగువకోట్ల, గండికోట, వంక ధార, నందికొండ, సిద్ధేశ్వరం, ప్రాజెక్టులను చేర్చాలని ఆంధ్రప్రభుత్వం కేంద్రాన్ని అర్థించినట్లు కర్నూలు వార్త.

—మొదటి వందవర్ష ప్రకాశిక ముగిసే ఈ రెండవవర్ష ప్రకాశిక ముగిసే 5 కోట్ల రూ.లు ఖర్చుచేస్తూ, డిజిటైజేషన్ 500 సర్వాధికారిక విద్యాకాలాలు పెరిగిపోవాలని ప్లానింగ్ కమిషన్ నిశ్చయించింది.

—కాంగ్రెస్ ఇండియా ఎగుమతి దిగుమతి ఓడంబడికపై సంతకాలు జరిగాయి.

—మొదటి వందవర్ష ప్రకాశిక ముగిసే ఈ రెండవవర్ష ప్రకాశిక ముగిసే 5 కోట్ల రూ.లు ఖర్చుచేస్తూ, డిజిటైజేషన్ 500 సర్వాధికారిక విద్యాకాలాలు పెరిగిపోవాలని ప్లానింగ్ కమిషన్ నిశ్చయించింది.

—కొరియా విడికరించే దర్పణ విశ్వల మయాగియి కనుక దక్షిణకొరియా యుద్ధ విరమణ ఓడంబడికకు కట్టుబడి ఉండదని డ. కొ. మంత్రి పూర్వ యంగ్ తాయ్ చేసిన ప్రకటనపై వ్యాఖ్యానిస్తూ, ఉత్తరకొరియాన్ ప్రతినిధి పేక నాంతున్ పై ప్రకటన అమెరికన్ మాటమివారి తంత్రాలను బయటపెడుతోందని అన్నాడు.

—ఇండోచైనాపై 9 దేశాలు వై సి బాలో జరుపుతున్న శుభాశేఖం విఫలం కావడానికి సిద్ధంగా ఉన్న శమయంలో చైనా కొత్త ప్రతిపాదనలచేసి శుభాశేఖం కొనసాగేట్లా చేసింది.

—ఏలయనంత త్వరలో ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయుల శీతలను మార్చించడానికి తాము మునుపగా ఉన్నట్లు ఆంధ్ర విద్యా శాఖ తట్టి రావారావుగారన్నారు.

—టర్కీతో పాకిస్తాన్ సైనిక సంప్రదింపులు త్వరలో ప్రారంభమౌతాయని పాక్ ప్రధాని మహమ్మద్ అన్నాడు.

—(ఛాన్సు మారిన ప్రధానిగా మండే (ఛాన్సు 101 ఓట్ల మెజారిటీతో ఎన్నిక అయ్యారు.

—పుడుచ్చేరి వద్ద ఫ్రెంచి ఇండియా ఛాన్సుగంట్లో ఉన్న ఇరుసంపాలెయం అనే భారత గ్రామాన్ని ఫ్రెంచి పోలీసులు చుట్టు చుట్టి బయటి ప్రకటనలతో సంబంధం లేకుండా చేశారు.

—ఆంధ్రదేశంలో నిడుక్కుక్తిఉత్పత్తి కోసం 11 క్షేత్రాలను ప్లానింగ్ కమిషన్ కు ఆంధ్రప్రభుత్వం వహించింది. వీటి మొత్తం కోటి 64 లక్షల రూపాయలు ఖర్చవుతుంది.

శుక్రవారం, జూన్ 18 :

—చైనా త్వరలో ఏలూరులో రాయలార సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేయనున్నదని ఏటిక ప్రధాని పర్వీల్ ప్రకటించాడు. ఏలూరులో చైనా రాయలార కార్యాలయం ఇంతవరకు లేదు.

—ఇండోచైనాలోని సైగానకు వెనుకనున్న ఒక ఫ్రెంచి విమానం కలకత్తా డెండం విమానశయంలో అగగా కలకత్తా కనుక్కు అధికారు దాన్ని సోదాచేశారు. విమానంలోని 84 గురూ ముక్తీ కేమల్లో ఉన్న సైనికులని అనుమానించబడింది.

—లాహోర్, కంబోడియాలో వీటిక్ సైన్యాల్లో చైనా ఉన్నట్లుంటే ఉపసంహ

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : “వంశం” లో అంజలిదేవి.

మ్యూజ్ రీడ్—	3
కాలక్షేపం—	4
సైగ—	7
మంచి-చదు—	12
కరిగ్గి—	17
చరిత్రాలోకం—	22
వామ్యురిల్లు—	27
గడియారం డొంగ—	28
అన్నా-చిన్నా (సీరియల్)—	40
ప్రేమ ప్రపంచం—	44
సినిమా—	50
విజ్ఞానవిభాగాలు—	55

రిస్తామని జెనీవాలో వీట్టిన్ ప్రతినిధులు రాజీ ప్రతిపాదన చేశారు.

—ఒక నెలలో కాంటిని సాధిస్తాను, లేకపోతే రాజీనామా ఇస్తాను అనే ప్రతిపాదనపై రాజీకల్ వామపక్షానికి చెందిన మెండీస్ ఫ్రాన్స్ ఫ్రెంచి ప్రధానిగా ఎన్నికయ్యాడు.

—గ్యాటిమాలా రాజ్యానికి వెదుతున్న ఓడల్లో ఆయుధాలున్నాయో లేవో తనిఖీ చేయడానికి ఒప్పకోవలసిందని ఆమెరికా కోర్టుగా త్రిటన్ తన ఓడలను ముట్టుకోడానికి వీలేదని నిరాకరించింది.

—తాయ్‌లాండ్ - ఇండోచైనా సరిహద్దులకు ఒక పరిశీలక సంఘాన్ని పంపించాలని తాయ్‌లాండ్ చేసిన విజ్ఞప్తిని సోవియెట్ యూనియను భద్రతామండలిలో వీటో చేసింది. ఇక ఈ విజ్ఞప్తిని ఐక్యరాజ్య సర్వసభ్య సమావేశానికి పంపదలచినట్లు తాయ్‌లాండ్ విజ్ఞాపన మంత్రి అన్నాడు.

శనివారం జూన్ 19 :

—ఆంధ్రా హైకోర్టు నలుగురు జడ్జిలతో ప్రారంభమవుతుందని, ఆ నలుగురూ ప్రధాన న్యాయమూర్తి అయిన క. సుబ్బారావు, పి. చంద్రారెడ్డి, పి. వి. బాలకృష్ణ అయ్యర్, ఉమామహేశ్వరంగార్లనీ న్యూఢిల్లీ వారు.

—గ్యాటిమాలాలో 1944 నుండి అధికారంలో ఉన్న ప్రస్తుత ప్రభుత్వం వామ పక్షానికి చెందినది గనుక దాన్ని పడగొట్టే ఉద్దేశంతో హోండురాస్, సింగరాస్ రాజ్యాలనుండి కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేక సైనికులు సముద్ర, విమాన, భూమార్గాలద్వారా దండయాత్ర ప్రారంభించారు. ఈ దండయాత్రకు ఆమెరికన్ మద్దతు ఉందని ఆరోపిస్తూ, గ్యాటిమాలా ప్రభుత్వం తన పై దురాక్రమణను ఆరంభించినందుగా భద్రతా మండలిని కోరింది.

—20 వేల మాటలు, 106 ఆర్కిల్స్ గల డైనీస్ ప్రప్రథమ రాజ్యాంగపు ముసాయిదా ఇటీవల ప్రకటించబడింది సోమలిస్టు విధానం ఎలా ఉండాలో ఇది నిర్దేశిస్తోంది. పెట్టుబడిదారీ పరిశ్రమలను ఉపయోగించుకోవడం, తగ్గించడం, మార్పిడి చేయడం అనే విధానాన్ని అనుసరించదలచినట్లు ఆ రాజ్యాంగంలో ఉంది.

—నందికొండ ప్రాజెక్టు మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలోనే చేర్చబడుతుందని ఢిల్లీ సందర్శించి వచ్చిన ఆంధ్ర ఆర్థికమంత్రి తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు సికిందరాబాద్‌లో ప్రకటించారు.

—నిజాం నవాబు గవర్నరుగా విశాలాంధ్ర నిర్మించాలని ఆంధ్రప్రభుత్వం ఫజిల్‌ఆలీ కమిషన్‌కు నివేదించింది

తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు హైదరాబాద్‌లో అన్నారు.

—జెనీవాలోని ఇండోచైనా సమావేశం ఫలితం చూచవలసిందని నాయనీ, కమ్యూనిస్టుల రాజీ ప్రతిపాదనలు, పశ్చిమరాజ్యాల రాజీ ఖోరగి దీనికి కారణమని జెనీవా వారు.

—ఇండియాలోని ఫ్రెంచి స్థావరాలను నాలుగు నెలల్లో ఖాళీచేసి వెళ్లిపోతామని, ఇక్కడ ఉండిపోవాలనే ఉద్దేశం తమకు లేదని ఇండియాలోని ఫ్రెంచి రాయబారి కాంటో స్థానిస్థాల్ ఆస్ట్రోరాన్ అన్నారు.

ఆదివారం, జూన్ 20:

—పునుచ్చేరి స్థావరం సరిహద్దు పాడుగునా ప్రెంచివారు కందకాలు త్రవ్వకుని మిలిటరీ సన్నాహాలు చేస్తున్నారు. ఫ్రెంచి ఇండియాన్ పోలీసు స్టేషన్లు అన్నిటోను మరఫీరంగులు, వైర్లెస్ నెట్లు నెలకొల్పబడడమే కాక, సరిహద్దులో కొత్త పోలీసు స్టేషన్లు కూడా స్థాపించబడ్డాయి.

—లాస్‌న్, కాంబోడియాలలో యుద్ధ విరమణకు ఫ్రెంచి, వీట్టిన్ సైనికాధికారులు సంప్రదించుట ప్రారంభించాలని ఉభయపక్షాలూ జెనీవాలో ఒప్పందం చేసుకున్నాయి.

—రమ్య విజ్ఞాపన మంత్రి మాలటోవ్ జనీవానుంచి మాస్కో వెళ్ళారు.

సోమవారం జూన్ 21:

—నందికొండ ప్రాజెక్టు మొదటి ఘట్టాన్ని మాత్రం రు. 12 కోట్లతో నిర్మించడానికి భారత ప్రభుత్వం సమ్మతిస్తుందిగాని పూర్తిగా నిర్మించాలని ఆంధ్రప్రభుత్వం పట్టుబట్టేవత్తుంటే అసలు ప్రాజెక్టు నిర్మాణమే జరక్కపోవచ్చునని భారత ఆర్థికమంత్రి దేశ్‌ముఖ్ గారు నెల్లూరులో హెచ్చరిక చేశారు.

—కాశీనుంచి కన్యాకుమారి అగ్రానికి రహదారిలో కర్నూలుపట్టణంవద్ద తుంగభద్రపై వంతెన నిర్మించడానికి భారత ప్రభుత్వం నిర్ణయించినట్లు ఆంధ్ర ప్రభుత్వం ఇంజనీర్ ప్రకటించారు గాదావరీపై ఆలమూరువద్దకూ గా రు. 170 లక్షలఖర్చుతో వంతెన నిర్మించడానికి నిర్ణయమేదని వారు చెప్పారు. మొత్తం ఆంధ్రదేశంలో రోడ్ల అభివృద్ధి రు. 187 లక్షలు కేంద్ర ప్రభుత్వం మంజూరుచేసింది.

—వియత్నామ్‌లో ఎక్కడెక్కడ సైన్యాలను నిలువరించి యుద్ధం ఎలా విరమించాలో చాదాపు ఒప్పందం కుదిరినట్లేనని జనీవా వారు.

—ఫ్రాన్స్ కొత్త ప్రధాని మెండీ ఫ్రాన్స్‌లో (నిట్) విజ్ఞాపన మంత్రి

★ అక్షరతూణిరం ★

(హైదరాబాద్ లో సమావేశమైన విశాలాంధ్ర సదస్సువారు హైదరాబాద్ రాజధానిగా విశాలాంధ్ర రాష్ట్రం విర్యదాలని తీర్మానించారు)

రెండు కస్త్రు లోక ఒరలో
ఇముడవనే దెంత నిజమొ
ఒకే కత్తి రెండు ఒరల
ఇముడవనే దంతె నిజము.
బహు భాషల కొక రాష్ట్రము
ఉండుట తగనట్లే
ఒక భాషకు బహురాష్ట్రము
లుండుట తగదట్లే.

విశాలాంధ్ర వలయుననిరి
కొంతమంది సదస్సులు,
రెండు తెలుగు రాష్ట్రమును
కోరెడువారు దస్సులు.

నిశాచరులకోసం రవి
ఉదయించక దాగునా?
కొంతమంది కయ్యనుమని
చరిత్రగతి ఆగునా?

—సవ్యసాచి.

ఈడెన్ పార్సిస్ లో సంప్రదింపులు జరిపారు

—నియత్ని మకు పూర్తి స్వాతంత్ర్యం ఇవ్వవలసిందిగా బావోదాయ ఫ్రెంచి ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేశారు

—గ్యాటిమాలాపై తిరుగుబాటుదారుల వాడిమూలంగా దేశంలో సైనిక కాసనం ప్రకటించబడింది.

—గ్యాటిమాలా ఫిర్యాదుపై భద్రతా మండలి సమావేశమై యుద్ధం విరమించబడాలనీ, ఐక్యరాజ్య సమితి సభ్యులెవరూ ఈ యుద్ధంలో శోక్యం చేసుకోరాదనీ ఆజ్ఞాపిస్తూ ఏకగ్రీవంగా తీర్మానం చేసింది. ఈ సమస్యను ఆమెరికన్ రాజ్యకూటానికి ఒప్పించాలని బ్రెజిల్, కొలంబియా ప్రతిపాదించి తీర్మానాన్ని రమ్య వీటో చేసింది.

—చీనా ప్రధాని చా ఎన్‌త పండిట్ (53-వ వేదీమూడండి)

కాలక్షేపం

నరేంద్రవర్మకు భగవంతుడంటే ఏమిటి? అనే జ్ఞానాంధి. మనస్సులో మధనపడు తున్నాడు. రామకృష్ణ పరమహంసవద్దిగు చెల్లి ఆయన దర్శనం చేశాడు. కాని, రామ కృష్ణ పరమహంసకు భగవంతుడు కనిపించా డనే మాట వర్మ నమ్మలేదు. రామకృష్ణ పరమహంసయొక్క మొదటి పేరు (అనిగా తల్లిదండ్రులు పెట్టిన పేరు) గదాధర ఖట్టే. నరేంద్రవర్మకు భగవంతుని మీమాంసకం టే గదాధర ఖట్టేనిదయమైన మీమాంస హృద యంతరంగంగా వచ్చింది. “ఈతని ఆత్మ

ఉచ్చస్థితికి వచ్చిందా? ఉచ్చస్థితికి వచ్చిందా? శేషస్థితి మాచాదా? మనకు శేషస్థితి మాత్రమే గలదా?” అనే మీమాంసలో పడ్డాడు. ప్రహేద చరిత్ర చదివినప్పుడు మన ము హిరణ్యకశిపుని చర్యలు చూచి హిరణ్య కశిపుని ద్వేషిస్తాము. వాడు దానశాపముడు అని మాలవాడుతాము. కాని, మనలో ప్రతివాడూ ఒకవిధంగా హిరణ్యకశిపుడే. “శేషుడు అనేవాడు ఉన్నట్లయితే, మనకు కనిపించ డెందుచేత? పోనీ కనిపించకపోతే కనిపించకపోయినాడు. మనము ప్రార్థించి భజనచేసి మనము చేసినతర్వాతకూడా మన కోరికలు యీ షేర్మ డెందుచేత? శేషుడనే వాడు ఎక్కడున్నాడంటి? శేషుడూ లేడు దయ్యమా లేదు. సహస్రనామార్చనలు చేయించి సుఖం అభిషేకాలు చేయించి నూటారు టెంకాయలు కొట్టించినప్పటికీ, నివిలేకొద్దులా వ్యాజ్యం ఖర్చులతో సహా అగిలోపోసిన ఆజ్యం అయింది. ఏదాది ఎదిగిన విజ్ఞుడు మారేళ్లు నిండినట్లయింది.

ఈ సందారంలో ముఖం అనేది ఒక్క వాటికైనా కనిపించకుండా జింది భావలో వదిలిఉన్నట్లుగా వక్షరాని పొట్టువడుతున్నాడు ఎన్ని శేషులకు (మొట్టమొదట వచ్చింది, ఒక్క

శేషుడూ వాడు అక్కరకు రాలేదు. ఏ శేషులకూ మొక్కనివాళ్ళే చిక్కుదీసి నట్లుగా కాలమిదకాలచేసికొని చూయగా కాలక్షేపం చేస్తున్నారు. వాళ్ళూ, వాళ్ళ విజ్ఞులూ పాపలూ కోరినంతలో కోరియో గంజయో కడుపునిండా త్రాగి కంటి నిండా నిద్రపోతున్నారు. వాళ్ళకు లేని శేషుడు వాడెందుకు? ఎవడు చేసికొన్నకర్మ వాడు అనుభవించక తప్పదు అని వాదించి నట్లయితే, మన కాలకర్మచక్రం తిరుగు తూనే ఉంటుంది. కాలకర్మ చక్రం ఈ వా తిరుగుతూనే ఉంటుంది. ప్రపంచంలో ధర్మమో అధర్మమో సాగు రూనే ఉంటుంది. శవరాసులన్నీ తమ కర్మవశమున ధర్మమో అధర్మమో అనున రిస్తూ ఆచరిస్తూ యీ సందారచక్రంలోపడి గానుగ ఎద్దులవలె తిరుగుతూ ఉంటాయి. ఏది ఎట్లా సాగిలేదీమి? ఆ శ్రమహావిజ్ఞువు

శివు నాయందు భక్తి తత్పరుడైనందుకు నేను నీకు ప్రత్యక్షముగా కనిపించి, దర్శన మిచ్చి, నిన్ను భక్తుని చేయవలెనని సంకల్పించినాను. నీ దరఖాస్తు ఏమిటో తెలియ చేసే వెంటనే మంచాల్చేసి చెల్లిపోతాను” అని శంఖ చక్ర గదాధరుడై వస్తాడను కోంది. లేదా ఏ నీడ్రాహ్మణుని యాతం లోనో, ఏ బ్రాహ్మి యాపంలలోనో మన యింటికి వచ్చాడనుకోంది. వెంటనే అటు వంటి ప్రత్యక్ష ప్రమాణమును గూర్చికూడా అనుమానిస్తాము. “ఏ డెవడో మనయింటికి దొంగవేషం చేసికొని మౌనం చేయడానికి వచ్చాడు. మొగ వాళ్ళం యింట్లో ఉన్నాముగనక సరిపోయింది. లేకపోతే, ఇంట్లో ఆడవాళ్ళమందర, మనం లేకుండా చూచి, యిచ్చకములాడి, అరచేలి బ్రతుకం చూపించి, అందినంతముట్టుకు చంకను పెట్టు కొని పోగలిగినవాడే. అందుకు సంజేహము లేదు. శేషుడేమిటి? ఈ యావములో ప్రత్యక్షం కావడమేమిటి? ఇదంతా పొట్ట

చేసి వాడుక రాళ్ళి

మాటికేనే బడాతోర్ వేషం. ఇదివరకు నీడు ఎంతమంది యింట్లో చొరబడి, ఎన్ని వస్తువులు సంగ్రహించాడో. నీడు మన నట్లు కనిపెట్టవలెనని వచ్చాడు గనక, ఏని నట్లు మట్టు తూర్వోత్తరానా మనము తేల్చుకొనాలో” అని ప్రక్కనున్న పోరను స్త్రీకనుకు తెలిపాడనేనీ, ఆ స్త్రీకుపోరియ్య వును (ఆవేషంలో ఉన్న శ్రీమహావిజ్ఞువును పోరీకులకు ఒప్పుకొన్న, “క్రీస్తుడు జన్మస్థానమునకు తీసికొనివెళ్తారు. వాళ్ళలో బక్ష్మ” అని సాగనంపుతాడు. ఏని అర్థం ఏమిటి అంటే, ప్రత్యక్ష ప్రమాణంకూడా నమ్ముకాలని స్థితిలో ఉన్నప్పుడు “భగవం తున్నీ చూపించు” అని మనము నవలూ చేస్తే ఏ పరమహంసహృదా మనకు భగవం తున్నీ చూపించి మనలను తృప్తిపరచలేడు. మన నమ్మకం వాస్తవమేనని మనలను ఆనీకు అను చేయలేడు.

తమ కార్యములు బరిత్యజించియు బహర్త ప్రాపకుల్ సజ్జనుల్; తమ కార్యములు ఘటించుచున్ బరహితార్థ వ్యాప్తుకుల్ మధ్యముల్; తమ కైయన్యహితార్థ ఘాతుక జనుల్ బ్రతుకల్; వృధానాగ్ధర్థం గము గావించెడు వార లెవ్వో ఎరుంగన్ శక్యమే విరిగిన్? కా॥ తమ కార్యముల విడిచి పరుల కార్యములను చేయువారు సత్పురుషులు. తమ కార్యములను చేసికొను పరులకార్య ములను చేయువారు మధ్యములు. తమ కార్యము నిమిత్తమై ఇతరుల కార్యములను చెడిగొట్టువారు రాక్షసులు. తమకు ప్రయోజనము లేకపోయినను యితరుల సాక్షును నష్టపరచేవారు ఎటువంటివారో నెప్పటికైనీ కళ్యమే? ఇతరులకు ఉపకారం చేయ్యడం అంటే ఇతరులకు కొన్ని చిక్కులను సుంచుగాని, హింసకలలో సుంచుగాని తప్పించి ఉద్ధరించడం అని అర్థం చెప్పవచ్చు. అటువంటి సహాయం వాస్తవంగా ఉండవచ్చు; లేదా ప్రాయశాంకంగా ఉండవచ్చు. కాని ఇది అది కావడా, తన అత్యంతమును యితరులపై ప్రవేశించే చేయుట వల్లనే యితరులను అజ్ఞానంలోనుంచి జ్ఞానంలోనికి గురువై నటువంటివాడు శిష్యులను ఉద్ధరించవచ్చు. శిష్యుని వివేకానందము తూర్వోక్తములో నరేంద్ర వర్మ అని నీలువబడుతూ ఉండేవాడు. కాలక్షేపం యం. ఏ. చదువుకున్నాడు. పాశ్చాత్య ఇంగ్లీషు చదువులో ముగిసి తేలుతున్నాడు. పాశ్చాత్య విద్య అంటే మరలూ లేదు. ఎదైనా నర, ప్రత్యక్షంగా కళ్ళకు కనిపించినదానినే నమ్మకలేదు. వరోక్షమైన నరకా అనుమానించవలసిన విషయమే. అనగా వెంటనే నష్టమందా సాక్ష్యమైనంత వరకు అనుమానించి, ఏదైతే పోరీకులకు రిపోర్టు చేయవలసిందే. మన యొక్క సత్యవర్తనకు మెచ్చి భగవంతుడైన శ్రీమహావిజ్ఞువు మన వాళ్ళలో మన యింటి కుమ్మంలో! వచ్చి తలుపుకొట్టి, “వచ్చా!

హాయిగా అలవెతుకపురంబులో మందార
వనాంతరములోగాని, శ్రీరసాగరంలో శేష
శయనం మీదగాని, కాఫీత్రాగి
సాఫీగా పోషామీద తరున్న
వాడై, పాపుల గొడవగాని, పుష్పా
కుల గొడవగాని లేకుండా, టపాకు వెళ్ళ
వలసిన కాగితాలమీద సంతకాలు పెట్టవల
సిన బాధ్యతకూడా లేకుండా, తన
పేరు బాగా మ్రోగేటందుకు
దూత్రం "జనగణమన అధినాయక" అని
ప్రక్కను బ్యాండు నాయనూకుంటే
"సెనాన్" అని, తేరా కొరాభిల్లి
అంటూ ఉంటాడా? అటువంటివాడు
"ధర్మ సంస్థాపనాదాయ సంభివామి యుగే
యుగే" అని నోటినుబొద్దుమీద కాగితం
అంటించినట్లుగా, నాటంగా ఒక అభయ
కాస్తం చాటించడం ఎందుకు? "ఎవడికర్మ
వాడే అనుభవిస్తాడు" అనే నెక్కు నర్యకాల
సర్వానందంయందు వర్తిస్తూ ఉంటుందనే
మొదల, భగవంతుడనేవానికి మనలను ఉద్ద
రించవలసిన పనిలేదు. మనం కష్టపడి
చదువుకుంటే పరీక్షలో మనమే పాస్యవు
తాము. భగవంతుడు మనలను ఉద్దరించి
పొమ్మనుచేయించే చేయింది? పరీక్షలో అడుగ
బోయే ప్రశ్నలేవో, పరీక్షకు ముందుగా
మనకు రన్వంతయినా, చాటుగా తెలియ
జేసే నిజంగా భగవంతుడు మనకు సహాయం
చేకాడనుకోవచ్చు. లేదా పరీక్ష అయిన
తిర్వాత మార్కులు వేసే ప్రాఫెసరుతో
భూట్లాడి మనకు పదిమార్కులు ఎక్కువ
వేయించి పొమ్మను చేయిస్తే నిజంగా భగవం
తుడు మనకు సహాయం చేకాడనుకోవచ్చు.
అదీలేదు. ఇదీలేదు. ఏదీలేదు. మనం కష్ట
పడి చదువుకోవాలి. శ్రద్ధగా పరీక్షపాటలో
అడిగిన ప్రశ్నలకు ఆలోచించి జవాబులు
ప్రాయాలి. మన శ్రమకూ, మన శ్రద్ధకూ
తగిన మార్కులు మనకు రావాలి. భగవం
తుడు చేసే సహాయం ఏమీలేదు. అటువంటి
సందర్భంలో పరీక్షపాటలోకి వెళ్లేముందు
రానిచెట్టుక్రింద ఆంజనేయస్వామికి కొబ్బరి
కాయకొట్టి నమస్కారం చేసి, ఆంజ
నేయులవారికి పూసిన ఎర్రని సింహారం
మన నొసటను పెట్టుకొని, "నిన్నెంత
సేనెంతవాడనో" అని దండకం చదవడం
ఎందుకు? ఇదంతా దండుగపని" అని విర
మించవచ్చు. టెంకాయకయ్యోడి వ్యయము
లేకుండా ఆదాయం అవుతుంది. విద్యార్థి
ఆ ముక్కుంటి ఫలానికి మూడణాలు ఖర్చు
చేయడంకంటే మూడుఅణాలకు మూడు
ఎకర్లయినా పుష్పకాలు రూట్లవేసినవి
కొనుకొన్నవచ్చు. నిజమే. ముమ్మాటికి
నిజమే.

కొబ్బరికాయ కొట్టితే ప్రయోజనం

శ్లోకం పూర్తి పాఠం

గీతీ, శ్రీశ్రీ, శిరఃకంఠీ, శభా లిఖిత పాఠకః

అనర్థజ్యోతికంతశ్చ మడతే పాఠకాధమూ.

దీర్ఘం తీస్తూ పాటపాడినట్లుగా చదువువాడునూ, వేగంగా చదువువాడునూ,
తల ఆడిస్తూ చదువువాడునూ, వ్రాసినది చూచి చదువువాడునూ, అర్థము తెలియ
కుండా చదువువాడునూ, అల్పకంతముతో చదువువాడునూ, యీ ఆరుగురున్నూ
పాఠకాధమూలు.

ఇది వేదపాఠకులకురించి ప్రత్యేకముగా పాఠశాలలో శిక్షాగ్రంథములో
(గీతి శ్లోకం) చెప్పబడినది.

(ఈ పూర్తిశ్లోకమును వ్రాసినవారైన వండితులకు కృతజ్ఞులము.)

కన్యించనవ్వడు ఆకొరికి కొబ్బరికాయ నను
ర్పించడంకంటే, "ఎక్కడున్నావురా?"
అని సవాలుచేసి పోట్లాడడం నుంచిది
"ఎక్కడు చూచినా నీవే యందురుగాని
ఎందు చాచున్నావురా?" అని తర్జన భర్జన
చెయ్యాలి. "ఏతావునారా నిలకడ నీకు"
అని చక్కని కల్యాణిరాగంలో త్యాగ
రాజులవారుకూడా సవాలుచేసి, ఆయన
ఆత్మకల్యాణం ఆయన చూచుకొని నిర్వాణం
పొందినాడు. తీకరణకుద్దిగా, గట్టి పట్టు
దలతో "ఏడి చూపించు ఆ చక్రేన్ గిక్రిన్;
ఇందు గల డెందు లేడని అంటావుగదా,
ఏడి యీ స్తంభంలో చూపించు" అని
మహా గంగా ఒక్క తన్ను ఆ ఉక్కు
స్తంభాన్ని తన్నగలిగినవాడు హిరణ్యకశి
పుడు. అటువంటి పట్టుదలతో హోరా
హోరి పోరాడినట్లుగా వేటాడినట్లుగా,
పరిశోధన చేయగలిగినవాడే ఆస్తికుడు.
వక్కా వడవోరకాల విక్రచ్చి
ఆస్తికుడు - "నా ప్రాణమైనా పోవాలి
ఆ నీవు దైవా కన్యించాలి" అని
అహోరాత్రాలు తన మనస్సులో ముద్రపడి
పరిశోధనచేయడమే, అసలైన సత్యా
న్వేషణ. అసలైన పరతత్వ స్వేషణ. అటు
వంటివాడే తరిస్తాడు. హిరణ్యకశిపుడు
తరించాడు. ప్రహ్లాదుడు విముక్తి పొంది
నాడో హిరణ్యకశిపుడుకూడా ఆముక్తినే
పొందెనటలలో పొల్లుమాట ఇల్ల.

రామకృష్ణ పరమహంసపద్మకు వెళ్ళిన
నరేంద్రవర్మకూడా, "భగవంతుడు ఉన్న
ట్లయితే వానిని మీరు స్వయంగా చూచి
నట్లయితే, నాకుకూడా చూపించండి -
అప్పుడు మీమాటలు నమ్ముతాను" అని ఆ
పరమహంసను పరీక్షచేయడానికి పూను
కున్నాడు. గదాధరచట్టాని నిజంగా శంఖ
చక్రగదాధరుణ్ణి చూచినాడా? గదా
ధరుణ్ణి చూచి యీ గదాధరుడు వటి

దగాపరుడేనా?" అని విత్తర్చించాడు. అసలే
క్షత్రియుడు. జంతుగొంతులేకుండా పరమ
హంసనుకూడా శంకించాడు. "బుజువు
చూపించు" అన్నాడు. బోనులోకట్కించి
త్రాసులో తూచినట్లుగా క్రానుక రీక్ష
చేసి సాక్షిని అడిగినట్లుగా ప్రశ్నించాడు.
భగవంతుని విషయములో ప్రత్యక్ష
ప్రమాణంగా చూపించుట శేమున్నది? భగ
వంతుడు సత్యస్వరూపుడు. లేదా అసత్య
(మా యా) స్వరూపుడు - సర్వము తానె
యైన వాడు అంటే ఏమిటి? భగవంతుడు
ధర్మస్వరూపుడు. లేదా అధర్మస్వరూపుడు.
అదీయిది కాదు. కంటి కేటతీతుడు. నిర్గుణుడు.
నిరాకారుడు. నిరంజనుడు నిర్వికారుడు.
నిరుపమానుడు. "నీరా", "నీరా" తప్ప
అతనివిషయంలో యింకేమీ చెప్పడానికి
ఏమి లేనివాడు. అనగా యాతం,
కోపం, మణం, మణం ఏమీ లేని
వాడు - ఏమీ లేనివాడు అంటే (Have-
not) వట్టి నిరాధారుడు. ఉపాధి లేనివాడు.
ఆస్తిలేనివాడు. కేవలం ఏమీలేనివాడు,
"లేదులేదనేవాడు" నాస్తికుడు అని చెప్పక
తప్పదు. భగవంతుడే నాస్తికుడైతే, ఆయన
భక్తులు ఏంకావాలి? నాళ్ళుకూడా నాస్తికులే
కావాలి. ఆ నీ వేదాంతం. చెట్టితోట్టి
వంగళప్ప చెట్టివేదాంతమే అనండి. అండు
కనే "అన్నమైతే నేమిరా మరి నున్నమైతే
నేమిరా? అందుకని యీ పాడుపాటకు
అన్నమే వేతామరా" అని వ్రాసినవంగళప్ప
వలె పిచ్చివానివలె ముద్రి యుగంధరుడు
ధీరసగర వీధులలో బోధించాడు తన
తత్వం. ఇటువంటి అవాక్యానన అగమ్య
గోచర విషయంలో రామకృష్ణ పరమ
హంస ఏవిధంగా నరేంద్రవర్మకు విమని
సమాధానం చెప్పగలడు? ఏవిధంగా
నరేంద్రవర్మయొక్క సంశయమును
విచ్ఛేదం చేసినాడో వివరంగా విశదీక

చమత్కార క్షేత్రము

క్షే. అంబలి ద్వేషిణంపంజే ఊరుపిండి కృతానురం,
ఉరగాయ కృతత్రానం పాలనేతి ప్రియంగవాం.

అంబలి, ఊరుపిండి, ఉరగాయ, పాలు, నేయి అనుపదములు తెలుగు నదములు. కనుక క్షేత్రముసమంజసమని తోచును.

సాధారణార్థము:—అంబలిని ద్వేషించువాడును, ఊరుపిండి చేయబడిన దైత్యులు గలవాడును, ఉరగాయకు భయపడువాడును, ఆవులపాలయందు నేతియందు యిష్టపడువాడును, అగువానికి నమస్కరించెదను.

విశేషార్థము:—బలిని ద్వేషించువాడు, అకారవాచ్యుడు, ఊరువులచేత అనురులను (మధుకైటభులను) నలిపి వేసినవాడు సర్పమునకు (కాళియునకు) భయముగల్గినవాడు, 'పాలనేతి + అప్రియంగవాం' గోవులను పాలించుట యన విక్కిరి ప్రతిగలవాడును అగు విష్ణువునకు నమస్కరించెదను.

—చిలుకూరి వీరరాఘవశర్మ, గుడ్లవల్లేరు.

కాలక్షేపం

రించలేము. కాని, సంకయ విచ్చేదం అయి
వివేకానందుడుగా మారిపోయినాడు.

మానవ్యాఖ్యా ప్రకటిత పర
బ్రహ్మతత్వం యువానా
వర్తిస్తాం లే వసద్విషిగై

రావృతం బ్రహ్మనిష్ఠః
అచార్యేంద్రం కరకలిత చి

స్మృద్ధ మానందిమూ రిం
స్వాత్మరామం ముదితవదనం
దక్షిణామూ రిమితే.

ఈ సంస్కృత క్షేత్రానికి తెలుగు పద్యం
విమలంజే—

మానుల్ వృగులు శిష్యభూతులును
బ్రహ్మధ్యాన నిష్ఠపరుల్

ధ్యానింపంగను జన్మ నానిని

దనునదా బ్రహ్మతత్వమునుకా
మానవ్యాఖ్యను చెల్వనట్టి

గురు వాత్సరామ జన్మదితున్
ధ్యానింతున్ స్థితవక్త్ర హర్షయుతు

మేధా ధక్షిణామూ రినిన్.

తా|| తాను చిన్నవాడై వృద్ధులును, బ్రహ్మనిష్ఠులును, అగు శిష్యభూతులైన ఋషుల సంఘముచేత పరివేష్టించబడి, వారికి తనమానమువల్ల నే పరబ్రహ్మతత్వము నుపదేశించుచున్నవాడును, దక్షిణామూ రును నందు తర్జన్య అంగుళముల (ఒకటోవేలు రెండోవేలు) చేర్చి యుండుట వల్ల చిన్నద్రును ధరించినవాడును, అనందమూ ర్తియు, స్వాత్మరామందము ననుభవించువాడును, ప్రపన్నమయిన ముఖము గలవాడును, అచార్యులలో శ్రేష్ఠుడును అగు దక్షిణామూ రిని ప్రాత్రముచేయుచున్నాను.

రామకృష్ణ పరమహంసబోధించిన పరమ

రమాస్యం విమిటో వర్తించి చెప్పలేము.
కాని సరేంద్రవర్మ "హా! తెలిసెన్"
అన్నాడు. నేనిక సరేంద్రవర్మనుకాను,
వివేకానందస్వామిని అన్నాడు.

సరేంద్రవర్మను ఉద్ధరించినవాడు పరమ
హంస అయినను ఉద్ధరించుటకు యీయన
పడిన కష్టం విమిటో చెప్పడం మనకు
కష్టం మంత్రం బోధించలేదు వాక్కు
హేయం చేయలేదు. క్రియాయాపకమైన
సహాయం చేయలేదు పరమహంస మానంగా
కూర్చున్నాడు. ఆయన ఎదుట సరేంద్రుడు
మానంగా కూర్చున్నాడు. అంతే - శిష్యుని
లోని అజ్ఞానం మైనం కరిగినట్లుగా కరిగి
పోయింది, ఆ మానంవల్లనే - పరమహంసల
యొక్క మానంవల్లనే మన అజ్ఞానం మైనం
కరిగినట్లుగా, వారి తేజస్సు అనే జ్ఞానాగ్ని
గుండె ముందర కరిగిపోతుంది.

అయినా, నిర్గుణుడైన భగవంతుడు
ప్రేమస్వరూపుడు అని నిర్వచించి నప్ప
టికీ, "ప్రేమ అంటే ఎట్లాఉంటుందో
చూపించు" అని ఎవడైనా మనలను సవాలు
చేస్తే, ఎం చెయ్యగలం? "ప్రేమయూ మీ
జగము" అనే కీర్తన పదిసార్లు పాడి విని
పిస్తే, అదే ఒక గ్రామాఫోను రికార్డుగా
పెట్టి గ్రామాలన్నీ సంచారం చేసి ప్రచారం
చేస్తే, అందువల్ల గ్రామాలన్నీ ప్రేమయం
అవుతాయా? పార్టీలు కలహాలు, కొద్దులు
దావాలు లేకుండా ప్రతి గ్రామం
గోమయ మయం అయినట్లుగా ప్రేమ
మయం అవుతుందా? అందువల్ల ఆ గ్రామ
ఫోను రికార్డులు ఎప్పుడూ అమృతం
కొనవచ్చు. గ్రామాఫోను కంటెనెర్వాళ్ళకు
లాభం రావచ్చు. కాని, అటువంటి కీర్త

నలు ఎంత చక్కని రాగంలో పాడినా,
ప్రపంచం అనురాగమయం ప్రేమయం
అవుతుంది అనేమాట బూటకం. అటువంటి
పాటలవల్ల ప్రేమ యింకా యింకా చవు
కర్దు, ఎంత చౌకంలో పాడినా చవుకర్దు
విలువ తగ్గిపోతుంది. అటువంటి పాటలవల్ల
ప్రేమను ఎలము పాట పాడినట్లవుతుంది.
ప్రేమ విలువ రూపాయి నుంచి పాణాకు
తగ్గిపోతుంది. సినిమాలు వచ్చి న తర్వాత
ప్రేమ అంటే రెండున్నర గంటల ప్రదర్శ
నంగా తయారైంది. ప్రపంచ అంతర్జాతీయ
అయిక్యరాజ్యసమితి మాత్రము ప్రపంచ
రాజ్యాలకు వికనుత్వం అనురాగం
వృద్ధికొనాలనే ప్రచారం చాలాచేస్తోంది.
ప్రపంచాన్ని ఉద్ధరించాలనే బుద్ధితో
చేస్తోంది. "ప్రేమయూ మీ జగము -
ప్రేమయే జీవనము" అని ప్రచారం
చేస్తోంది. అమెరికావంటి రాజ్యం వెనుక
బడిన రాజ్యాలను ఉద్ధరించాలని అపార
మైన ధనసహాయం ఆయుధ సాధన సహాయం
చేస్తోంది

తన మేలుకోసమే తన న్యాపారలాభం
కోసమే అమెరికా బహువిధాల ఆయుధాలు
సప్లయ చేస్తోంది అని రాజకీయరహస్యజ్ఞులం
టారు తమ కార్యంబు పరిత్యజించిన పరార్థ
ప్రాపకులు కూరు అని అమెరికావారిని అను
మానించేవాళ్లు ఉన్నారు. ఏ దేశంవద్దకైనా

(55- వ పేజీ చూడండి)

నేపనల్ ఎకో

పిలిప్స్, భారతి

రేడియోలు—

ఈ రేడియోలను మీ రిప్పుడు
సులభవాయిదాల పద్ధతిపై
(Hire purchase) కొనవచ్చును.

రేడియో ఖరీదులో మూడవవంతు
ఇచ్చి, రేడియో మీరింటికీ తీసు
కొని వెళ్ళండి మిగిలినది 10 నెలల
వాయిదాలలో కట్టవచ్చును.

★

రేడియో సిని ఎక్స్ప్రెస్మెంట్స్,

బకింగ్ హామ్ పేట, విజయవాడ-2.

(బాంచి:

సామరంగమ్ చౌకు - విజయవాడ-1.

మెగర్

రాచకొండ
విశ్వనాథశాస్త్రి

బంగారం అంతా పోతూ "నాకు నీ ముండ"కి ఇచ్చినందుకు ఏడుపుకూడా వచ్చింది. అటువంటి మనిషి కాంతారావు చావుకి ఎందుకు విచారిస్తాడు? విచారించ లేడు.

కాంతారావు లేనందుకు విచారిస్తూ ఉంటాడు రామారావు.

కాంతారావు ఉన్నట్లుంటే ఆ హాళి వుండే యాక్టర్ పేరేదో మూర్ఖునిగానే తెలిసిపోయేందుకు

కాని, విచారించి ప్రయోజనంలేదు.

చచ్చి స్వర్గాన ఉన్నవాళ్లు తిరిగి కిందకి దిగిరాదు.

అలా తిరిగి కిందకి దిగిరాకపోడం ఉండే అదీ రామారావు మంచికే!

ఒక్క కాంతారావు తప్ప, చచ్చి స్వర్గాన్న ఉన్నవారెవ్వరూ కూడా దిగి రాకడం ఇష్టంవుండదు రామారావుకి!

అందులోనూ ముఖ్యంగా కొంతమంది

హాళివుడే యాకర్గా నవ్వేడు రామారావు, పరిచయాలెవరూ బహిష్కరించే వాళ్లనిమాసి. వాళ్లు కూడా దూరంనుంచే పలకరించి నవ్వి, అలానే పాగిపోయారు.

వాళ్ళని హాళివుడే యాక్టర్లనవులు కావు రామారావునే హాళివుడే యాక్టర్ నవు సాయంకాలం ఆరుగంటలయింది. బీచిలోన్ను పేవ్ మెంటుమీద, సింగారిండు కొన్న ఆడవాళ్ళు వయ్యారంగా నడుస్తున్నారు. మగవాళ్ళుకూడా వాళ్ళల్లాగే సింగారిండుకొని వాళ్ళల్లాగే నడుస్తున్నారు. పురపాలకసంఘంవారు తమకొక రేడియో స్టేట్లు ఉందని అందరికీ తెలియజేస్తున్నారు. దింటే సంగీతమని తెలుస్తుంది ఎవ్వరూ వినిపించలేదు.

పేవ్ మెంటుకిపక్కగా కారాపి అప్పుడే అందులోంచి దిగేడు రామారావు దిగి, తీవ్రంగా నైట్ కాలస్తూ పేవ్ మెంటుమీద కాస్తేపు నిల్చున్నాడు

రామారావు, కాంతారావు అయిదో క్లాసువరకూ కలిసి చదువుకున్నారు తరువాతి విడిపోయారు. రామారావు ఆనర్స్ పాసయ్యాక ఉద్యోగం అన్వేషిస్తూ "ఇంటర్ వూ" కోసం మద్రాస్ వెళ్ళి నవ్వుడు, హాళివుడెలాంటి పొద్దున్నే లేచి బైటకెవస్తాంటే ఎదటగదిలోంచి ఒక కొత్తిముఖం, కాని ఎక్కడో చూసిన ముఖం బైటక వచ్చింది మాస్తే ఇంకెవరు? కాంతారావు కుళిలపళ్ళెం వగైరాలన్నీ అయ్యాక ఆరోజే అప్పుడే అన్నాడు కాంతారావు, - "నవ్వి నవ్వుకు నువ్వు హాళివుడే యాక్టర్గా ఉంటావోయ్" అని.

ఆహాళివుడే యాక్టర్ పేరుకూడా చెప్పేడు కాంతారావు.

అయితే, మళ్ళీ గిజామన్నా జ్ఞప్తికి రాలేదామేరు రామారావుకి.

అది అతనికి చాలా Exasperating గా ఉంటూ ఉంటుంది హాళివుడే యాక్టర్ చేస్తున్న బాధితావేసి చూసినా, ఏమేరు కాపేరే కాంతారావు చెప్పినదానూ అనిపిస్తుంది కాని, ఏమేరు కాపేరే "ఉహూ, ఇది కాద"నిపిస్తుంది

పోనీ, కాంతారావునే కనుక్కుంటామంటే—

లేచిన వేళానికేవం నల్లనో, లేక, లేక

గానే రామారావు ముఖం చూసిన దోషం నల్లనో, ఆరోజు మధ్యాహ్నం మే హాళివుడే మెట్టుమీద కాలిబారింది కాంతారావుకి. మీదమెట్టునుండి కిందమెట్టుకి వచ్చేలోపల ఎముకలు విరిగేయి, తల పగిలింది, స్పృహతప్పింది, మరో ఘడియకి (పాణం పోయింది.

ఎవరైనా చనిపోయారూ అంటే రామారావు విచారించడు. తండ్రి పోయినప్పుడు అతనికి ఏడుపు రాలేదు. ఆస్తి వచ్చింది. తల్లిపోయినప్పుడు అతనికి ఆస్తి రాలేదు. కొంచెం కన్నీరు వచ్చింది. ఆ తల్లి తన

పైగల్

దిగవచ్చును అంటే, ఉన్నదన్నమాటే తలచు

తండ్రి తిరిగి వచ్చేయా అంటే ఇచ్చిన అర్పి పట్టుకుపోతాడు తల్లి దిగవచ్చింది అంటే అదిదాగాడు కానీ ఇవ్వకపోవడం సరి కదా, పైగా పోషించనుని కీలకధావ సహారీ అయి మాన్పించుండి "మామయి ముండు" దిగిరావడానికీ అదింకా చావనే లేదు

నిక్కమాట అలా ఉండగా ఇతా కా పాదిలే కాని దిగవచ్చింది అంటే అదొక గొప్పతంబా

వానకీ రామయ్యగారి మామగారి పాదిలే అరవయ్యగారి పాదిలే కా ఆ కాటంబా ఓ వాంబాతూ లరాకాల్లావా గడించేతు వానకీరామయ్య "ఎవంచేత్తో గడించిన పోతాదెయ్యో" అని లోపల గొప్పగా ఇల్లా ఉంటారు దబ్బుగడించిన వాళ్ళ నుండి వానకీరామయ్య వదిలి యెడతూ మాదా గడించేతు అమాట నిజం, కాని పోతాదెవ్వనూట ను పూర్వం అంత దబ్బునీ పోతరవేసేటూ వానకీరామయ్య ప్రజ్ఞు మూలగుండంటారు నివానివాలు దబ్బున్న వాళ్ళకీ తెలియాలి పాదిలే మాత్రం క్రియ జన్ముతో మూలేది

పాదిలేకి మయన్న పోగట్టా రామా కావుకీ తెలుసు అందువల్లనే ఆమెకీ తెల్పి కాలేదన్న సంగతికూడా తెలుసు తండ్రి కామ ఒక్కరే సంతానం అన్న విషయం లాగా తెలుసు. ఇకన్నీ తెలిసినవాడికి వానకీ రామయ్యదగ్గర దబ్బు మూలగు తోందన్న సంగతి తెలియకీ తెలివన్నవాడు ఒక్కరే వూరి

దబ్బుందని తెలుసు కావల్సి పాదిలేని తెల్పాడానికి ఒప్పుకున్నాడు రామారావు, సంబంధం స్థిరపడింది.

కాని తెల్పేయోలోతుక రామారావుకీ ఓ సందేహం కలిగింది.

కట్టుంకింద ఓ వదిలేలు పోతవున్నావే కాని తీరా తెల్పేయోక ముసలాదికి ఏం బుద్ధి వుండుందో ఏమో ఎవడికి తెలుసుకీ దుగతా అప్పుతా ధర్మశత్రవులకి రాకీచ్చే త్తే! ఏ దొర్లొంగులోనో వర్తకచేసుకోంటే! దీటికంటే గొప్ప ప్రమాదం; మర్రి విముండవో మానీ తెల్లారేత్తే!

అప్పుడు రామారావు, రామా రావు జన్ము తెల్లం కలిసి కట్టకట్టాకాని గంగలోకి దిగాలి

అందుచేత గొప్ప సేవీకాల్సిగా వామా రావు

ఆ సేవీకాట్టవంటో కాదుకీ తండ్రి సాయపడ్డాడు అటువంటి విషయాల్లో తండ్రి కొడుకుల మధ్య చిక్కటి నెంపటి ఉండేది.

కట్టులు నిర్ణయించుకున్నాడు కామ కలు నిర్ణయించుకున్నాడు ముసూర్తం స్థిరపర్చేడు, కుభలేఖలు వర్ణించ వచ్చేడు.

అప్పుడు; అంటే, ఇకరెండుకోలాలు ముసూర్తం ఉండవగా అండేటుగా, పైకి బాంబులా ఓ రిజిస్ట్రీ నోటీసు వానకీరామయ్యకి పంపించేడు రామారావు

నీ మామగారి జీ. డి. ఉండి ఆ సంగతి వాడు తెలిసిందా మధ్యపర్చి దగాచేసేవు. యథార్థం కట్టువుచ్చి స్థిరపరచిన ఈ సంబంధం చెల్లనేరదు; వాడు అక్కరలేడు. కాగా నీవుచేసిన ఈ దగావల్ల వాడుకలిగిన నష్టానికి, ముసూర్తానికి, వరువువల్లనీ వామజేత నిమిత్తం నీవింటాట్టలో వావా చేయడమేకావించా, నీపైని క్రిమినలు చర్యలుమాదా జరిపించడ మగును

అదీ ఆ నోటీసు సారాంశం

తామకు చతుశ్చక్రివంశేష్ట జడవల్ల వానకీ రామయ్య మాదా జడవతు, అరవి వగ్గర నోటీసంటే నోటీసే కాని అదేం పైం బాంబుకాదు అరవి వావాల్లోనూ తంటాల్లోనూ లాగా వరిగిన ఇయ్య రిజిస్ట్రీ నోటీసు భాగోతాలకీ భయపడే మనిషి కాడు

కాని—

తన వాడుకల్లం తల్లిపోతోంది. మామగి వయసు పెరుగుతోంది. ఇవ్వుడు తెల్లగి పోలే వావాడీ అప్రతిష్ట రహితాసవు లుండి నీల్లికి మరెంక ఈ జన్ములో తెల్లి కాదు.

"నవ్వకీ మరెంకదబ్బు కావాలి అదీ నీనిబర్ధం" అనుకున్నాడు నోటీసు అందు కోని

తెల్లగి పోడన్న నీమా అరవికి ఉండి అనిపోడన్న నీమారేకపోలే రామారావు మాదా వర్ణించుకు నోటీసు తెల్పి యథావిధిగా జరిగింది.

వానకీరామయ్యగారి ఆస్తిలో సంగం పాదిలేకి వదిలవు వాన్ను ఆమె తననం తరం ఆ ఆస్తిపై ఆమె సంతానానికి పూర్తి వాన్ము.

అలా పెట్టిలయింది తగవు.

కావరాని కొచ్చింది సోత్తి

కావరాని కొచ్చిందేకాని నిల్లలు వుట్ట మందాకే చచ్చిపోకుంజమానని తెగ తయి వడి పోయేను రామారావు

రామారావు చదువుకోని వాడుకాడు. నిల్లలు వుట్టడం ఆమెకీ ప్రమాదకరం అని అరవికి తెలియకపోలేదు

నిల్లలువుడిలే చక్కుంది. నిజమే

నిల్లలు వుట్టకపోలేమాత్రం ఆ క్రియ జన్ముతో ఎన్నాళ్ళు బతుకుతుంది? నిల్లలుంటే తాతలనీ, తల్లిలనీ మాదా వాళ్ళ అనుభవిస్తారు నిల్లలేకపోలే వానకీ రామయ్యగారికి ఏ జ్ఞాతివెనకలో ఇంత అన్నీ ఎగరదన్నాడు పోతాడు అలా జరగడం వాళ్ళకీ క్రియస్మరంతాని రామా రావుకీ క్రియస్మరంతాదే

అందుచేత భార్య చావగా కొడుకుని ఎత్తుకున్నాడు రామారావు

తల్లిలాగే ఉన్నాడు కొడుకు. అది మరోభయానికి కారణం తాత చావకముందే మనవకువత్తే, తాత ఇంకా తనకిందే ఉండుకున్న ఆప్తంకా తిరిగి ఎవరో ఆ జ్ఞాతివెనకలకీ పోతుంది.

అందుచేత,

అన్నిడు చావాలని పూకులూ, చావమనే వని రామారావు భగవంతుణ్ణి ప్రార్థించడం జరిగింది

ఈలోతుక జరిగింది ఓ ఘోరం

మామయి చనిపోయాక, నిరవ్వడైన వానకీ రామయ్య తనమన్న ఆస్తిసంతటికినీ "జన్ము యూనివర్సిటీ"కి దానంచేసి పోతనీ, తొడు దిడిచి, కాకిపోయి, ప్రయాగమానీ, మారి వార్షరంలో మారీ మన్నాడు

వానకీ రామయ్యచావడంతాడు "వావా దబ్బుంతా అలా తగల్పడం" అదీ జరిగిన ఘోరం.

అవార్త విన్నప్పుడు రామారావు ముఖం చూసి తిరవలసిందే అప్పుడతని ముఖంలో నోరీవుడ యక్కర వచ్చే లేదు వచ్చేలేదు. ముఖం అంత మంటలునుండికొవంతో ఆ మంటలు మావగారు వచ్చేదన్నమాట విన్నాక్కాని పూర్తిగా చల్లారేడు

వానకీ రామయ్య చనిపోయాడన్న సంగతి తెలిసి సామధూతి తెలిసే నిమిత్తం ఓ పెద్దమనిషి రామారావింటికీవచ్చి రామా రావునిమానీ ఆశ్చర్యకవ్వాడు మోకాయాడు.

రామారావు కొడుకు చనిపోయినప్పుడు తిరిగి ఆ పెద్దమనిషి వచ్చినప్పుడంటే అతగాడు మరీ ఆశ్చర్యపోయి, ఇంకా తెచ్చుగా మోకం పోయాయాడు

మామోనీల పోయేను రామారావు కొడుకు

ఆనెంటునే రెండో పెళ్ళి చేసుకున్నాడు రామారావు.

రామారావుకి ఇప్పుడు ముగ్గురు కొడుకులున్నారన్న సంగతి కొంతమందికి తెలుసు. అతని కిష్కండు బాదాపు నాలుగు లక్షల కిమీ త్రుచేసే స్థిరాస్తి ఉందని చాలామందిల తెలుసు. అంతకి గుబురుగా అతని దగ్గకి క్యాష్ ఉందన్న భోగట్టా ఇనకంటాక్కు వారికి తెలియదు.

ఆయా సంగతులు నిద్రలో కూడా మర్చి పోడు రామారావు.

ఒక్కసారి చూస్తే చాలు, మరపుకొరని విగ్రహం రామారావుది.

మాంచి పొడవు, పొడవుకి తగిన లావు, పొడవుకి లావుకి తగిన ట్టుగా, పెద్దది కాకుండా చిన్నది కాకుండా ఉండే సరి

యైన బొజ్జ, ముఖంలో చిన్న చిరునవ్వు. అంతలోనే గాంభీర్యం. అంతలోనే బ్రాడ్ హోలీపుడ్ యాక్టర్ ట్రైల్, పెద్ద మనిషిని నూచించేట్టుగా తగుమాత్రం బట్ట తల. "ముసలాడు కాడుస్యండ్లీ" అన్న ట్టుగా, గాలికి కొంచెం ఎగిరేట్టుగా పల్చటి జాట్టు.

నిండైన విగ్రహం. ఖరీదైన మనిషి.

పంచె, జాబ్బా, వాడీ వేసుకొంటే మూడూ ఖరీదైనవే. నూటు వేసుకొంటే అదీ ఖరీదైనదే. కళ్ళకి మాలింగ్ గ్లాసెస్, వేళ్ళకి ఉంగరాలు, రిఫ్టకివాచీ; అవి ఖరీదైనవి కాకుండాపోవు, మోటారు కారు ఉండి అంటే అది ఖరీదైనది కాదని ఎవడన గలడు?!

వేసే మెంటువీడ కొంచెంనేనే నింపు

న్నాడు రామారావు.

కట్టుకున్న కాస్టింగు సముద్రపు గాలికి తెల్లమబ్బులా మెల్లిగా కదుల్తోంది. పట్టు జాబ్బా గుండెలకి బొజ్జకి మెత్తగా వత్తు కొంటోంది.

నోట్లా ఉన్న దైవని మడితేల్తో బైట! తీసి పొగవదిలేడు రామారావు.

రామారావు నోట్లా చిక్కుకొని కూడా బెటికి తప్పించుకోగలిగినందు క్కావోలు నీలి పొగ ఆశ్చర్యపోయి ఎటుపోవాలో ఎరక్క గాభరాగా అటూ ఇటూ పరి గట్టింది.

పరిగట్టాల్సిన అవసరం రామారావుకి ఇంతవరకూ ఎన్నడూ కలగలేదు. అరనా తావాగా నడుస్తాడు. అరనా అరనా కెటిక గయిల్.

ఎప్పుడూ క్షణమైనా చింతలేదు

అతడు లాక్టోజెన్ పాప కావడమే
కారణం. తల్లిపాలవలె పుష్టి
కరమైనదేకాక తేలికగా లాక్టోజెన్
అరుగుతుంది.

విశ్వసించండి
LACTOGEN
తల్లిపాలు ఇవ్వలేవపుడు

ఉచిత లాక్టోజెన్ ఫోల్డర్ కు
ఈ కొపన్ పూర్తిచేసి పంపండి.
నెస్టిల్స్ ప్రాడక్ట్స్ (ఇండియా) లి.
పోస్టు బాక్సు 396, కలకత్తా

పేరు _____

చిరునామా _____

నైగల్

అరిస్తా క్రెటిక్ గయిట్ తోటే ఇ స క
లోకి దిగి బోయేడు. దిగబోతుండగా
ఇంతలో ఎవరో పక్కనుంచి వచ్చి అత
నికి కొంచెం పక్కగా కొంచెం ఎదురుగా
నిల్చున్నాడు. పక్కనుండి వచ్చిన ఆసామీ
మనిషిలా లేడు. నీడలా ఉన్నాడు.
“నీడీ”గా ఉన్నాడు

బికారి, బెరారి, బెగర్.

కొట్టడాని కొచ్చేడా?

రామారావు జంకేడు.

“రామారావు గారూ! మీ మంచి చాలి.
కిందటిసారి తమర్ని కలుసుకున్నప్పుడు
మొహమాటపడి అడగలేకపోయాను. చాలా
జరుగుతున్నా ఉంది. ఒక్క పాసిక రూపా
యలు, దయచేసి ధర్మంకింటి అనుకోండి..
తమర్ని కాఫీ ఖర్చుపాటి ఉండదు.”

కొట్టడానికీ రాలేదని తెలుసుకున్నాక
ఒక “విదరింగ్ లుక్” ఇచ్చేడు రామారావు.

“ఈసారిలా అడిగేవు. సరిపోయింది.
దుర్భి నీ మొహం నాకు చూపించకూడదు
తెలిసిందా! దమ్మిడి అయినా సరే ఇవ్వను
గాక ఇవ్వను. దయచేసి వెళ్ళు.”

అని చెప్పేసి ఇసకలోకి బరకరా
పాములా సాగిపోయేడు రామారావు.

బెగర్ బెగర్! అడుగుతే అడుగు
వేస్తే ఏ బెగర్ ఓ బెగరయి!

అయితే—

పాసిక రూపాయలు ‘బెగర్’ చేసిన
వాడు మొదట బెగరుకాదు, ఇప్పుడైతే
అనామకుడయ్యేడు అప్పు డతను వెంక
ట్రావు, రామారావుకి అతను బాగా పరి
చయ్యుడు. అతన్ని నోరుబార్చి ఎవరైనా
బట్టడగడం భయం...

అలా ఖర్చు చేసేసేడు.

ప్రస్తుతం ఇలా ముప్పైతుకూ తిరుబిధులూ
తిరుగుతున్నాడు. వెంకట్రావుని చూస్తే
రామారావుకి అప్పగోకుడా ఇత్తం
ఉండేదికాదు.

ఒక్కొక్కరూ ఎవడు ఖర్చు పెట్టనున్నా
టలాగే?

గొప్ప!

“ఫలానా వెంకట్రావు చేతికి ఎమిక
లేదు”

అనే గొప్పకోసం కాకపోతే మరెందు
కలా కాల్చేస్తాడు డబ్బంతా?

ఇప్పుడు తెలిసాచ్చింది.

గొప్పంతా గొరుక్కుపోయింది.

అనుభవించమనండి.

చేతికి ఎమిక లేదట ఎమిక!

అంగుకే చిప్ప చేతికొచ్చింది.

నవ్వొచ్చింది రామారావుకి.

ఇద్దరేనీ చొప్పున ముగ్గురేనీ చొప్పున
జనం వీచిని కూర్చున్నారు, ఒంటిగా ఒక
చోట కూర్చున్నాడు రామారావు.

“ఇంకా నవ్వొస్తూనే ఉంది రామా
రావుకి.

“రామారావు గారూ! మీ మంచి చాలి,
కిందటిసారి తమర్ని కలుసుకున్నప్పుడు
మొహమాటపడి అడగలేకపోయాను.”

గారు! తమరు!

“కిందటి సారి” అంటే నెలదినాలక్రితం
వచ్చేడు వెంకట్రావు.

అప్పుడు—

“ఏమాయ్ రామారావ్! పులాసానేనా?
పిల్లజలా బావున్నారా?

ఏం చేస్తున్నట్టిప్పుడు?”

అలాచర్చింది ధోరణి.

చవవు! రామారావుడగ్గర చవవుతీసుకొ
పోయాడు.

దిబగర్ హాడ్ డిట్ బీక్!

చవవు తీసుకొని పరుగు తెరిపిద్దామను
కున్నాడు, “గట్టు” చాలక జారిపోయాడు.

ఇప్పుడు?

రామారావు గారూ! తమరు!

అందితే సిగ. అందకపోతే కాఫ్.

పోనీ, ఈసారైనా తన తాను తేమిటో
తెలుసుకొని చూట్టాడేడు.

తెలుసుకోకపోతే తెలియ కెప్పుగతను
రామారావు—ఎవడికైనా సరే.

తనలోతను నవ్వుకొంటూనే, చలక కళ్ళ
తోడు ఎడం చేస్తో వీసీ నాలుగు వైపులా
ఒక్కసారి దృష్టి పోనిచ్చేడు రామారావు.

మిస్టర్ సాహసా వస్తానన్నాడు. ఇంకా
రాలేదు. ఇంకా రాలేదా? వచ్చినా కని
పించలేదా? ఏవడో యంగ్ మాన్ లో

మిసెస్ సన్యార్ ఒడువైపుకి నడుస్తోంది.
ఎవడు వాడు? మరొకడా? అక్కడంత
లావుగా కూర్చొన్నది పార్సీ సారథి కాబోలు

వాడు తప్ప అంత దుక్కలా మరెవరుండ
గలరా! మిస్టర్ హచ్చిన్సన్ పిల్లలు కాబోలు,
ముగ్గురు, బకెట్లలో తడి ఇసక పట్టుకొచ్చి

కుప్పబోతున్నారు. వాళ్ళదగ్గర పక్కని
పట్టుకొని నిల్చున్నా వినడ మిసెస్ హచ్చిన్
సనా? మిస్ రాబిన్ సనా?

దృష్టి సరిగా ఆనడంలేక!

రామారావు ముఖంలో నవ్వు మాయ
మయింది.

ముసలాల్లయి పోతున్నానా?

అనే భయం కలిగింది రామారావుకి.

నూర్దుడు అస్తమించేడు. చంద్రుడు

ఉదయించే ఉన్నాడు. ఎక్కణ్ణించోవచ్చే
గారి రివట కెరటాల్ని తాకుతూ ఎక్క
డకో పోతోంది. గుంపులోంచి తప్పిపోయి
బెనక్కి మిగిలిపోయిన బాలరిపడవ కెర
టాల్ని ఎక్కుతూ దిగుతూ తొందరగా
ముందుకి రావోతోంది. బైటే హవున్ మీది
డిసం కన్ను తెరుస్తోంది; మూస్తోంది;
మూస్తోంది; తెరుస్తోంది.

వీచి అంతాకూడా చల్లగా రంగురంగుగా
ఉంది. సముద్రపుభూమి అదగినప్పటికీ
గంభీరంగా ఉంది. ఆ భూమిమందు మను
ష్యుల గొడవ వప్పగా చల్లారిపోతోంది.

ఈమధ్య ఒక్కొక్కసారి, ముఖ్యంగా
ఒంటరిగా ఉన్న సమయాల్లో రామారావుకి
ఈ భయం కలుగుతోంది. గుండెలమీద
పాములాగ మసనులో బరువుగా కడు
ల్తోంది.

నలభయ్యయిదేళ్ళ కదూ బళ్ళయి.

మరో ముచ్చయ్యెళ్ళైనా బతకడా రామా
రావుకి

బరకొచ్చు, ఎందుకు బరకడూ?

కాని—

ముందు! కాలం ఇలానే వెళ్తుందా?

సరిగా ఇటువంటి సమయంలోనే ఆ
ముసలాని మాటలు చెవుల్లో గిం గుడు
తుంటాయి.

ఒకనాటి విట్టమధ్యహ్నం, తురంతా
నిప్పులు చెరుగుతుండగా, ఈ చెరులోంచి
గాడ్సు టెబిలో! కొద్దూండగా, రామా
రానింటి ముందు నిల్చాని, చేతులుబాచి,
మూరడెత్తు ఎగురుతూ, నివ్వబోక్కిన
కొరిలా గంతుతూ, ముందే రాకనీబొగ్గులా
మండిపడిపోతూ ఓ “ముసలిముండ” రామా
రావుని తిట్టిన తిట్లు, రామారావు మర్చి
పోదామని విశ్వప్రయత్నం చేసినా మర్చి
పోలేకుండా ఉన్నాడు

“నవ్వు దానికేదో అపచారం చేసే
ఉంటావు. లేకపోతే నిన్నెందుకలా తిడు
తుందది?”

అంటే ఆ మాటకీ రామారావొప్పకోడు.

ఆ ముసలాని కొడుకు రామారావుని దగా
చెయ్యబోయేడు. వాడి డబ్బు కొంత రామా
రావు దగ్గర ఉంది. ఆ డబ్బుని మట్టిపెట్టి
ఉంచేడు రామారావు. ఇంతలో వాడే
వచ్చేసేడు. ఆ డబ్బు ఇచ్చిమంటుంది
మునీల్లి ఎందుకివ్వాలి? రామారావుని ఆ
బెధవ దగా చెయ్యబోయి ఘెయిలయేతే అను
కోండి. కాని, దగా చెయ్యబోయేదా
లేదా? అటువంటి బెధవల డబ్బు చేతికిం
తరవాత ఎందుకు విడిచిపెట్టాలి?

అందుచేత “లేదు ఫా” న్నున్నాడు

రామారావు

మనస్థి తారావ్యలా లేచింది. తెయ్యి మని గంతింది.

కాని, ఆ డబ్బు రామారావుదగ్గరన్నట్లు సాక్ష్యం ఏదీ లేదు.

ఇనా, చేసేదేమిలేక, కడుపుమంట పట్ట లేక, తిట్లు తిట్టిపోయింది ముసల్ది.

■ వ్యవహారంలో తన నడత "మారలే జన్మింపబడలే" కాదని రామారావు చెప్పడం అనుకోలేదు. అతని కావిషయంలో కాస్తా అప్రకృష్టం కాస్తా అప్రకృష్టం లేవు

కాని—

"ముసలిమండ" తిట్టినట్లు;

"నీ ఇంటా ఫీసు గల్గే. నీమీద అగ్గిపడుగు పడిపోనూ. నీ పెనకొమ్మందూ రాలిపోనూ. నీవంశం నిర్వంశం అయిపోనూ. నువ్వు సర్వ వాశనం అయిపోనూ..."

ఈట్లు రామారావుని బాధించవు.

కాని, ఇటీవల ఆముసల్ది తిట్టిన ఆఖరి తిట్లు, లాల్చిలో పూతిక ఉండి ఉండి గుచ్చుకొన్నట్లుగా, మనసుని గుచ్చుకుంటూ వస్తోంది.

"కాలం మళ్లదూ? నాకు మళ్లించలే నీకు మళ్లించింది. అప్పట్లోను పెద్దలోగం రాకపోలే మానుకోరా కనాయి పెద్దవా! పచ్చి మంచినీళ్లయినా గొంతుకలో పోనీ వాళ్ళక, ఈగలైనా వాలక, కుర్చీకుర్చీ వస్తావురా, వచ్చినాడా, నువ్వు! అప్పటి క్కాని తెలిసిరావురా నీ పాపాలన్నీ నీకు" అంటూ కావం పెట్టినట్లుగా కేకలేసి తిట్టింది "ముసలిమండ"

సాక్షిలేదే నాట్లు పట్టింది ఈడ్చిందేనే దాలోనా దాని.

నీచ్చిమండి!

వాస్తవంకంటే ఏంచెయ్యడం!!

ఈపాటికి చచ్చేఉంటుంది.

కాని, ఆమెమంటలు రామారావుచెప్పులో జరిగే ఉన్నాయి.

గుండెలమీది సర్పం మరోసారి కదిలింది.

"నిజంగా నేను పాపాలేనా?"

అనుకున్నాడు రామారావు

సరిగ్గా అప్పుడే అగింది రేడియో గంభీర గోళం.

మరొక ఫీసు.

మరొక కంకం.

మరొక పాట.

గుండెలమీదే టైగర్!!

గాలి పదంతప్పుక నడుస్తోంది. కరటాలు లయతప్పుక విరుగుతున్నాయి. చెన్నైలకరిగి కరిగి వారుతోంది.

మార్చిన్న రామారావు కదలడం మళ్లీ పోయేడు.

ఒకా! ఏమిటిపాట!

ఈ పాటలో—

చెన్నైల చెలుగులున్నాయో? చుక్కల తళుకులున్నాయో? చిక్కటి చీకట్లనువవులున్నాయో? కరటాల విరుగుతున్నాయో? ఇంద్రధనుస్సుల రంగులున్నాయో? వేడి కొండల నిట్టూర్పులున్నాయో? జలదాల జలదరింపులున్నాయో?

ఈ పాటలో—

నియారాలి విరహముందా? పడుచు రక్తపు ప్రవాహముందా? స్పృశులే మిగిలిన ముసలివాని బోసినవృందా? పసిపాపల వోసముందా? జూలివాని కష్టముందా? పేద వాని ఏడుపుందా? సీతాదేవి కోకముందా? రాధేయని కృపయముందా? అనవోయని ఆర్తనాదముందా?

ఈ పాటలో ఎవ్వో ఉన్నాయి

ఈ పాటలో ఎన్నెన్నో ఉన్నాయి.

కాని—

ఈ పాటలో పాపాలేవు.

ఈ పాట పాపాలేరగడు.

పాపాలేరగని ఆ పాట వినిపించగానే రామారావు గుండెల మీది సర్పం కదిలింది.

తలపెత్తింది. పడగవిప్పింది.

"నిజంగా నేను పాపాలేనా?"

అని ప్రశ్నించుకొని తన సమాధానం చెప్పకోవక్కర్లేదు.

చేసిన పాపాలు కనిపిస్తూనే ఉన్నాయి.

చనిపోయాడనుకున్న స్పృశులు బ్రతి కొన్నావే ఉన్నాయి. తనుకుల్పినకోపాలు; తనుమామీన సంసారాలు; తన చెప్పితిన్న వాళ్ళ ఏడుపులు; తనని బ్రతిమిలాడి, ప్రాణేయిడి, కాళ్ళపట్టుకొని, చివరకి చేరులు నలుపుకుపోయిన వాళ్ళ విషాదాలు; తననాలు; ఆత్మహత్యలు; హాహాకారాలు; కారిన కన్నీటి కాలువలు; రాలిన రక్తపు చుక్కలు; చావులు; మంటలు; పూరాలు, ద్రోహాలు. పాపాలు; ఎన్నెన్నో దుష్కారాలు, ఎన్నెన్నో స్పృశులు, తర సగా, ఒక్కొక్కటిగా కనిపించి, లేచి నిల్చుని ముందుకొచ్చి "నీకు నీచాతి నీకుడు; నరరూపరాక్షసుడు, అభమాళ ముక్కు అతి దుర్మారుడు; మహాపాతకుడు"

అని చేపాచి చూపించి గొంతుల్ని చాటింది చెప్పిపోతున్నాయి.

కళ్ళు ముడుకుతున్నాయి.

గుండెలు ముడుకుతున్నాయి.

బట్టంతా ముడుకుతోంది.

కడుపులో కల్లోలం.

కృపయంలో సంజోధం.

మనసులో భీకర ప్రళయం.

పాట ఎప్పుడు అగిందో గుర్తులేదు రామారావుకి.

ఎప్పుడో కాని లేచి నిల్చున్నాడు.

రాత్రియింది. జడసంఖ్య వల్చబడింది.

నిల్చున్న రామారావు, దూరంనుంచి చూస్తే కడిగిన కిలలా ఉన్నాడు. దగ్గర్నుంచి చూస్తే మనిషంతా నీరయినట్లుగా ఉన్నాడు.

వళ్ళంతా చెమటపట్టినవిదట, అప్పుడే గాలి ఒక్క విసురు విసిరిందేమో, అతనికి చల్లగా ప్రాణం లేచి వచ్చినట్లుయింది.

ఒక్కపారంటే ఒక్కపారే గంగలో స్నానంచేసేడు రామారావు.

అది కాక, చలికాలం మళ్ళింది. కాని ఇంకా చలిచలిగానే ఉంది.

తెల్లవారింది. గంగానది నిర్మలంగానే ప్రవహిస్తోంది. గంటలు ఎన్నో చోట్ల మోగుతున్నాయి. ఎక్కడెక్కడినో వచ్చిన వాళ్ళంతా దేవుణ్ణి స్మరిస్తున్నారు.

నీట్లో ముగిలు వేస్తున్నారు. నీట్లోంచి పైకేలేచిన మెట్లన్నీ తడిసి నీరందకి మెరుస్తున్నాయి. తడిబట్టలా, తడిజుట్టులా దులిచి నవ్వుడు నీటిజలులో పంచరంగులు విరుగుతున్నాయి నదిలో స్నానంచేసి తైటికవచ్చి మెట్టుమీద నిల్చున్నాడు రామారావు.

అతని కా సమయంలో తనంతో పరి కుభ్రంగా ఉన్నట్లు భావన కలిగింది.

అతని కప్పుడు మనుష్యులందరియెడలా సోదరభావం కలిగింది. అత నవ్వుడు ధగ వంతుని తల్పుకొని మిక్కిలి విశ్రాంతి దయేడు. అతని మనసంతా ఎంతో నిర్మలమయింది. ప్రకారత పొందింది.

కొద్దిసేపే కావచ్చు.

ఆ మహిమను ఆ బట్టలంగా తేలే నూర్పుణ్ణి చూడ కంటితో చూడగలిగేడు.

పాట విని లేచి నిల్చున్న రామారావుకి తిరిగి అదేవిధమైన అనుభూతి కలిగింది.

స్నానంచేసి కలహిస్తూంటా కడిగేడు మన్నట్లుగా అతని మనసంతా పరిశుభ్రపడింది. చల్లనయింది.

పైన, చంద్రుడు బంగారు దీపంలా వెలుగుతున్నాడు. చుక్కలు వక్రాల రవ్వలా మెరుస్తున్నాయి. సముద్రం ధిమలగుండెలా ఉప్పొంగుతోంది. తల్లి చెయ్యిలా గాలి చల్లగా అందర్నీ తాకుతోంది.

"మండు, బంగటావు ఏ ను యా నో ఏమో, చూడాలి"

అనుకొంటూ తలకంచుకొని నెమ్మదిగా నడిచేడు రామారావు.

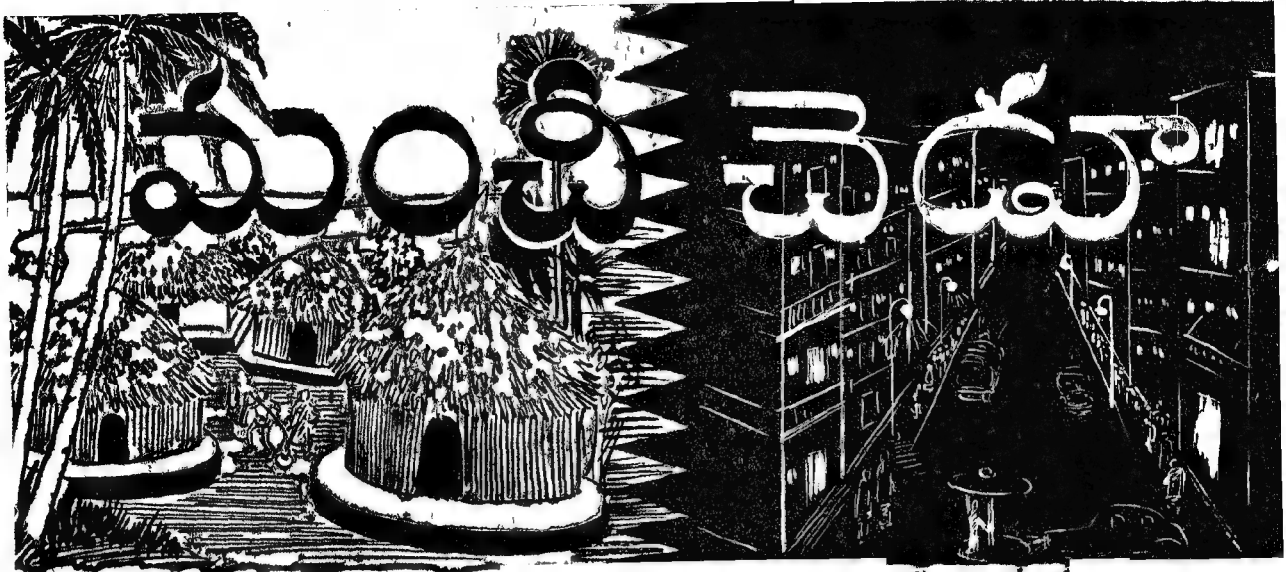
★

"దాంపత్య రహస్యములు"

ఇది ప్రాచీన అసలు కోక్కల గ్రంథం (ఫాలోంటో) 254 పుటలు పుస్తకం. వెల రూ. 2/- పోస్టు ఖర్చు ప్రత్యేకం.

D. S. మిత్రా & కో.,

38 Beati (రీలు), మద్రాసు-1.

సిరియల్

కార్తవ్య

30

పద్మి కనపడక ఇప్పుటికి వెంటనే వెళ్ళాలని అనుకుంది. భాస్కరావు కొడుకైనా నాకొకడు లేనాడని అనుకుంది. అనుకుంటేనే తుల్యరంగానీ కనుక్కున్నాడు; అక్కణ్ణించి "రాత్రుడు" అని జవాబు చెప్పింది. ఇక తిరుగలేక నిరక్షితుడై పూరుకు వెళ్ళాడు. సహజంగానే అతన్ని చిగుళ్ళు అవరించుకున్నాయి. గుండరుగాడు భాస్కరావును పోరాడతాడు - అనుకున్నాడు. చంపబంకాలో అసలీ, అందుకే ఎక్కడో వెళ్ళిపోయింది. అంతకన్న వాళ్ళు పెద్దకాణం పూసినట్లేకపోయినాడు. ఎట్లా పూసినట్లేకపోయింది? అనుకుంటే కంటికి కంటికి భాస్కరావుకి అనుకుంది గారం అప్పుడు వచ్చింది. అందుకంటే అతడు అటువంటి అలాకే నేరాలన్నీ చేశాడు. కానీ అతని మేనల్లుడు పూరుకొలేడు. "నేనప్పుడే అనుకున్నావా నాయనా, అది కనుక్కుకో వున్నదిరా. ముగియడం దీనికే తెలుసుకొ. అందుకే మేనం చెల్లక పోయిందిరా" అంది బాధగానే. ఆమెలోనూ పక్కమీద బాధ, నయం లేకపోలేదు. కానీ ఒకవంక అసహ్యం. దీన్ని భాస్కరావు ధరించలేదు.

"ఎందుకే తిరుగింది అన్నా పూసినావు? అనుకుంటే అనుకుంటే ఎక్కడ వుండి? అనుకుంటే నయమన్నా చెప్పి కే పోనీ అనుకుంటే. పాపం వస్తుంది అనుకుంటే పాపం అంటుంటే" అంటాడు.

"నేను అంటుంటున్నాను నా నాయనా! ఇదిగూ పాపం అనుకుంటున్నాను. నాకెవరి పక్షమి. అందుకేనీ అన్నాను." అన్నది మేనల్లుడు ఒక మేలు దిగి.

"పోవమో! ఇదిగూ పాపం నాకొకటి ఏమీ పని పాటలు లేననుకుంటా. పిన్ని! అనుకుంటే, అమెధక్కి! ఎంతో కాంతంగా, అడవివగా వుండేది! అనుకుంటున్నారా, ఇటువంటి అపరధంకేవు మాటలు! నాటికే పురుగులు పడుతుంది" కోపం, కోపం పొంగివచ్చాయి భాస్కరావుకి.

"ఇంకా మాట అంటున్నారా నాకొకటి నాయనా!" అంది, ముసలమ్మ చెప్పడానికి ఇంకాదు.

"అదేమిటి..."

"నేరే అనుకుంటే వెళ్ళుతుంటాడు, ఇంట్లో తానయిన సమయం వుంటుంటేనే" అంటున్నారా, పాపం అంటుంటే వచ్చిన పాపంలా" అంది మేనల్లుడు.

"రాను - రాను" అని చెప్పింది, ముసలమ్మను భాస్కరావు నానప్పటి. "ఏంటంటే అతనియ్యో! నన్ను పిన్ని నీ ఎరగనా నావు? నావు తాను నన్నావా?" అన్నాడు అతని అభిమానం విపరీతంగా పెట్టి తిన్నది.

"ఫీ. ఫీ. నేనంటున్నాను అంటుంటే! నేను నన్నులేదు నాయనా! పాపం అది ఎక్కడికి పోయిందో, అని నేను దిగులు పడుతున్నానుగానీ, ఈ పాపం నాకేమీ తెలియదు నాయనా! నన్ను నీ నాయనా నుని చుట్టూ అనుకుంటుంటే చెప్పివడక నాయనా నుని చెప్ప నాయనా!" అంది బాధగా.

"ఇంక చెప్పకు అతనియ్యో, చాలుగానీ, దరిద్రమంటే" అనేది, భాస్కరావు అసహనంతో వచ్చింది. పూరుకు వెళ్ళాడు అతనికళ్ళలో నీళ్ళు తిక్కుత. చాలా బాధపడిపోతున్నాడు నానప్పటికే. అయినా పిన్ని ఎక్కడికి పోయివుంటుంది? చెప్పకుండా ఎందుకు పోయిందో? వింధయింది? తనతోటి ఒక్కయింట్లో చెప్పిందే ఏం? అన్నీ ప్రశ్నలే. జవాబే కనపడదు అతను ఇక ఈ సంభాషణ మానేశాడు; పిన్ని నుంచి మాట్లాడమే బాధగావుండవచ్చింది. అనుకుంటుంటే వచ్చిందో అకస్మాత్తుగా, తనకు తెలియకండా, - అంత అకస్మాత్తుగానూ, తనకు తెలియకుండానూ నిద్రించింది దీనికొక రోజు తన దిగులుపడడం అనవసరం. ఎన్నిటికీ దిగులుపడడం? ఇప్పుడు నెలకొని ఎట్లా లేచానా 60 రూపాయలు వస్తున్నాయి, దిగులులేకుండా తన దిగులుకున్నాడు మేనల్లుడు తనూ. కానీ, ఇంట్లో సరిగ్గా వండుకునిపొనినీ, నానప్పటికీ, ఇక్కడేమీ చెప్పకుండా లేచి; తన వుండడం నుద్దలకొట్టానే; కానీ తనకి సరైన నుద్దలు లేవు. ఆశ్చర్యం! పండించేవాడికి తిండి కరువు, నేనేవాడికి నుద్దలకరువు! అట్లాగే వుండి తన ఇబ్బందినూ, ఎంత మొత్తుకున్నా తనతోటి ఎవరికీ వివరించదు. పిన్నితోటి ఎవరికీ వినిపించింది గనక! నానప్పటి, నుద్దల కొనకొచ్చింది. ఇంకో దారిద్ర్యం వుంది, అతను సహించలేకుండా వున్నాడు. ఒక పేదన చదవటానికో, ఒక పుస్తకం చదవటానికో తిరిగి దొంగడు, ఎరువు తెచ్చుకున్నాగానీ. కొనసాగి అనేది కలలోనూ తలచుకున్నాడు.

విచిత్రాదు! కాని అతని ప్రవృత్తిలోని మెతకతనం, అతని కష్టపూర్వకాంతి నే ఇన్నావుంటుంది. ■ స్వభావమే, అతని మొహంలో లేజ ముక్కి, మాసిపోని చిరువత్తుకి కారణం. అదే సుందరంగార్ని ఆకర్షించింది. సుందరంగారి చెవిని, భాస్కరావు—పద్మల సంబంధాన్ని గురించిన మాటలు కొన్ని పడాయి. ఆయన దీర్ఘకాలపు అనుభవాన్ని పట్టి దాన్ని సమ్యక్కేటపోయినాడు. అదే నిజమైతే, అమె అట్లా పోరిపోవల్సిన అవసర మెందుకు కలుగుతుంది? ఈ మాజేళ్ళకాలంలోనూ లేని అవకాశం ఇప్పుడే వచ్చిందా, అతనికి! అతని మాటలు వింటూవుంటే అతనికి పద్మమీద ఎంత శౌరవం వున్నదీ, ఎటువంటి మాతృభావం వున్నదీ తనకి వ్యక్తమౌతూనే వున్నది. సమ్యక్కయంగాని మాట ఇది కాకపోయినా, ఆడది తిల్యకుంటే ఎంతమంది చుట్టూ కాపలావున్నా, తనపని తాను సాగించుకుపోగలుగుతుంది. అది శేషపులాగా, వెయ్యితలలూ, రెండువేల నాలికలూ వున్నాయి సమాజానికి; బుర్రమాత్రం కూన్యం; ఏయొక్క విషయాన్ని గురించి, ఆలోచించటం అన్న ప్రమాదకరమైన పని పెట్టుకోకుండా, కష్టంలేకుండా అందు బాటులో వున్న కారణానికి ముఠేసి, అతక్కపోయినా సరే, అదే పనిగా ప్రచారం చేస్తుంది, విషం కమ్మతూ.

ఇట్లా తర్కించుకుంటూ ఆయన మంచిచెడ్డలు తేలికపేసి, భాస్కరావు నికరమైన వ్యక్తి అని తేల్చుకున్నాడు. నిష్కల్మషుడని, అమాయకుడని, గుర్తించా డాయన. అట్లా కాకపోతే ఇన్ని బాధలు రావు అతనికి అని గూడా వూహించాడు. ఆయన ఇంకోపని చేశాడు. ఇదేమీ పల్లెటూరుగాదు, ఒక అపవాదు సంకల్పరాలతరబడి ప్రచారంలో వుండిపోవడానికి. ఆ పేట వాడిలి ఇంకో పేటలోకి వచ్చేస్తే, ఈమాటలు అట్టే బాధించవు బస్తీలో ఒకమాట కొంపలు తగులడిపోతూంటే పొరుగు షిషివాళ్లే పట్టించుకోరు ఒక పేటలో దొంగ—ఇంకో పేటలో దొంగలాగా జీవించవచ్చు పైగా, బస్తీ ప్రవహించే పదిలాంటిది; ఇవ్వాళ తీవ్రమైన ఆంగ్లేషన కలిగించే సంఘటన రేపటికి మూలాల ఎల్లాడికి మాసిపోతుంది. ఒకదాన్ని పల్లెలో తర్కించినంత తీరికగా, బస్తీలో కొసంతా నిదానంగా తర్కించటానికి తీరికా, అవకాశం అరుదు. ఇక్కడ అన్నీ పరుగులమీద నేనాయె సాగడం బావది, చూట్టాలో కాఫీ తాగడానికి ఇల్లేవాడు, ఏదో కలకత్తా మెయిలుకి వెళ్లేవాడులాగో, లేక అవతల ఎవరికో ప్రాణాపాయం సంభవించి, వీడే సంగతింజటానికి వెళ్తున్నట్టో గోచీ వూడిపోతున్నా మానుకోకుండా పరిగెత్తాడు. నిదానంగా, చుట్టూకొట్టుకోవాలి లేకనే గిన్నీబీడిలు గోగుపుల్లగా గుంటాయి, అరి, ఒక్క దమ్ములాగి అవతల పోతేసి దక్కాపోతాడు. భోంచెయ్యడమూ అంతే; గబగబ సమిలి నమలకుండా మింగి పరిగెత్తడం, అజీర్ణంతో దాక్కిరింటికి వెళ్ళడమూ ఇంత తొందరగా, పోయి చేసే ఘనకార్యాలే వుండవు; కాని ఏదో తొందర, ఆందోళన, ఆదుర్గా. ఇవ్వాళ కనపడేవాడు రేపు కనపడడు; బస్తీలో నిలకడ తక్కువ. వుండేవాళ్ళు వుండరని కాదు. అలాంటి అస్థిరమైన బస్తీలో, కాపురం ఇంకో పేటలోకి మారిస్తే, భాస్కరావు మీది అన్యాయమైన అపవాదు మాసిపోవచ్చు; అతనూ దాన్ని మర్చిపోగలడు, అనుకున్నాడాయన. వెంటనే, తన ఇంటి పరిసరంలో రెండు గదులుగల ఓ పెంకుటింటి భాగం అద్దెకి కుదిర్చాడు. తన వుడేవాన్ని వివరించాడు భాస్కరావుకి. భాస్కరావుకూడా అంగీకరించాడు. వారం తర్వాత అతను, సుందరంగారింటికి ఫర్రాంగు దూరంలో వున్న ■ యింటిలో ప్రవేశించాడు. ఈ ఇంట్లో ఇంకో నాలుగు కాపరాలవారున్నాడు. అయితే ఎవరికివారే యమునాతీరే అన్నట్టుంటారు; వుడేళ్ళపూర్వకంగా అట్లా వున్నారని కాదు అర్థం. ఇంకోకరితో మాట్లాడానికి తీరిక

లేని జీవితం వాళ్ళది; ఇళ్ళలో ఆడవాళ్ళేమైనా అప్పుడప్పుడు కలుసుకుని మాట్లాడుకుంటాకేమో. పైగా, ఆ కాపరాలవారి. ఇళ్ళలో ప్రతి ఇంటిలోనూ, ప్రతిరోజూ, ఏదో ఒక అవసరమైన సామాను వుప్పొ, కాఫీపాడో, పంచదారో, ఆముదమో, లోపిం చేడి; దానికోసం, పొరుగు కాపరాలవారిని అవగతతవుదు; అది వోక గాడమైన పరిచయం. అత్యవసర సంబంధం.

ఈ కాపరాలన్న ఇంటిముందు, రోజూ ఎవరో ఒకరు ఋణదాత తారస్థాల్లో పోట్లాడుతూనేవుండేవారు. పాటవాడో, పెరుగుమనిషో, చిల్లరకొట్టు పావుకారో, ఎవరో నోకరు. ఆ ఐదు కాపరాలవాళ్ళలో ఎవరితోనో వోకరితో, ఋణదాత యుద్ధం సాగుతునే వుండేది ప్రతిరోజూ. అదీ ముగ్ధతగతి. వాళ్ళ సంపాదన నెల మొత్తంమీద వండకి మించదు. కుటుంబాలూ పెద్దవి; ఆ సమష్టి ఇంట్లో, ఎక్కడమాసి నా కిల్లిలు అరుస్తూ ఏడుస్తూ తిరుగుతూ వుంటారు. ఇంటి అడవి విషయంలో కూడా మొదటి తారీకు లగాయతు పదిహేనోతారీకుదాక, యింటి యజమాని పోరాడి గెల్చినట్టే అద్దె వసూలుచేసుకునేవాడు; పదిహేనో తారీకునించి, మళ్ళీ మొదటితారీకుదాకా, పాతబాకీకోసం యుద్ధం ప్రకటించి గడపమించి జలగలాగా వోడిలేవాడు కాదు. అందులోవున్న సంపాదించే వ్యక్తులు, వున్న వోకటిరెండు చొక్కాలు వుతికి, తేలగా చెంబు ఇట్టే చేసి తొడుక్కుని, పరువుగా పనులకి వల్లేవారు. జీతాలందన తొలిరోజుల్లో వాళ్ళ మొహాలేం సంతోషంగా వుంటాయోగాని, నెల మొత్తంమీద, 25 రోజులవరకూ అనూవాస్యలే ఆ మొహాలు దీనికోసోగు ఎవరేనా మౌనంవచ్చారా, నెలగ్రానం పదిహేనురోజుల్లో నీ అయిపోయి, మిగతా పదిహేనురోజులూ, ఋణదాతలమీదే ఆ ధార వుండే వారు వడిలికి బిచ్చ ఇచ్చే ప్రభువులు ఈ తరుణంలోనే కనిపెట్టి రూపాయలు బేలు వడికొడికి, ముంచే విసవాయింతుకుని పెట్టుబడి పెట్టేవారు. మరుసటి నెల మొదట్లో, ఈ అసలు, వడి కలిపి వసూలు చేసుకుంటారు ఆ ప్రభువులు. ఈ శీవులు తిరిగి అప్పు తీసుకోక మళ్ళీ నెలగడిచే వుపాయం లేదు కనుక వాళ్ళెప్పుడూ అప్పులసారీ విపుంటారు వాళ్ళ గడపలముందు, రోజుకో యుద్ధం తప్పనూ తప్పదు. వాళ్ళు వడితోసహా తీర్చేస్తారు, కాని ఆలస్యం అవుతుంది అది ఋణదాతలకి తెలుసు. అయితే ఏమి? ఏళ్ళ ప్రాణం నిత్యం కొరకటం ఏ ఋణదాతా మానడు

ఏదీలోనుంచి ఆ యింటిలోకి వెళ్ళటానికి పదిగజాల పొడుగు ఇరుగుచీకటి సందులోనుండా వెళ్ళాలి. రెండువేళ్ళూ రెండిట్లుంటవల్ల, ఆచూర్లు సందు కిరువేళ్ళూ కప్పుకుని ఆ సందులోకి వెళుకు రానేరారు వోచ్చే వెల్తురు అతి స్వల్పం. అదేనా పగలు కానీపే. ఆలోపల వున్నది ఈ ఐదుకాపరాలున్న గూ మొత్తం మీద పెద్దఇల్లే పది చిన్న చిన్న గదులు, మధ్య ఒహాలు. అది అందిరికి అమ్మడి. అయిల్లు ఏనాడు కళ్యాణంగాని, గోడలన్నీ పొగమారి నల్లగా, పసుపుచ్చగా వున్నాయి. చాలాచోట్ల చెక్క గున్నం రాలిపోయి, ఏల్లెలుసన్నా జుట్టికి గోగలగు. పురాతనంది కావటంవల్ల నేగాబోలు, కిటికీలు తక్కువ వాళ్ళు ఎత్తు తక్కువ. నీటి పంపులు రెండు. అక్కడ రోజూ ముందు నీళ్ళు ఎవరు తెచ్చుకోవాలి నేదానిమీద దేవాసురయుద్ధం సాగుతూవుంటుంది. పంపు దగ్గర పొచిపటి జారుతూవుంటుంది. మురికినీళ్ళు ససిగా నెడోకాలంలోకి పోవు. వాసన. అద్దె ఒక్కో భాగానికి 20 రూపాయలు; లాంతర్ వెలిగించితే ఆ వెల్తురు చాలదు, అక్కడి చీకటిని పోగొట్టుకుని. పగలు పెంకుటికప్పులోని రంధ్రాల్లోనుండావోచ్చే మూర్ఛరశ్మి కొంత వెల్తుర్నిస్తుంది; గాలి అట్టే ఆడుదు, అక్కడి వాళ్ళు దానికి అసర్లలన్నట్టు నేలగమ్ముగూడా లేచిపోయి, గతుకులు గతుకులుగా, వుంటుంది; పొరపాటుగాగాని, నీళ్ళచెంబు

తెడిలే గళిమని దొడ్డిపోతుంది. విత్తరిమేనుమని పోంచేతుంటే, పోసిన ముళ్ళగ, అన్నంలలో నిలవక, తల్లింపేవు వరిగత్తుతుంది. ఇన్ని అవలంబాలు ఇట్లావున్నా, అక్కడ నివసించేవారు ఒకందుకు సంతోషిస్తారు. గోడలున్నాయిగాతూ? అందుకని

కనివారాల్లో, రాత్రిళ్ళు, అక్కడి గుమాస్తావారిని ఉమ్మడిపోలో, ఈతవానమీద తేరి, ఒక లాంటిదే వట్టరు సాయంతో, చిట్టచేక ఆడతారు. భాస్కరావు వచ్చిన రెండో రోజే కనివారం అయింది. ఆదివారం కొట్టణ్లోకి తళ్ళిక్కర తేదన్న భీమాలో అందరూకూచున్నారు. భాస్కరావుగూడా మందరంగా రింటినించి 9 గంటలకి తిరిగి వచ్చాడు. అతనూ, ఈ సమావేశానికి వచ్చాడు. ఒకరినొకరు పరిచయం చేసుకున్నాక, పేకాటకే ముందు సంభాషణ ఆరంభమైంది.

భాస్కరావు, తనకి ఎదురుగుండా కూచున్న కళ్ళిపోడు పెట్టుకున్న బక్కతల్పని ఆయన్ని—ఆయన పేరు అమరయ్యగారు, అడిగాడు, “మీరు చాలా విశ్వబట్టి ఇక్కడ ఉన్నారగదా, గోడలకి మన్నం కొట్టించమని ఇంటియజమానిని అడగలేక పోయారా!” అని.

అమరయ్యగారు గొంతు సవరించుకుని, “అడక్క పోవట మేమిటండీ, నేను ఈ ఇంట్లో ప్రతేకించినప్పుడే అడిగాను. ‘పోయిన వుమ్మరాని కేగదుటయ్యా’ ఇరవైరూ. ఖర్చు పెట్టి మన్నం కొట్టించాను! అప్పుడే ఏంటిందర?” అని ఎదురు ప్రశ్నించాడు. తూరుకున్నాడు” అన్నాడు.

“చాలా బాగుంది” అన్నాడు ఇంకో ఆయన.

“అరెట్ట కొన్నే ఇల్లంతో పాడుగానే వుంది. ఎప్పుడు బాగుంటేమిటాడోగాని” అన్నాడింకో ఆయన. ఆయన అయింట్లో ప్రతేకించి మూతలు కాలేదు.

భాస్కరం, “రిపేరేమిటండీ - మొత్తం ఇల్లు తిరిగి కట్ట వలసిందే. ఇది పిళ్ళతండ్రిలో కట్టండో” అన్నాడు.

అమరయ్య అందుకున్నాడు, “అమాటంటే కరవొడ్డు కావాలన. ఇది ఆయన ముతాలో ముచ్చటవడి కట్టించాడట, నేరు కనక్కాయలవాడారంటేనే” అన్నాడు.

“అందుకని—దూకుటంటాడా రికేరు లేకందా? మొత్తం నీకు తెలుసుగా అమరయ్యా! నా మూడో అమ్మాయి దొడ్డిగుమ్మం వట్టుకు నుంచుంది. అది ఎన్నార్లనించి వడదాం వడదాం అని చూస్తోందో వీరూ, దిళ్ళేమని వడిపోయింది! ఇంకా నయం అమ్మాయివేవు వడలేదు. ఈ చెప్పకే నాదిలి మామూరోజులు జ్వర వడింది” అన్నాడు, అమరయ్యగారి పక్కనే కూచునివున్న పెద్ద సంసారి మర్రికేర్లునరావు.

“నీకు తెలియదయ్యా బాబూ! ఇంటాయన నాతో అన్నా మగా మొన్న ఒకనాడు; ఈ ఇల్లుట, వడిపోలే, మేడ కట్టించో అని వుడ్డేకంట. పిళ్ళ నాన్నకి అదే వుడ్డేకం వుండేదిట. అది ఎంతకీ పడిపోలేదు. ఆయన వచ్చిపోయినాడు. ఈయనా చూస్తూ న్నాడు, దానంతట అది జూలిపోలే, వడగొట్టించే ఖర్చు తక్కు వుంది గదా అని,” అన్నాడు అమరయ్యగారు.

“అమ్మ నాయనో! మనం వుండగానే అది వడిపోలే ఎలా గండీ? పిల్లలలా గలవార్లం! అనేం వుడ్డేకం వడన వున్నో. పిల్లనూ! అదే! నెల కాకముందే తగులుకుంటాడు! నక్క ప్రతాది లాగా,” అన్నాడింకో ఆయన.

“ఆయనకి దబ్బు ఒక్కటే కాళ్ళతల వల్లం. వట్టాడా మరి! పిల్లలగాక రెండు మేడలున్నాయి. పిల్లలకి రెండు పిల్లలంతుంది.

అద్ద భూమికి నా గుమాస్తాను పెట్టడు. తనే సిద్ధం. ఆ పిల్లలకి ఇంకా చేర్చటమే ఆయన ఆశయంగాని, ఖర్చు పెట్టడం కానే కాదు. పైగా ఈ ఇరవై రూపాయల అద్ద చవకట. ఇంకా పెంచాలట. తోటివారిలో తలవంతులుగా వుండటం. ఇంకో గొప్ప మాట చెప్పాడండీ ఆయన. వింటానికి రెండు చెవులు చాలవు” అన్నాడు అమరయ్యగారు, ఆన క్షిని రెవ్వకొట్టి.

భాస్కరావు, “ఏమిటండీ అంత గొప్పమాట?” అని ప్రశ్నించాడు.

“మరేమీ లేదండీ. అద్ద మరొక బదురూపాయలు పెంచి, ఆ విదులు పోగుచేసి, తిరవతిలో ఈయన పేర ఒక రేకులపెట్టడం కట్టిస్తాడట.”

“రేకులపెట్టడం ఏమిటండీయి.”

“తిరవతిలో మొత్తుబడి తీర్పుకునేవాళ్ళు, ఎండలో తువరం చేయించుకుంటూ చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారుట. వాళ్ళి కాస్త నీడన తువరం అయిపోదానికి వుడయోగిస్తాడట, దాన్ని. ధర్మాత్ముడు! బాగోలేదా?”

“దివ్యంగా వుండండీ. మన్నిక్కడ తువరంచేసి, అక్కడ తువరాల కట్టించడంవుండే, మహా గొప్ప ధర్మమండీ!” అన్నాడు భాస్కరావు నుండిపోయి

“మీరలా పైర్ అయిపోనూడదండీ. పిట్టి మనం ఎంబాయి చెయ్యాలి. ఎండరో మన్ని ఎన్నోరకాల తువరం చేస్తూ వున్నార. కొంత ప్రత్యేకంగా, చాలా పరోక్షంగా; అంతే లేదా.” అన్నాడు అనుభవకారి ఐన అమరయ్యగారు.

సభ్యులు—చిట్టచేకలోకి దిగారు! సంభాషణ మానేసి అదొక్కటే వాళ్ళకి వినోదాన్నిచ్చే సాధనం. సినిమాలూ, డ్రామాలు, పాట కచేరీలు డబ్బిస్తేగాని వినోదాన్ని వస్తవు. సినిమాల డ్రామాల మాటకీవస్తే, వాటిలో కొన్ని డబ్బు ఇచ్చినా, వినోదాన్ని మాత్రం ఇవ్వలేవు. ఫలదొప్పి వేరే తగులుకుంటుంది ఉపరి. అందువలన గుమాస్తావేవులు డబ్బుతో నిమిత్తంలేని చిట్టచేకవినోదంతో తృప్తి పడతారు.

31

సుదర్శనంగారు అట్లాడు తన యింట్లోకి ప్రతేకించాక ఎంత రకరకాడో రెక్కలు చూసుకుంటున్నాడు. గడచిన వేసవిలో సరోజని తెచ్చి అయింది. మర్రి వేసవి వచ్చింది; ఈ వచ్చిందేమిటా, తేభరం, సాదరుకొండ వదివేడబ్బు కర్పారంలా ఆర్చాడు. ఈ పదివేలా సుదర్శనంగారికి ఒక రెక్క కాదు; ఇంకో పిల్లలెయినా సరోజని సంతోషం నిమిత్తం ముఖంగా ఖర్చు పెట్టగలడు. సరోజని సుదర్శనంగారిని ఆపీను గదిలో కలుసుకుంది, ఆయన రెక్కలు చూసుకుంటూ వుంటే.

“ఏమిటా? వదివుండి వచ్చావు! రెండు నిమిషాలుపోతే నేనే వచ్చేవాణ్ణి” అన్నాడు ప్రేమగా.

సరోజని ఆయన మర్రి చేతులకు ఆనుకుని నుంచుంది వీదో గుడ్డిగా వున్నట్లుంది. సుదర్శనం ఆమెవంక కొంచెం వరికిలనగా చూశాడు. “ఏమిటి రిల్లీ నుత్తిగా వున్నట్లున్నావు. చెప్ప అమ్మ! అని ప్రశ్నించాడు, ఆమెవాట్లు చేతో దువ్వుకూ. “అడ నాన్నా నిద్రా మొదామని వచ్చాను.” అంది ఆమె.

“ఏమిటామ్మా అది?” దిగులు ఆవరించింది సుదర్శనంగారు. ఇంతవరకు మర్రి రెక్కలూ అసారోగ్యం ఎంతోగదు.

సరోజని ఎందుకో సిగ్గుపడుతూ చెప్పలేకపోతోంది. "ఏమిటో చెప్పవచ్చు, డాక్టర్ ని పిలిపిస్తాను" అన్నాడు తండ్రి సరోజని, చూపించింది చేతిమీద గుండ్రని రాగిరంగు మచ్చలు. నిగనిగలాడుతున్నాయి. ముదర్చనంగారి కేమీ అర్థం కాలేదు.

"ఏమిటమ్మా, ఇది? చేతులమీదేనా?" అన్నాడు సంకయంగా.

"కొత్తంతా వున్నాయి నాన్నా. రాత్రిల్లా నిద్రలేచి. మంటలు. ఒక పారంనించే" అంది సరోజని. ఆమె కళ్ళలో నీటి చుక్కలు. ముదర్చనంగారు జూతురు కళ్ళలో నీళ్ళని భరించలేదు. "ఇదిగో వెంటనే డాక్టర్ ని పిలిపిస్తానుండు. విడవకు తల్లీ, అంతా విచిత్రంగా వుంది." అంటూ వనిమనిషిని కేకాడు. సరోజని ముందో లేక, ఓ కుర్చీలో కూలబడింది. వనిమనిషి వెళ్ళక తిరిగి సంభాషణ సాగింది.

"ఇంకం బాధో నాతో చెప్ప తల్లీ! డాక్టర్ తో చెప్పటానికి సిగ్గుపడతావో ఏమో."

"కడుపులో నెప్పి... పిన్నితో చెబుతారే నాన్నా" అంది జూతురు మిగతా వివరాలు చెప్పటానికి సిగ్గుపడుతూ.

"అట్లాగేనమ్మా." అన్నాడు తండ్రి. ఇద్దరికీ ఆ ప్యాకేట్ మిట్ కా తగా అర్థంకాకుండావుంది.

వదినిమిషాలో బెజవాడలోకల్లా ప్రసిద్ధులైన ఒక డాక్టర్, కారకునుకు వచ్చాడు. మంచి అనుభవకాలి "రండి డాక్టర్ గారూ, రండి. అమ్మాయికి, మారే చిన్నప్పడు ప్రాణదానం చేశారు; తిరిగి ఇప్పుడు మిమ్మల్ని పిలిపించాల్సి వచ్చింది" అన్నాడు ముదర్చనంగారు, ఆదుర్గా, అమ్మాయివంక చూసి.

"ఏమిటి కారణం?" అని ప్రశ్నిస్తూ డాక్టర్, సరోజనిని దగ్గి పిల్చి, చూశాడు. చేతులూ, నాలిక, కళ్ళు చూశాక, "ఇంకం బాధో చెప్పమ్మా, చాచకు." అని అడిగాడు డాక్టర్ గారు; ఆయనకి ఏదైపట్టంటాయి. మంచివాడు; రోగిని చూడలగొట్టడు. కొందరు ఉన్నది కొద్దయినా దాన్ని ప్రయోజనం చేసి, డబ్బులాగటానికి ప్రయత్నిస్తారు. ఈయన ఆ గంకేయం; అయినా ఫీజు ఎక్కువ.

"పిన్నితో చెబుతాను నాన్నా" అంటూ సరోజని లోపలికి వెళ్ళింది విడుదలిపాలకల్లా కమలమ్మగారు, డాక్టర్ గార్ని లోపలికి పిలచి— ఏవేవో చెప్పింది; డాక్టర్ గారు మరో విడుదలిపాల సరోజనిని తీవ్రంగా పరీక్షించేసి, తేటకి వచ్చాడు.

ముదర్చనంగారు ఆదుర్గాగా నిరీక్షిస్తున్నాడు తైట. డాక్టర్ చైతకివచ్చి ఆసీను యంలో కుర్చీలో కూర్చుంటూ, "మీరమీ భయపడకండి అమ్మాయికి ఏమీ భర్త్యలేదు. కాని, కొన్ని నెలల పాటు మందివ్వాలి. ఇంజక్షన్లు ఇవ్వాలి." అన్నాడు.

"అనలేం వ్యాధి తేలుస్తోందా అండీ" అని అడిగాడు తండ్రి, దిగులుగా.

"స్వేదంగా తేలుస్తూందండి. డాక్టర్ గారు నిదానంగా అన్నాడు." దీనికి అమ్మాయే కాకుండా అల్లుడుగారు కూడా ముందు తిశాల్సివుంటుందండి. మీరమీ అనుకోకుండావుంటే ఒకమాట చెబుతాను."

"చెప్పండి. భర్త్యలేదు."

"మరేముందండి! ఇది అల్లుడిగారి ప్రసాదమే. మొదట అయనకే చికిత్స చేయాలి. వార్ని నాదగ్గరికి సంపించండి! పంపిస్తారా?" అంటూ లేచాడు డాక్టర్ గారు. ముదర్చనంగారు, అయనకి ఫీజుకింద, 10 రూపాయల కొయితం అందిస్తూ, "అలాగే సంపిస్తానులండి" అన్నాడు. డాక్టర్ గారు వెళ్ళిపోయాడు.

సరోజని లోపలికి వచ్చింది. ముదర్చనంగారు కోపంతో నుండిపోతున్నాడు. "ఏన్నావా అమ్మాయి, డాక్టర్ గారు ఏమంటున్నారో" అన్నాడు.

సరోజని ఏమీ అనలేదు. తల వంచుకుంది,

"ఆ డాక్టర్ బద్ధక రాసి చెబుతాను." అన్నాడు తండ్రి.

సరోజని కలగజేసుకుంది. ఏమైనా భర్త. ఇవ్వంపుండో ఇవ్వంలేకో కావరం చేస్తున్నారాయ్. అతన్ని ఏమైనా అంటే ఈ కాస్త సయోధ్యకూడా చేసుకుంటేమో. "అయిన్ని ఏమీ అనకండి నాన్నా. ఏమని ఏం ప్రయోజనం? ఇద్దరం ముందుతీనే నయమాకుంది డాక్టర్ గారు చెప్పారుకదా! పోనీయండి, ఇప్పుడు మీరేదైనా అంటే—ఆయన నొమ్ముకుంటాడేమో!" అంది

"నువ్వే వాణ్ణి వెనకేసుకోస్తే నేను మాట్లాడే నయంంటుందమ్మా! వాణ్ణి ఏమీ అననులే. కాని డాక్టరుగ్గరికి తలలడమను. ముందు సరిగ్గా తిననును" అన్నాడు తండ్రి కోపం విరక్తిగా మారి పోయింది.

"అట్లాగేనాన్నా. ఆమాట నువ్వేగూడా చెప్పా. నన్ను డాక్టర్ గారు వెంటనే హాస్పిటల్ కి రమ్మన్నాను పోనాను" అంటూ గదినుండి వెళ్ళిపోయింది.

ముదర్చనంగారు తేబిలేమీద తల ఆనించి, సెకండ్ బ్రాథ్ లో మునిగిపోయాడు.

32

కృష్ణ నీటిలో ముసలమ్మ ముసక వెయ్యగూనే నోగున వున్న పద్మ జనంలలో కలిసి వడివడిగా, చిగుచీక, పిరి, స్వేష వేపు నడవసాగింది మిథ్యమృగ్య అగి, కిలకలులో తివ్వతూ వుంటే, జోక్కుంటోంది కాని ముమ్మప్పున్న కడుపులో భయం—భాస్కరావు ఎక్కడ వెళ్ళుంటావచ్చి పట్టుకుంటాడోఅని. మైగా ఇంకోదిగులు ఇప్పుడు తాను వెళ్ళున్నది ఎక్కడికి? తన గంతవ్యం ఏది? అదే లోగనిగాడా వుంది. స్వేష దగ్గరికివస్తే తర్వాతసంగతి తర్వాత. ఈ తల రక్తస్పర్శలు అంత రించకముందే వెళ్ళిపోవాలి ఆమె ముసుగు కొర్రాలోని తల వొంతుకుని నడుస్తోంది

జనం నిండుతున్నారూ రోడ్లమీద; అంతే నిండుతున్నోంది కాని ఆగలేదు. ఎక్కడైనా వేడికాఫీ తాగి, ఏకాగ్యతలెంపిక్కి ఈ బెజవాడనించి విరగిస్తే అనతిలోకి పోతే కా, ఆమె ఇప్పటి పరిస్థితి, కొంచెం నీరసంగానూ, మెత్తనికొరంగలో నూ వున్నది. కాళేశ్వరావు మార్కెట్ మీదగా, మూలములుపు తిరిగి, స్వేష రోడ్డునే నడుస్తోంది. ఈమధ్య ఎక్కడా హోటల్ తగలేదు.

ఒక హోటల్ కనపడిందిగాని జనం నిండి వున్నాడు. ఆమెకి నిగ్గిసింది. ఆమె 'వికలాంగునిద్యాలయం' చాటి కొండలందు వెంటనే నడుస్తోంది. తూర్పున ఆకాశం ఎర్రబారుతోంది. స్వేషను కెడుతుంటూ ఓ పెద్ద హోటలున్నది చాలో స్త్రీలకి ప్రత్యేకం చారి, గది ఏర్పాటుచేసి వున్నాడు. వద్ద తల వంచుకుని అందు లోకి వెళ్ళింది. అక్కడ సైదేచేసేద మగ ససయ్యరే; ఆమె తేబిలే దగ్గర కూచుని, తల ఎత్తికుందానే, 'కాఫీ తేచ్చి పెట్టు' అంది.

ససయ్యరు కమ్మని కాఫీ తేచ్చారు పద్మ నాలుగు గుక్కల్లో కాఫీ తాగి, డబ్బులుకూడా అతనికే ఇచ్చిసి, బయటకి వచ్చేసింది. స్వేషని తేట జనం వొత్తిడిగానే వున్నాడు. ఆమె అటూ ఇటూ చూడకండా, మెత్తల్లో పరికి పోయింది.

మిలర్ గేజ్ ప్లాట్ ఫారంమీద బందర్ పట్టేబండి తయారుగావుంది. ఆమె ఏమీ ఆలోచించకుండా, యింగ్ కెటకీలపైవ బోర్డులు చదువుకుంటూపోయి, సుడివాడ బిక్కుల్లు కొనుక్కొని మిలర్ గేజ్ ప్లాట్ ఫారంలోకి వెళ్ళి ఒక స్త్రీల కంపాగ్ని మంటలలో కెక్కింది. ఆ వెళ్ళలో ఆశ్చర్యంకి అన్న పుట్ట తిగు ఒక ముసల నమ్మా, నలుగురు పిల్లలతోవున్న ఒక ఎడికారు ముత్తేరున, ఒక ముఖం యెంకతీ కూర్చున్నాడు. (ఇంకొకరింది)

4 ఔషధములు చేరినట్టిది

అనాసిన్ కాత్రయొక్కగా నాలుగు ఔషధముల కలియకతో తయారైనది. త్వరితంగా వాడనివారణై హఠాత్తుటకు కాకలం, ఇండులో కలసియుండు ఈ ఔషధములే

1. క్విన్యైన్: అదిక కత్తినిచ్చు ఔషధముని మరియు జ్వర నివారణయని ప్రఖ్యాతిగాంచిక ఔషధ సమ్మేళనం, జ్వరాన్ని తగ్గించడంలో, పాటిలేనిది.
2. కఫెన్: ఇంహీనానికి మరియు చిక్కిపోయినంతలకు తగిన ఔషధముని నిరివిగా వాడబడుచున్నది.
3. అనాసిటిన్: దీనిపైన వాడ నివారణ మరియు జ్వర నివారణయని వ్యాపించెందినది.
4. అసిటైర్ సోసిటిక్ అసిడ్: ఇది తలనొప్పి, మరియు అలాటి వివిధ వాదలకు పోగొట్టుటకు ఉపయోగపడుచున్నది.

పై వ్యాఖ్య రీత్యా లేక సమ్మేళన కత్తిలేక అనాసిన్ మాత్రం, త్వరితంగాను, నిరపాయంగాను, దృఢంగాను, వాడంనుండి, తలనొప్పి, జలుబు జ్వరం, దంతపు పోట్లు, కండరముల పోట్లు, వాయువు నొప్పులు మొదలగు వాదలను నివారించును.

ఎల్లప్పుడును
అనాసిన్
 ఔషధ
 కావలేననికోరండి

2 మాత్రలుగా పాకెటులందు మరియు 32 మాత్రలు గల అవకరించలేని డబ్బాలందు వారకును.

క ర్మి

౧౬

ఇద్దరుగోతావా; ను వ్యవస్థ చెప్పి, అక్షరము - ఇంకా కదలేక వరకు రైతుకు ధోరణి అన్నాడు - కూడున్న రాతిని నీ ధృతూ అయిన.

“అయితే, బస్తా పాతిక, యిరవై యాపా యింకా అమ్మకూనే వుంటుందంటావా ఏమిటి?” అని సాగదీశాడు కావ.

“అయితేదో పిచ్చివస్తువుకంటే అంటున్నాడుగాని - రేపు పంటలోచ్చినకాణ్ణుంచి యాధర ఒక్కపాటికి నిలవదు. కావలిస్తే ముప్పలాస్తాంపుమీద రాశిస్తాను” అన్నాడు కారలుచావుకూ యింకాకాయన.

మొదటాయన - “నక్షత్రం రయిల్లాగే వుంటుందని నేననడంలేదు. కానీ; - బస్తా 15, 16 యాపాయిలమీద రైతుకి సొంత నేర్వడం చేసుకునే రైతుకి - నష్టం వుండవలెనన్నా, ధరలంతకీ తగ్గకుండా వుంటున్నది నడకప్పు గరంటీగా వండం కాస్తా. అనుమానకలవాళ్ళు మీ పంటంతో ఆరేటు కిపుతే నాకు రాకయ్యింది” అని ప్రక్కజేబులోంచి రిజిస్ట్రేషన్ ప్లాంపులు తీయ్యి నేటికాడు.

రెండునిమిషాలసేపు ఎవ్వరూ మాట్లాడలేదు. ఒకరి మొఖాల్లాకరు మానుకున్నారు. నాకుమాత్రం యీ వల్లెలూరి రైతుకి పది సంవత్సరాలపాటికి రాబోయే ధరల విషయంలోనూ యింత ఘట్టనమృతం ఎందుకొచ్చిందో అనే అనుమానం తోలిచింది. పదిమంది చాటుకొంద జేరినపుడు అటును పోకపోయే దింకాతేమానని కూడా అనుకున్నాడు. ఇంతలో అయన -

“ఇంతకీ చెప్పండి మామని గొలుక్కొట్టటమే కాని, లోకం యిటా నడుస్తుందో పారామోదరేంద్రా మీరూ? ప్రతికారాగానే ముఖ్యుల సంకటి, అధికారాల సంకటి, ప్రధానీగాల సంకటి నోరుబట్టే సామంతాగారి...మనకి వదిలివేళ్ళ సంకటలు తెలుసుకోవటానికి మూడరమి అంటి?” అని ఎగతాళిగా నవ్వాడు.

నా అనుమానానికి ఆపుకోలేక అడిగేవాను “రాబోయే పది సంవత్సరాల ధరలకూ మీరింత స్వారంబి యిచ్చారుగదా - దానికి అధారమేమిటండీ?”

“ధరలు తగ్గరయ్యినదానికేం నమలుందో మీరు చెప్పండి చూడాలి.”

“ధాన్యం యింత ధర అమ్మడం మానకాక ముతాతల కాలించి ఎరగం. పంటలుకూడా ప్రతి సంవత్సరం వృద్ధి అవుతున్నయ్. కాబట్టి ధరలు తగ్గడానికి అవకాశం లేకపోలేదు” అన్నాడు.

అయన “అవ్వన్నీ అనుమానాలుగాని - పంట లెంత ఎక్కువవుతున్నా - మన జేతంలో అనాది కందరికి చాలినంత లేదనే గవర్నమెంటు చెబుతోంది గదా. ఇక, యింతర జీతాలనుంచి ధాన్యం తెప్పించడం కూడా తగ్గిస్తున్నారేగాని. పెంచదించలేదు. నీ గవర్నమెంటు లవల్ల గవర్నమెంటు కెంతోవస్తువుకూడా నంటున్నాడు. ఎన్ని కొత్తరకాలు వండించినా

ప్రతిపక్షం శ్రీ హరి రావు

10, 11 ఏప్రిల్ దాకా మనకి చాలినంత మనం పండించలేం. కనక ధరలు మరి వదిలొచ్చానికీ ఏమాత్రం కారణంలేదు. ఇంకా నేర్వడం పోకరిలూ అవినెట్టాలని చూస్తున్నారని గవర్నమెంటు సాయదారు లెక్కు వచ్చేది కూడా వుండదు. కనక కష్టమిది వండించే రైతుకు తగినంత గిట్టుబాటు తప్పకుండా వుంటుంది కాదంటారా?” అన్నాడు. నా కాయన వాదనలో నమ్మకం కుదిరింది.

“అనిలేనంటావా, నారయ బావా” అన్నాడిందాక అనుమానించి నాయన.

నారయ్యగారు “మమ్మల్నికీ అనుమానం లేదు బావా. నీ కెందుకు, సగం కవులు కివ్వక, పొలముల నువ్వే సాగుచేయి - ఏటా మరో ఎకరం కొనుక్కొంటావో లేదో చూడాలి” అన్నాడు.

“ఓంటరిగాణ్ణి అంత సొంతంగా తెయ్యలేనేమోన...”

“గోళ్ళు గిట్టవుంటూ ముప్పునేపాటు నవ్వు, వల్లించవురా నవ్వు... అయితే నేనుమాత్రం ఓంటరివాణ్ణి కాదు, ఎన్ని పనులు చూచుకోవడంలేదు. నీ కెందుకు, నవ్వు వ్యవసాయం మొత్తం సాగించు - కావలిస్తే నీ నన్ను చేసుకంటే ముందు నీ

తన కనకయ్యల పట్ల చిత్తాను. డి... కానియ్.”

“నవ్వంతమాటిస్తే - అన్నాడు - రెండో అయిన అంతకంటే భాగ్యం లేదన్నట్లు.

నారయ్యగారు అటునుంచి వచ్చే కొడు నాత్తుకూ - “నవ్వుతా అన్నా ననుకుంటున్నావా - నిజంగానే...” అని కారెక్కి నల్లిపోయాడు.

“అంటే నాగళ్ళు నేయించాలి” అని తేవాడు రెండో రైతు.

నాకు నిజంగా నవ్విచ్చింది. నవ్వుత కోనమైనా ఆపుకోలేకపోయాడు. ఈ రెండో రైతురంగయ్యగారు - నవ్వుత “వెండు కయ్యో?” అని అడిగాడు.

“నారయ్యగారో మాటవరసకి అట్లా అని, తన పనిమీద వెళితంటే - మీరు నిజంగానే అయిన సాయం చేస్తారని నమ్మి నాగళ్ళూ, అవి నిద్దంచేస్తున్నారే?” అన్నాడు. వారి కాయన విగతా పోళ్ళ పైపు తిరిగి “చూడండయ్యా యీ మర్రా యిన్ని. నారయ్యబావ మాటంటే - నవ్వులాటనుకుంటున్నాడు” అంటూ నవ్వుతూ, వడ్డంగి యింటికి వెళ్ళాడు.

మర్నాడోక మిట్టడితో కలిసి బందరు ప్రయాణమై కారుకోసం నుంచున్నాను. బందరునుంచి వచ్చేకారులో నారయ్యగారు ఉన్నారు. చెట్టుకింద కూచున్న రైతులలో ఒకాడైనలేదీ, నారయ్యగారిదగ్గరకు వెళ్ళి; “జీమే బావా, చెబబాడలో యింజనరుగారి దగ్గరకెళ్ళి చూట్టాడారి. నీకోసమే చూస్తున్నానే” అన్నాడు. అయిన “చేసికీ పిహో మీ వడమటిలోది సంగతికేగా... సరే... అట్లాగే వెళదాం... జీతగా కౌంత్ వరకూ చూస్తూకో చూచొస్తాను. ఇక్కడే వుండు” అని పాలగడుగులు వేశాడు.

ఇంతలో దక్షిణపునదినుంచి మరొకా యినవచ్చి “నారయ్యబాబాయ్ - యివ్వాళ అల్లరొజంట - చూ బు డాడు కమరంపి చ్చాడు నవ్వు బంధరెల్లి, ఆ అశీసరుగారి క్కాత్తు ఘట్టగా చెప్పొస్తే నే గా ని యిల్లేడు” అన్నాడు నారయ్యగారు - “అట్లాగటా - ఇప్పుడే బంధర్నించి వచ్చున్నానే మరి” అన్నాడు. ఆ వచ్చినాయన వేలమొగంతో నుంచు నేసరికి; మల్లీ - “ఫరవాలేదు లేరా - నేను సాయంకాలం లోగా వెళ్లి చెప్పొస్తా” అని ముందుకు నడిచాడు. అరించివాయన అయిదుయాపా యిలనోటు, టిసీయిస్తూ “కారుఖర్చులకి...” అన్నాడు. నారయ్యగారు కన్నుమన్నాడు. “చా - ఈ భాగ్యునికి నాక్కర్చు లేవ్వా అట్లానువ్వు? పో, అవతలికి... నేనెళ్ళొస్తాగా నీ కెందుకూ?” అంటూ నల్లి పోయాడు

నుండి—అది ధ్వేషం దుష్ట పాతకం. రంగయ్యగారు పట్టణం నుండి తన జూనియర్ ఫ్రీంట్ పాతకం తీరేదని విడుదల అయిపోయారు. అయినా కాలిగారిని కోరికలు గంతులేవు వారు. అయినా నిమిషం లయ్యేసరికి వారయ్యగారు పై పోలీసులను అక్కడికి పిలిచి “ఎంటిరా కూలీని నుంచో బెట్టి, తిండివాలాడుకున్నావ్?” అని గద్దించారు.

రంగయ్య “అప్పు ధూమసేవయింది నల్లి—ఇంకా నాకు తేలేదు—ఏం బెయ్యి నే బావా?” అన్నాడు. వారయ్యగారు “కూలీలకు తిరిగి వచ్చి పట్టు” అని కబ్బారు. రంగయ్యగారు “అందుకే యీ యెవనాయం నావల్ల కాదే అంటే—” అని విసుగ్గా తలవదిలించుకుంటూ వచ్చాడు. వారయ్యగారు నవ్వి “అభూరిచ్చావుగానీ, నలుగురు కూలీలకు పెట్టినట్టి ముందే నాకు పీకించుకుంటే యిటా ఎందుకవుతుందిరా? అవసరమైనప్పుడుగాక యింకా పుడురా నువ్వు కూలీలకు కిచ్చేదీ? పాపాల తప్పులకు తేరమాడితే యిలాగే వుంటుంది పని.. అదుగో నూ బండోస్తోందిగానీ, చానివొద్ది నాలుగు పోగులు నాకు దింపుకో... కావలసినా, నూ పోలేళ్ళచేత మీ ముడిలోది తెప్పించుకుంటాను—నా చేసుకో” అన్నాడు. బండి అసి నారిప్పించి—“వ్యవసాయమంటే ఎంత మెళుకువగా చేసుకోవాల్సి” అంటూ వెళ్లిపోయాడు వారయ్యగారు.

■ సాయంకాలండాకా ఆయన తన పోలీసుని రానేలేదు “ఇదేనా యీయన మెళుకువ? ఇతరకి సప్రదించరకే గావల్సి” అనుకున్నాడు. వారి పోలేళ్ళని పిలిచి అడిగితే “ఆయనగో రప్పించిన పసంతా చేశాం గదండీ—ఆయనగోరు దగ్గరకపోతే దూతమే—రేపు పొద్దున్నే పోలీసులూచి, మావని బాగా, సరిపడినంతా తేకపోతే మమ్మల్ని బదిలీస్తారా” అన్నాడు. “కూలీ అని చంపుకుంటే రకం గావాలి” అనుకున్నాడు పొద్దుగూతేవేళ యింటికి తిరిగిస్తంటే వారయ్యగారు బన్ను దిగారు చేతిలో అగ్గరికాయలగల వుంది “ఎక్కడి కళ్ళారండీ?” అన్నాడు.

“నుడివాడెల్లి ఎరువులు కొనిచ్చానండీ—నువ్వీ ప్రియమవుతయ్యనీ” అన్నాడు. ఇంతలో కూలీలు కూడా రోడ్డుకొక్కరు వారయ్యగారు అరటిగల మేస్త్రీని ఎక్కుకోసుని “మన పనిలో కొచ్చివాళ్లందరికీ సమానంగా పంచియివ్వండి, గంగా” అని పిలిచించి వెళ్ళిపోయారు.

గంగలు “గొరెపిల్లని తేరమాడతన్నా దోరా” అన్నాడు. “నాలుగు రూపాయ లెక్కవయినా నుంచిబాసి కొవరా. తే

పొద్దున్నే వచ్చి దొంగిలక్క. కంక్రాంతి నాటికి గొరెపిల్లని తేరమాడతన్నా దోరా” అని చెప్పి వెళ్ళారు.

నేను గంగుల్ని “కంక్రాంతికి వందే నికా, కల్పవందేనికా?” అని అడిగాను గంగలు “దోరారోకోసం కాదోరా—సాలు పొడుగునా పనిచేసే పోలేళ్ళకి కూలీలకి పంటలబగుతుగా గొరెని త్రాడు యీ దోరారు—దలని తండే” అన్నాడు...

* * * *

నలుగురు రైతులమధ్య పోలీసులు ఎవరిచేలో? ముందెల్లారి అనే విషయం దగ్గర తగులాచ్చి పదిరోజులకా పెద్దలదగ్గర సంచాయితీలో నలుగురున్నాడు. ఎంతో తేలడంలేదు. దోగువుల తరుగం చాటి పోతూంది. ఎవరికి ఏం చెయ్యడానికి తోచడంలేదు. ఎవరిచేలోకి కన్నం తీస్తే, వాళ్ళ తలమీద మిగతా ముగ్గురి కర్రలూచువ్వినట్లే పరిస్థితి. ఆ పదో నాటిసాయంకాలం చెట్టు కిందపడుగుల్లోనూ నిలబడి ఆ నలుగురూ బూతుల పంచాంగాలు చదులుకుండగా వారయ్యగారు కొరు దిగాడు.

నాలుగునూటలు విసుగానే ఆయన నలుగుర్ని నాలుగురకాలుగా కూకలేసి, “ఇటా

వంతాలకి పోవచ్చే మీ నలుగురిచేలా రెడత తుండా నూచున్నయి... ఇప్పుడుపోతే యీ పాటికి మూసలుకూడా బదిలీయి. (రెడితిన చేలో తూడ్చినవారు బడకడాన్ని “మూస బడకడం” అంటారు.) మీ తగోదాఅంటే తరవాత మూసుకుందురుగానీ, ముందు చేలు తడిసి, తూడవండిరా” అని చెప్పాడు.

అందులో ఒకడు “ఎవరిదిముందు తడ పోలో నువ్వే చెప్పే—నాది పోడియొగ నుందిగదా” అన్నాడు.

రెండోవాడు—“నాది పట్లంగదా—పక్కయ్యిన్నీ తడిస్తే పురకేసి, చతుడుట్టు దూ” అన్నాడు. మూడోవాడు “నా నాకు తీతకొచ్చింది, ముదిరి పొట్టై పోచా” అన్నాడు. నాలుగోవాడు “వంతల ప్రకారం, నాది దిగువచేసుగనక, ముందు తడినా లికించే” నన్నాడు. వారయ్యగారు తుప్పు కుప్పనూసి “ఇక మీకూ కాట్లకుక్కలకి తేడా ఏమిటా? మీరు నోళ్ళు మూసుకుని యిళ్ళల్లో కూచోండి. నేను రేపిపాటికి నలుగురిచేలా తడిసి నాటేయి పాను” అన్నాడు. మళ్ళీవాళ్ళు మాట్లాడబోయేసరికి, కళ్ళెరజేసి “నామాటమీద నిలబడతా, లేదా? పొండిక—పోలంపని నేనానాను”

20 రూపాయలకే ఒక మంచి రేడియో

5 వాల్వలు! 8 బ్యాట్లు! ఏ. సి. కరెంటు రేడియో! తేక గ్రేటర్ లో రేడియో! అన్ని ఫార్మస్, ఇండియన్ స్టేషన్లు అందుకోసేదీ! పుడేశాకాది సెట్! స్పీకరు, పీకవడాడవచ్చును. వివరములకు ఈరోజుననే వాయండి. అంధ్రదేశమునకు ఐష అండ్ మెరిల్ రేడియో డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:

నారాయణ్ రేడియో స్టోర్సు

(గవర్నరుపేట కాఫీ హోటల్స్ నెంబర్ మేడమిద)

గవర్నరుపేట :: బెజవాడ-2

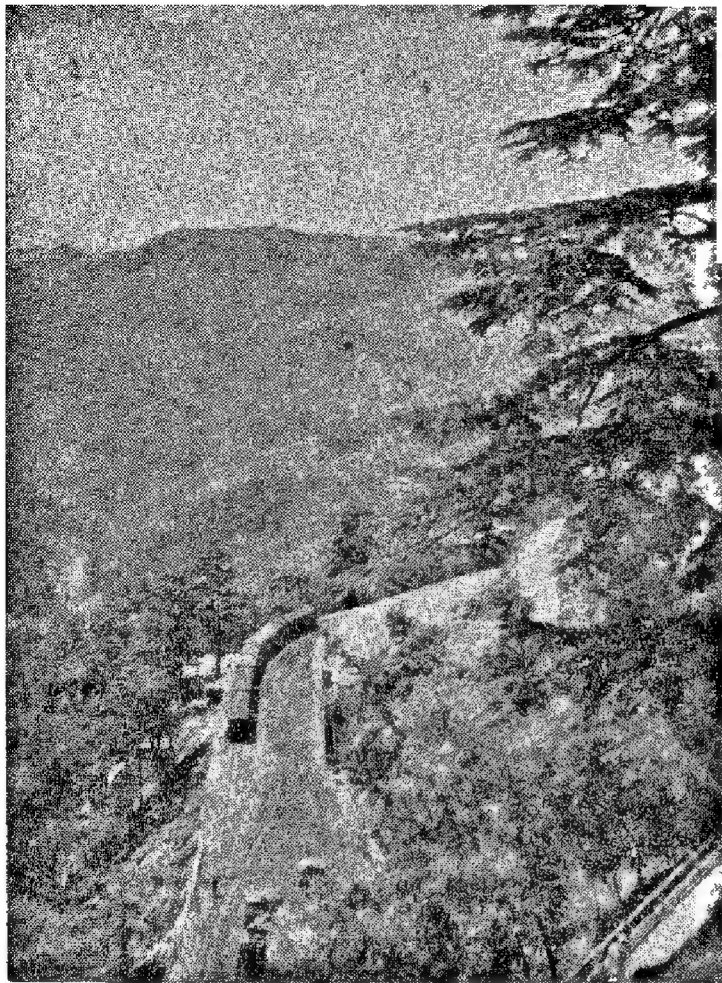

రవి గ్లిసెరిన్ సోపు, అన్ని కాలములలో వాడగలది. శరీరమును మృదువుగాను కౌంతిగాను ఉంచును. శరీర పింజులు ది న్యూ స్టార్ & కో., తండియా రోడ్డు, 10, వైద్యనాథ మొదలి పేటి, మద్రాసు-21.

రవి వెజిటబుల్ హేరాయిల్ శరీరములను పెం పొందించి, తుమ్మెద పలువుగ నుంచి, శరీరం దర్శమునకు తోడ్పడును

నీళ్లు రైల్వే పై వన

తర్ఫీఫ్

అని ముంగరించాడు వాళ్లు నుక్కననేడున్నా
బర్నిపోయాడు

ఆ రాత్రి అబ్బోదికి నీరెక్కువ వదిలేటట్లు
ఓకర్చినను బ్రతిమాటి, తెల్లవారేసరికి
నాలుగుచేలా తడిపించి, నారువంతి,
తూడుపు సాయంకాలానికి ముగింపించి—
ఆ రోజునే నారయ్యగారు ఆ తోట గడ్డూ
మీదే మనుకు తీవారని విన్నాను

* * *

ఆ నోబాన మా ముద్రవాడి గోర మరీ
యొక్కచోటా వుంది వాడి మారాం మాన్పు
దానికి కోడుమీదికి తీసుకెళ్ళాను అక్క
డున్న బడిని మూచినప్పట్నుంచి వాడు
నా యెముకలు కొరికేకాదు ముందు బిళ్ల
బడిగితే కానీవి కొనిచ్చాను అది పదవగా
నమితే బిళ్లన్నాడు. అది యిప్పించేదాకా

అదన్నొక్క కృతి మానలేదు అని
కాంగానే నెనగవన్న ఇక భరించలేక
నాకు గంటించాను నాకు గేరు గేరుమని
విడుస్తాంటే క్రిందికి తోసేసి మాన్పు
న్నాను వాడు భూదేవిని కొనించుకుని
మొర పెట్టుకుంటూంటే నాకు వట్లు మందుకు
పోతూంది

ఇంతలో ఆయన కొచ్చాడు పంకజ్లో
యొక్కరు పిల్లవా, ఇంటా మరో డెబ్బను
మందని వాళ్లందరినీ అనునయంగా అడిగి
ఎవరేది, ఎంతకావాలంటే అంతా యిప్పుని
బట్టి యజమానికి చెప్పాను “ఎందుకోయ్
అట్లా యేడుగునాన్” అంటూ మా ముద్ర
వాణ్ణి యెత్తుకుని, మట్టి దులుపుతూ—
“చాచా - ముద్రాడు నుక్కలబట్టి యేడు
స్తాంటే, వదిలి పెట్టి మామన్నా తేమయ్యా”

* అంధత్వ తిక - నదిత వారవ తిక

అని వన్ను ముందరించాడు బడిలో
మా ముద్రాడి క్కొనలసిన వేమిటా చెప్ప
మని, యిప్పించి, ‘ఇక యింటికెళ్లు, మళ్లీ
విడవా అడిగావంటే మీ నాన్న తూరు
కోడు’ అని పంపించేవాడు నేనంతవఱ
మందు ఎన్ని సార్లు చెప్పినా నక్కరివాడు—
నారయ్యగారి భూటనిని యింటికి వెళ్లి
పోయాడు

ఆయన పిల్లలందరూ అని యిది తిని,
నోవేవాడే నెనక్కయల కెటి ■ పిరి
చారు ఆయన వాళ్ళకి తలో అనాని
యిప్పించి యిక్కడు పంపించాడు ఆయన
పిసికా, లాలనా మాస్తే నాకు సిగ్గేసింది

* * *

ఒక ప్రక్క భాస్కరి మామూలు; రెండో
ప్రక్క చెయకు కొట్టి మిల్లుకు తోలడం;
యింకోవైపు రాయి తీయించడం, కోజూ
పొరుగుళ్ళలో పనులు; అఫీసర్లతో మంత
నాలు, కొత్తయిల్లు కట్టించడం; దొంగ్గో
తగాదాలు తీర్చడం - యిన్ని పనులూ
ఆయన నొక్కడే చూచుకునేవాడు ఇప్పు
డిక్కడ, కాస్తేపటికి మరో తూగ్గో,
మధ్యాహ్నం కింకో బస్తీలో; సాయం
కాలానికి పైకియమీద ప్రయాణం లో;
రాత్రికి యింకో పొలంలో కనిపించేవాడు
తన పనులేగాక, పెదల్లుడిని, చిన్నల్లునివి;
పొరుగువారిని, ఆశ్రయించినవాళ్ళని, అన్ని
దమ్ముల వ్యవహారాలు - అన్నీ ఆయన
చూచేవాడు ఆయన వర్షం వేడి క్తున్న
పనుల్ని లెఖించేస్తే వందకి మించుతయ్యింది
నా నమ్మకం తూగ్గోవాళ్ళు ఆయన్ని
అందుకే గావల్లు “నోబాన మామొక్క
పనులు చేస్తేనేగాని నారయ్యగారికి నిద్ర
వట్టుడు” అనేవారు పికని చెప్పినా, పిం
చేస్తున్నా ఆయన కానంత అలసటగాని,
విసుగుగాని తోపించలేనవారు గారు అంతా
మంచినీళ్ళ ప్రాయంగా, చిటికెలమీద,
రెండోకంటికి తెలియకుండా చేశేవారు.

మనుమరాళ్ళ పురుళ్ళూ, గుడ్డలూ,
నరాలదగ్గరనుంచి—రైతుల ఆర్థిక ప్రసార
కలవరమా అన్నీ ఆయనకి కొట్టినవేసింది
ప్రతి పనినీ మానవత్వం తోచేసినరాజే,
మంచి యంత్రంలా నిర్వహించేవాడు అస్త
రి ఎకరాలవరకు వుంది దొడ్డివేందా
గొడ్డు, నిండేవ భాస్కరికొట్టు, పెద్దపెద్ద
లోగిళ్ళు ఇన్నీవున్నా ఆయన “మఖం
అనేది ఎరగడు” అన్నార కొందరు
“మప్పయ్యెళ్ళ కొడుకుండగా తనింకా
రాత్రించగళ్ళు, నిద్రావారాలు లేకుండా
తిరగడం ఎందుకూ—చాదస్తమా, ఆరా
టముగాని” అన్నార మరీకొందరు నాకూ
ఆ అనుమానాలు లేకపోలేదు

ఆ సాయంకాలం ఆరుగంటలవేళ

జయన్ని అడిగాను—“ఎందుకంటే మారిత ప్రయాసపడడం?” అని ఇంతవరకు ఆయన్ని యిలా అడిగినవాళ్లు లేరనుకుంటాను. లేక ఆరోజున ఆయన మనసు కొంత మథనలో పడేవాడు అందుకే నమ్మకంగా—“ఏం శ్రమలే! శ్రమనుకుంటే ఖర్చీలోంచి లేవటంకూడా శ్రమమే అనిపిస్తుంది కాదు! అనుకుంటే ఏవని కాదు. ప్రతి పని మనవల్ల అవుతుంది అనుకుని పూనికతో చేస్తే, కొండల్ని పిండిగొట్టవచ్చు, అదిగాక, నేను శ్రమపడకుండా కూర్చుంటే గడవడా అని అంటారు గాని—తింటూ కూర్చుంటే ఎంతయినా కూరించుకుంటా? ఇంతకుండి యారోజున యిలా పోయిగా బడక దానికీ ఏలంతదా—నేనే తృప్తిపడి కూర్చుంటే?” అని అడిగాడు.

నిజమే ఆ తర్వాత వాడు తెలిసిన వికే కూలనిబట్టి ఆయన బంధుమిత్రుల్లో పది వచ్చేండు కుటుంబాలూ యారోజున కలకలబాదుతూ వున్నాయంటే ఆయనంత శ్రమపడడంవల్ల నేనని తోచింది తన 20 వ యేట పెళ్ళిచేసుకుని 80 వయేట పెత్తనం చేత బట్టాడు నిలుగురమ్మ దమ్ములకూ కలసి 20 ఎకరాలు వుండి ముగ్గురు ఆక్క చెల్లెళ్లు ఆరోజుల్లో కూరగాయలూ, పొన్నపంటూ తిప్ప యిక్కడ కూగాణిలేదు ధరలూ అతి హిసదలలో వున్నాయ్.

అలాటిపరిస్థితినుంచి పడేశ్లో ఆక్క చెల్లెళ్ళు పెళ్ళిబట్టి, కట్నాలూపాడు, అన్నదమ్ములకీ పడేశ్ యొక్కరాల మంచికూగాణి, ఒక్కో యిల్లా, చావడి, నాలుగువతల గొడ్డుచొప్పన పంచిపెట్టాడు ఆ తర్వాతయినా, ఆ అంతరి కార్యకలాపాలూ తన ఆధ్వర్యంలోందనే జరిపేవాడు మరో పడేశ్లో తన 80 ఎకరాలు చేసుకోవడమే గాక—మేడ, రెండు చావిగూ కట్టిం చాడు, అన్నదమ్ముల్లో ఎవరికీ 20 ఎకరాలకు తక్కువలేకుండా చేశాడు తన ముగ్గురుకూతుళ్ళకీ గొప్పగొప్ప సంబంధాలు చేశాడు—పాతికేసి వేల కట్నాలతో.

“వామనకి ఒక్కరోజుకూడా కూర్చోబుద్ధికాదునుండి” అన్నాడు కాని ఒక్కమీరంకూడా కూర్చోదని నా కర్మనుయింది రాత్రి ఏ నానుగంటలసేపొ విద్రతిప్ప ఇంక ఆయనకి నకుం వాల్చుకునే తీరిక్కూడా వుండదు చేరినందు అంత పనుంటేనే గాని ఆయనకి కడుపునిండా తృప్తి, కంటి విందా విద్రా వుండదు.

ఆసాయంకాలం అలా మాట్లాడి ఆయన చెప్పిందివినిఇంటి కల్లాను భోజనాభ్యుత్సాహ 10 గంటలదాకా రామాయలయందగ్గర పడు గురతోనూ ఏదో వికేషాలు చెబుతున్నా

నిష్టాలోపి కారు

రాయన తెల్లవారు ఝామున ఏడో ప్రాంత ప్రయాణంవుందని కూడా చెప్పి, పాతేశ్వరి హద్దరించారు అక్కడినుంచి మేడ విడిచిపెట్టి పడుకున్నాడు అతగంటతర్వాత యిల్లంతా గొల్లుకున్నాడు.

పూరంతా కదిలివచ్చింది నాకయ్యగారు విద్రలోలేచి ప్రక్కనే పడుకుని అట్లాగే పిలిచారట ఏ మాటా చెప్పకుండానే ప్రక్కకు వచ్చిరి పడుకున్నారట అంతే మళ్ళీ పిలిచినా పలకలేదు “ఒక్క మాట న్నా చెప్పలేదు”

“అరగంట కిందటకూడా పొలంవంటల పంగతి చెబుతున్నాడు”

—“గొడ్డకి మేతుకూడా వేసినచ్చాడు”— ఈ విధంగా చెప్పకుని అంతా యేడుస్తున్నారట “ఏభయేళ్ళకీ చావొచ్చిందా— తినుకున్నా ముంకం లో నాలుగేళ్ళంతే

కుంటామే నెయ్యివింగిపిట్టిపూలేవాడు” అని విస్తుపోయాడు—మట్టుపక్కలవాళ్ళు ఆయనకి 50 ఏళ్ళంటే నే నొప్పకొన ఒక సమయం 200 ఏళ్ళలో సాధించలేనన్ని పనులు, ఆయన సాధించారు.

“దేశానికిం చేకాడయ్యా నువ్వా యన్ని పొరుగుతున్నావ్?” అన్నాడు మిత్రుడు నన్ను “సమాజంలో పదికుటుంబాల ఆర్థిక స్థితికి పాటుపడ్డాడు పూరందరికీ కొవల నిన పనుల్లో తనసహాయం చేశాడు రాజ కీయవేత్త, సంఘసేవకుడూ, వక్తా కాక పోవచ్చుగాని, వాళ్లవలే పోగడ్డలూ, ప్రజారాలూ లేకుండా పనిచేసి ఫలితాలప్పుగించిపోయిన కర్మిష్టి ఆయన” అని సమాధానం నేటి రైతుమీలాలలోనివారందరికీ—ఆయన జీవితం అత్యవసరంగా నేర్చుకోవలసిన గురపాకం ★

అ ఫి సు క్లా....

అది ఒక పెద్దపాట తీర్చిదిద్దడానికి అమ్మాయిలందరూ కూర్చుని వున్నారను, ఒక ముడుపు ఓహాల కూర్చుని వీధిలో వంశా చర్చించుకుంటున్నాడు. తిరిగి వచ్చింది వారి దగ్గరకి మిగిలా వుంటున్నాడు. అనాటి వారి సంభాషణ శ్రీలక్ష్మి ఆద్యోగాలు చెయ్యవలసిన అవసరమును గురించి తరగతి కుటుంబాల ఆర్థిక దుస్థితిని ఎదుర్కొంటూ, ఈ మనోనికానికా అనికా శ్రీలక్ష్మి ఆద్యోగాలు చెయ్యవలసిన సమాజంలో ఎటువంటి పాత్రలు కావాలి, అసలు వారి కేటరేషన్ ఏదైతే ఎటువంటిదో చర్చించటం ప్రారంభించాడు.

తను! శ్రీలక్ష్మి ఆద్యోగాలు చెయ్యవలసిన అవసరం ఎంతో ఉన్నప్పటికీ, చదువుకున్న శ్రీలక్ష్మి ఆద్యోగాలు చెప్పాలి! వాడుక అక్షరాలు, అర్థికమైన చిహ్నాలు ఎంతో ఉన్నాయి. తిరిగివచ్చి అతనిని ఆద్యోగాలు చెయ్యాలి! వంశములేదు. ఈ ఇంట్లో చిహ్నాలు సరేనని, అభిమానం అతనిని పెద్దపాట అమె ఒక కొత్త వంశంలోకి అతనిని పెట్టవచ్చునా! అని కోరాడు. కళాకాలంలోనూ, అమ్మ వంశం నందుకూ వున్నాడని చెప్పటం వారికి వుంటుంది.

శాస్త్రోత్తరమైన ఆద్యోగాలు నిర్వహించటం ఒక పాట అవుతుంది?

అలా అనినా! మరి ఆద్యోగాలు చెయ్యవలసిన వాళ్ళనిగూడా మనల గొట్టేస్తున్నావు! కొత్త ప్రపంచమేటి నీ ముఖం? కంటియింట్లో మారలు తిరుక్కునే శ్రీలక్ష్మి మాటలుగా అఫిసులో అతని పెట్టవలసివచ్చినది ఎప్పటికీ కలగదు. ఆద్యోగం చేసే యోగ్యతగల శ్రీలక్ష్మి ముందుగానే ఏ

కొమ్మూరి ఉదారాణి

కళాకాలంలో తీర్చిదిద్దటానికి గదుక పెట్ట మార్చుకొని ఎదుర్కొనవలసిన సమస్యలను ఆ మార్పుతో మనం ఆహించుకుంటున్నాడే అంటాడు. నా స్నేహితురాలికి మ్యూజిక్ నీలంటిదీ! పెళ్ళి చేయవలసి ఆద్యోగం చెయ్యటంలే భయమట. తన పై అభిమానం ఎలావుంటుందో అది ప్రాసించి చెబుతాంటే నివలసినదే. బుద్ధిమీనాలూ, దేశసరి కళ్ళదూలు, బట్టతల, నోల్లొ పైపు, కొంతం అలవస్థగా అభిమానం

కొంతం అవుతుంది అంటాడు. అసలు వాని! అంత భయం పెట్టింది వాళ్ళవాళ్ళే! వుద్యోగం కోసం దరఖాస్తు పెడతానంటే 'అయ్యో! వాళ్ళి నీ కందుకోవ్విన కష్టమే! అక్కడ మొగవాళ్ళంటారు వాళ్ళు ఏదయినా మాటలంటే పడలేవు' అని దీర్ఘాల్ తీర్మానాని! ఉన్న కొత్త ప్రైవేట్ సమ్మిగిల్లెట్లు చేశారు. ఒక అడవి వుద్యోగం చెయ్యటమంటే లోకమంతా రిజిస్ట్రేషన్ లవారి అనుకుంటూ వానిని ఎందుకూ పని! రాకుండా చేశారు. అభిమానం ప్రభుత్వం ఆద్యోగాలు చేస్తున్న ఆద్యోగం తా వుద్యోగం తా ఏమయిపోతున్నారంటావు!

తను శ్రీలక్ష్మి ఆద్యోగాలు చెయ్యటం లేదని నేను అమ్మనా! ఎంతో దుఃఖి చెయ్యకపోవాలి! కారణాలు వున్నాయంటున్నాను శ్రీలక్ష్మి పదిమంది మొగవాళ్ళు పనిచేసి అభిమానం వారావరవాని! నువ్వు అనుకుంటే సులభంగా అలవాటు పడటం కష్టమంటాను కొన్ని అభిమానానికి యిక్కడ ముగ్గురొక్కరిని విగతావారంతా వున్నాంటే అటువంటిదో అమె నలువరిలో మాట్లాడటం, ప్రైవేట్ గా పనిచెయ్యడం కష్టమంటాను అభిమానం అమె కనురయి కష్టమట. రకరకాలుగా వుంటారు. అమెకంటే ఎక్కువ చదువు ఉన్న వాడూ, అనుభవం గలవారూ ఎక్కువ వుంటారు. ముందు అక్కడ కష్టమట! పరిచయం చేసుకోవాలి. నలుగురినీ కొత్త

మంచిచేసుకుని, పని కొత్తదియై నేర్పు కోవాలి వై అభీసరు విదయనా మందలి స్త్రీ యింటికెవరి మునుగుతున్న పడుకుని వుద్యోగానికి రాజీనామా యివ్వకుండా నలుగురి మధ్యా మాట నిలబెట్టుకోవాలి

లత: నాకు తెలిక అడుగుతాను! నువ్వు చెప్పిన చిక్కులు ఒక్కటైతే ప్రత్యేకం ఉన్నాయంటావా? పురుషులునుటుకు ఇటువంటి చిక్కులు ఎదుర్కొనఖ్యరలేదంటావా?

రమ: నీ వలాచెప్పకు! కొత్తగా వుద్యోగంలో చేరిన వియ్యవకుడయినా అయిదునిమిషాల్లో అక్కడి వారితో స్నేహం చేసుకుని, మధ్యాహ్న మయేటప్పటికి కిక్కిరిస్తూ ఉన్న రెండు కోలుస్తూ వారితో అతి సుఖంగా ఖబుర్లు చెబుతావా? వాతావరణంలో అతుక్కుపోతాడు. అది స్త్రీలకి ఎన్నటికీ సాధ్యంకాదు. ఎవరితోనయినా నోరు తెరిచి మాట్లాడానికి సంకోచిస్తాను. మనల్ని చూచి చూడనట్లు వెళ్ళిపోయే ఆడపిల్లల నే న్నయం గా వెళ్ళి పలకరించటానికి అభినాసం విన క్కి తీస్తుంది. చెయ్యవలసిన పని బాత్రిగా కొత్తదియైతే యిక అవస్థలు చెప్పనఖ్యరలేదు తోటి గుమాస్తాల అభీ సర సహాయం పొందిన అంత సులభం కాదు. ధైర్యంచేసి పక్కవాళ్ళతో కాత్త మాట్లాడితే కథలు అల్లడానికి సిద్ధంగా వుంటారు ప్రబుద్ధులు. అభీసులో ఆమె స్థితి దుర్భరంగా తియ్యరవుతుంది.

లత: నీవాదనతో నే నేమాత్రం ఏకీభవింపను. అల్పవిదయా లన్నింటినీ ప్రమాదకరంగా పూహించుకుంటున్నావు. తోటి గుమాస్తాలు మనల్ని ఏదో పురుగులు క్రింద చూస్తారంటే నేనేం చెప్పను? నా అనుభవమీద చెబుతున్నా. పక్కవాళ్ళు మనకి ఎంతో సహాయం చేస్తారు. అంతేకాదు మొనల్లో కొంచెం జంకుగావున్నా అభీసు వాతావరణం దానంతటాదే అలవాటయి పోతుంది. మనం కాస్త పిటికివాళ్ళనువి తెలుస్తే ఈలలు చెయ్యటం, పిల్లికూతలూ నక్క కూతలతో విసిగించటం ఈ మొగవాళ్ళకి ఎప్పుడూ వున్న జచ్చే!

ఇటువంటి అవస్థ కాలేజ్లో ముటుకు మనకి తప్పతోంది గనక నా! జీవితంలో ఆమాత్రం యిబ్బందులకి తట్టుకోలేకపోతే ఎందుకు పనికివస్తాము చెప్ప! అభీసంటే ఏదో నరకమనీ అక్కడ పనిచేసే పురుషులంతా పి కొ చాలా భూతాం అనీ ఊహించుకుంటూ స్త్రీలు ఉద్యోగాలు చెయ్యటంలేదంటే నాకు చాలా విచారం

రంగావుంది. తోటి గుమాస్తాలూ మనలాగే జీతంకోసం కష్టపడే వాళ్ళే! వాళ్ళకి వృద్ధులంటూ వుంటాయి ఒక్కసారి కదిలించి చూడు వారు ఎంత చక్కగా మాట్లాడుతారో. అభీసువసుల్లో వారికి ప్రత్యేకమైన ప్రజ్ఞ విమంతుండి! మనలాగే కష్టపడి పని నేర్చుకుని అనుభవం సంపాదించుస్తారు వాళ్ళూ! మనలాటి వాళ్ళననీ,

వాళ్ళకి చోరడన్ని చిక్కులుంటాయనీ తెలుసుకోవటానికి ఎక్కువ రోజులు పట్టదు

రమ అయితే అభీసు జీవితం స్త్రీలకి సరిపోదని వాదించే వారంతా మూఢులంటావా? నువ్వు చెప్పినట్లు మంచివాళ్ళలేక పోతారు. కానీ ఎటువంటి విషయాలలో మార్పులుకన్నే పిక స్త్రీ వుద్యోగం చెయ్య

దినదినమునకు ఇంక శుభమునటువంటియు, ఇంక మనోహరమైనటువంటియునైన చర్మము

కేడిల్ తగుదన రెక్సోనాతో ఈ ఆద్యుతమైన మార్పును మీరు తెచ్చుకొంటారు

రెక్సోనా యొక్క కేడిల్ తగుదనను మరగను మీ చర్మము మీద మెల్లగా రుద్దితరువాత కడిగివేయండి. మీ చర్మము దినదినమునకు ఇంక మృదువుగాను, ఇంక మెత్తగాను అగుటను మీరు చూస్తారు. మరియు మీరు క్రొత్త ఆకర్షకను తెచ్చుకొంటారు.

రెక్సోనా

ఇంక ఒక్కసారి కేడిల్ తగుదన సబ్బు

చర్మమును పోషించేటటువంటియు, చర్మమును మెత్తగాచేయునటువంటియునైన మానెం ఒక ప్రత్యేక మిశ్రమమునకు రిజిస్టర్ చేయ.

★ ఆ పి సు త్రి ... ★

టం సులభంగా విశాఖకుండా కాదా చెబుతా విను ఒక స్త్రీ వుద్యోగానికి వెళితే ప్రతి అధికారుల కొందరు ఒక్కొక్కప్పుడు విచిత్రంగా ప్రవర్తించుతారు. ఆమె ఒక అలలఅనీ, ఏదో అసాధారణ పరిస్థితులలో జీవనోపాధి కల్పించుకోవటానికి వుద్యోగం చేస్తోందనీ కపట సానుభూతి ప్రకటించటానికి ప్రయత్నిస్తారు చులకనగా మాప్తాడు. చులకనమాట ఎలావున్నా ఎక్కువ శ్రద్ధ కనబరిచారా, యింక ఆమెపని అయిపోయిందన్నమాటే. తలిమ్మవారందరికీ అనుమానం వచ్చిపోయి ఆమెని హీనపరుస్తారు. చాలామంది వుద్యోగం ఆడవాళ్ళు వుద్యోగాలు చెయ్యటం మంచి చీరలూ, స్నో, పొడూ కొనుక్కోడానికి, అక్కడి పురుషులతో కాస్త సరదాగా తిరుగుటానికి అని. ఆఫీసులో కాస్త పనిపాడయినా, అలభ్యమయినా ముందు ఆమెని అనుమానిస్తారు. ఈరకం చిక్కులనే భరించలేక నాకు తెలిసిన యిద్దరు ముగ్గురు స్త్రీలు వుద్యోగాలు మానేశారు. వాళ్ళ కథలు వింటూంటే ఎంతో కష్టంగా వుంటుంది కాస్త ఉత్సాహంగా మాట్లాడితే ఆమె స్నేహాన్ని దుర్వినియోగం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తారు ఎక్కువ మాట్లాడకపోతే సంస్కారవీహీనురాలంటారు ఇటువంటి అభిప్రాయాలు వళించి పురుషులు స్త్రీలని అరచించి ఆఫీసుజీవితానికి అలవాటు పడేటట్లు చేయకపోతే, యువకులు ముందుకే రాలేదు నువ్వు స్త్రీవి అని ప్రతిక్షణం జైతేలేస్తూ ఆమెని దూరంగా వుంచుతూ నింతమృగానికేసి చూసినట్లు చూడకుండా, సానుభూతి చూపి, పురుషులు స్త్రీల యిబ్బందులని సరిగ్గా అర్థం చేసుకోవాలి. ఎంత మంచిగా వుండటానికి ప్రయత్నించినా స్త్రీలకి అవసాదులూ వాటికి బాటు మనశ్శతకాలూ తప్పవు.

లత. నువ్వు చెప్పినట్లు మన అసహాయతనే అండగా తీసుకుని, నువ్వు సంపాదించవలసిన అవసర మేమిటి? నీకు అన్నదమ్ములు లేరా? అని చొప్పుదంటు ప్రశ్నలు చేసి విసిగించే అధికారులూ, చులకనగా చూచేపురుషులూ లేకపోలేదు కానీయినన్ని అంతగా పట్టించుకు కూర్చుని, వీళ్ళేమనుకుంటున్నారో బాళ్ళేమనుకుంటున్నారో అని ప్రతిక్షణం ఆలోచించుకుంటూ కూర్చుంటే మనశ్శాంతి ఎక్కడ వుంటుంది? ఇక యితరులు మనల్ని ఎక్కువగా పలకరించటము సదుద్దేశముతోనా, కక్కురించటమూ నవ్వుకోటమూ వివేకంతోనా అనే విషయాలు అనుభవపాద మనకే బోధపడతాయి. ఇక ప్రవర్తన విషయమంటావా? స్త్రీలు నానీ పురుషుల నానీ సుతీగారి

అసభ్యంగా ప్రవర్తిస్తే యిబ్బంది లేకుండావుద్యోగమే వూడిపోతుంది అసలు నన్నడుగులే బొద్దుటమంటి ఆఫీసు ఫయిల్సు మధ్యే నలిగే పురుషులకానీ స్త్రీలకానీ, పక్కనాళ్ళు ఎక్కువగా మాట్లాడుకున్నారా తప్పువగా మాట్లాడుకున్నారా, చులకనగా చూస్తున్నారా గౌరవిస్తున్నారా, చూటిగా చూస్తున్నారా వంకరటింకరగా చూస్తున్నారా అనే ఆలోచనలు తలపు ఎప్పుడెప్పుడు అయిదుగుంటలవుతుండా, యిళ్ళి పోదామా అనే ఆలోచనలోనే వుంటారు ఈలాటి అపోహలన్నీ ఒక్కసారి ఆఫీసులో అడుగు పెడితే వాటం తలపే నళించిపోతాయి.

రమ. ఈ విషయా లెలావున్నా యింట్లో స్త్రీ పరిస్థితిలో మార్పు తప్పదు. దావస్తుంది ఇంట్లోవారంతా నిద్రాత్నహ పరుస్తారు. ఎంత విశాలభావాలకలిగి, ఎంతదబ్బు చిక్కుల్లో వున్న కుటుంబమయినా, ఆడపిల్ల వుద్యోగం చేస్తోందంటే ఎందుకో బాధపడతారు మా అమ్మనీ నాన్ననీ చూస్తే మటుకు నాకు బలే బాలివేస్తుంది యింటికొచ్చే బంధువులూ స్నేహితులూ 'మీ అమ్మాయి ఫలానాతోట వుద్యోగం చేస్తోందిటగా' అని అడుగుతే, దబ్బుడి అంత ముఖం చేసుకుంటాడు మా నాన్న. 'ఆ ఏదో తోచక చేస్తోందండీ! అంటూ మాటలు మాడుస్తాడు వివాహసంతరమే మొగానీ, వివాహానికి పూర్వము మటుకు సమస్త కుటుంబంలో వుద్యోగం చేసే వనిత ఎంతో నిద్రాత్నహాన్ని ఎదుర్కుంటోంది కాస్త తలపోటు చచ్చిందన్నా వుద్యోగం మానేయ్యమని అందు కుంటుంది అమ్మ.

లత. నువ్వు లక్ష చెప్ప! యింట్లో గౌరవంమాట దేవుడెరుగు. మా అమ్మమ్మ మటుకు వుద్యోగంచేసే వనితలకి గర్వం ఎక్కువవుతుందనీ పలకరించినా మాట్లాడరనీ అంటుంది చదువుకోని స్త్రీలు ఎంత గర్వంగా తలబిరుసుగావున్నా ఈ లక్షణాలు మన వుద్యోగాల్కి అంటగడుతుంది ఈ ప్రపంచం నా ఆఫీసులో ఒకమ్మాయి సంగతి ఏమయిందనుకుంటావు! ఆ న్నా చెల్లెలూ ఒకవోట గుమాస్తాలుగా చేరారు చెల్లెలు తన ఆఫీసులో ఉద్యోగంచెయ్యటం అన్న కిష్టంలేదు తల్లిదండ్రులు గంజినీళ్ళయినా తన తేస్తేనే తోగాలనీ, ఆడపిల్లదబ్బు ముట్టుకోవద్దనీ రోజూ అండ్రితో పోట్లాటవేసుకునేవాడు. పాపం! ఆ అమ్మాయి జీతం తెచ్చి తండ్రికిస్తే భరించలేకపోయాడు వూళ్ళో తన పదవంతా ఆ పిల్లవల్ల పోతోందనీ, ఆరోగ్యం చెడిపోతుందనీ జీవేకవంకలు పెట్టి ఆ అమ్మాయిని చివరకి ఉంచటం చూసినా...

వాళ్ళకి యిటువంటి సంకుచితభావాలూ, వింతమనస్తత్వాలూ పోతేగానీ ఆడపిల్లలు ఉద్యోగం చెయ్యటం కష్టమంటాను. వివాహితురాలయిన ఒక వనిత ఉద్యోగం చెయ్యటానికి ముఖ్యమైన అడ్డంకి పిల్లలంటాను. దబ్బు చిక్కులు తొలగించుకోవటానికి వుద్యోగంచేసే స్త్రీలకి పిల్లలకోసం ఆయా లనీ, పనిగట్టెనీ నియమించే శాచాకు వుండనీ ఇక ఆపిల్లలు పెంచుమాను సంవత్సరాలవారయితే తల్లి పిల్లా గూడా ఎంతో అవస్థపడవలసివస్తుంది నాకు తెలిసిన ఒకామె సంగతి చెబుతా విను ఆమెకి మూడేళ్ళ కొడుకు. తల్లిని ఒక్కక్షణం వదిలి పెట్టేవాడు కాదు. రోజూ ఆమె ఆఫీసుకే సమయానికి గుడ్డుండగిర నిల్చుని గుడ్డపెట్టి ఏడుపు లంకించుకొనేవాడు ఒక్క రోజయినా నవ్వుతూ చెయ్యివూనీ ఆమెని సాగనంపేవాడు కాదు ఏప్పగమెంటు తెస్తాననీ బొమ్మలు తెస్తాననీ అబద్ధాలు చెప్పి అబ్బాయిని పనిమనిషికి అప్పజెప్పి ఆమె ఆఫీసుకల్లం బ్రహ్మాండమయి పోయేది ఆఫీసు కల్లినప్పటినుంచీ పనిపిల్ల అబ్బాయికి తినుబండారాలు సరిగ్గా పెడుతోందా లేక తనే భారీ చేస్తోందా అనే అనుమానంతో సాయంత్రం యింటికీ రాగానే ఆపిల్లవాడిని నట్టుకు లక్షప్రశ్నలు చేసేది. ప్రొద్దుటనుంచీ యింట్లో మాయమయే తల్లి సాయంత్రం యింటికీరాగానీ అబ్బాయి తల్లి కొంగుపట్టుకుని ఆమె పళ్ళి ఎక్కడికయినా కల్గిపోతుండేమో అనే భయంతో బెంగగా తిరుగుతుంటే బలే దిగులేసేది ఆమె లేచేచే జీతంతో అబ్బాయికి ఎన్ని టూనిక్కులూ, బొమ్మలూ, బట్టలూ కొన్నా అతను చిక్కిపోవటం బెంగపెట్టుకోవటం మానలేదు చివరికి అటువంటి పరిస్థితికి తల్లుకోలేక ఆమె వుద్యోగం మానేసింది కనుక వివాహ సంతరం దండీపిల్లలు గల తల్లులు ఉద్యోగాలు చేసే అవకాశం చాలా తక్కువంటాను ఈ సమస్య మాట ఎలావున్నా, స్త్రీలు, వుద్యోగాలు చెయ్యటానికి సంకోచించకుండా ముందుకే రావాలంటే ఆఫీసుల వాతవరణంలో కొంత మార్పురావాలి ప్రస్తుతం స్త్రీలు ఉద్యోగాలు చేస్తున్నా మన దేశంలో యింకా అనేకమంది స్త్రీలు వుద్యోగాలు చెయ్యటానికి అనుకూలమైన మార్పులు రావాలంటాను.

లత. అదేం కష్టం కాదులే పదిమంది స్త్రీలు ఉద్యోగాలలో చేరుతున్న కొద్దీ వాతవరణం దానంతటదే మారుతుంది. స్త్రీలు, పురుషులూడా కొత్త పరిస్థితికి తేలిగ్గా అలవాటుపడతారు. అనుభవాన్ని బట్టి తెలుసుకోవచ్చు. నా దగ్గర కం ఉంది

దేశానికి అపహ్మనం

మూడేళ్లక్రిందట, 1951 మార్చి నెలలో భారత ప్రజలు ఉపతాఖ్యంపై ప్యూయర్లను ప్రారంభించారు. మనకు తెలియని పరిస్థితులు అధికారంలోకి వచ్చాయి, అధికారంలోకి వచ్చాయి, పంపు వేసా కార్యకలాపాల అభివృద్ధి, అధికంగా ఉద్యోగం కాకపోతే నిమిత్తం ఉంటుంది.

ఇంతవరకు వివరించిన అతివృద్ధి ప్రాతాహారంగా ఉన్నది. వనభారతవిరాటాఘాతానికి ఖనితర ప్రయత్నానికి ఇప్పటికే మనం దాదాపు చెయ్యగోట్లమాపాయిలు వ్యయపరచియున్నాము. అహరవిషయమై ఇక మనం బైటిసహాయంపై ఆధారపడవసరంలేదు. మనం తిర్రయావంటి బ్రహ్మాండమైన అపకట్టలను నిర్మించు కున్నాము, బాకానోవంటి ధర్మలో పవన స్వేచ్ఛనను కెలిగిల్చియున్నాము, సింధ్రీవంటి ఫ్యాక్టరీలను స్థాపించి యున్నాము. చండిగార్ వంటి వకరాలను నిర్మించియున్నాము. మన రైలు ఇంజనీలను మనమే తయారు చేసుకుంటున్నాము. మన ఘోటూరుకార్లను, విమానాలను విదీభాగాలకుఁబెట్టి స్వయంగా చేసుకుంటున్నాము. కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులు, గ్రామీణ విస్తరణనిలదార్జురా గ్రామైకర్యానికి మనం పునాదులు వేశాము.

సర్వతోమఖ్యుని ఆవశ్యకత, అభివృద్ధి ఈవిధంగా ఉన్నప్పటికీ, మనం కలగజేసిన అక్షాంశ సాధించుటకై ఇంకా మిగిలిన రెండు సంవత్సరాలలో సర్వతోమఖ్యుని ఆవశ్యకత మైయున్నది. ఈ కృషికి వ్యయం నిమిత్తం ఇండియాలో ఇంకా రాదావు పదమూడువందల కోట్ల రూపాయలు కావలసియున్నది.

జాతీయ ప్రజాళిక ఋణం ఇప్పుడు ఎల్లదూ సమయోచితంగా సహాయపడవ దెవని దేశ ప్రజల... పొచ్చి రిస్తున్నది. కంచెన్న్ ప్రజాళిక ప్రజల ప్రజాళిక కమక ఈ ఉద్యమసాఫల్యానికై తమహాటాను చెల్లించుచు ప్రజల విద్యుక్తధర్మం. ఈ విధిని మీరూ సేమామాదా తప్పక విర్వహించాలి.

నేషనల్ స్టూన్ లోనుకు

ధారాళంగా చందా వేయండి

(సాలీనా 85% వడ్డీ (పరి
అర్ధపంచవత్సరంలా చెల్లింపు)

అవర వివరాలకు నామంది: విజయ్య న్యాంక్
అవ ఇందియా. ఇంపీరియర్ న్యాంక్ అవ
ఇందియా, థి హైదరాబాద్ స్టేట్ న్యాంక్, ది
న్యాంక్ అవ మైసూర్ వివిజెడ్ ఏజెన్సీ చెందిన
ఏ కాంగ్రెస్, లేక ప్రభుత్వ ప్రెజిడెంట్, పదే ప్రెజి
డెంట్ చేసినా.

నేషనల్ స్టూన్
సర్టిఫికేట్ను కొనండి

(పరిష్కృతమైనప్పటికీ సాలీనా 45% వద్దీ)

ఇతర వివరాలు సేవింగ్స్ బ్యాంక్ పనులు
గమనించు పోస్టు ఆఫీసులలో కూడా దొరకును

ప్రణాళిక కనపరుస్తున్న అభివృద్ధులు			
		లక్ష్యాలు 1951-58 ప్రణాళిక కాలానికి	సాధించినవి 1953-54 వరకు
అవకాశం		78-0% అవకాశములు (ప్రతి సంవత్సరం అదనపు ఉత్పత్తి)	80-70 అవకాశములు
ఇంజనీరింగ్ (మేజర్ ప్రాజెక్టుల కాదు)		533,000 ఎకరాలు	3,558,000 ఎకరాలు
విద్యుత్తు		10,87,000 కిలోవాట్లు	7,24,000 కిలోవాట్లు
కొత్త రోడ్లు		870 మైళ్లు	417 మైళ్లు
మూలంట్టలు		982 మిలియన్ గళాలు (ప్రతి సంవత్సరం అదనపు ఉత్పత్తి)	1,183 మిలియన్ గళాలు
కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులు గ్రామీణుల ప్రయోజనము		1,20,000 (గ్రామాలు)	48,750 (గ్రామాలు)
కొత్త పాకాలు		49,695	29,723
కొత్త ఆసునములు		996	609

ఉహించిన వరుడు

“ఎందుకే నవ్వుతున్నావు?”

“సవ్యాసా! ఏంతేదు...”

“ఏంలేదూ! ఎందుకే యింతలా
అబద్ధం” అని పిన్ని మూలి ముడిచింది

తనని చూసి నవ్వానని పిన్ని అనుకుంది .. కాని ఎందుకు నవ్వాను? ఎప్పుడో జరిగిన విదోనన్నీ దేశం గుర్తుకువచ్చి.. అప్పుడు మరొక విధముగా ప్రవర్తించివుంటే ఎట్లావుంటేదో భూహించుకుంటే నవ్వునచ్చింది. ఘటానందుకు నవ్వానంటే పిన్ని నమ్మదు తుంటా?

“ఏమిటే ఏ పక్క కూ ఆలోచిస్తున్నావు?”
అంటుంది అమ్మ.

ఒకనాని గురించి చేతులుకీ నీ నవలలు
అలా వింటున్నా, ప్రాహ్లాదని విజయమంతా
లేదు. ఆ గడ్డం క్రిందికి చేతులు వెళ్ళాయి
అంటే.. యీ లోకం విడిచి పట్టి.. ప్రాహ్లా
దాకా వెళ్ళివచ్చా గుర్తు అన్న మాట
అంటుంది విజయం.

అట్లా కూర్చుని.. ఎంత సేపయినా, నిశ్చలంగా చించుకుంటూ కా అమ్మ గదిపి నేలకు గలను.

ఒక సారి కాలేజిలో యింగ్లీషు లెక్చర్
చదువారు పాఠము చెప్పుకున్నారు అయిన
చాల నవనాగరికుడు కొంత ముగ్ధుల
కొరచును. నేను పాఠము వింటామని లేచి...
అయిన కొంత కాలము పూసించాను...
అయిన నున్నగా నుండుచేసికొని వచ్చెడి
వంగనామాలు ముఖాన్న తీర్చికొని, ముఖ
వాసుని తొలగించి నేనుకొని, చుట్టుపంజీ
కట్టామని, పూలకొంగట్టలు కట్టుకొని చేతి
చీటలు వాయిస్తూ, ధనుర్నాచి వంటి
దళాళి కాగరము కంఠా చుట్టము పాడు

కుంటే ఎల్లా వుంటుందో పూహిస్తున్నా...
 అయిన కోరికల్కి. "ఎందుకు నవ్వుతున్నావు?"
 అని అడిగాడు, నన్ను చూసి.. "

ఎందుకని చెప్పురా! "మూరికీ" నన్నా...

“అల్లా అయితే, నీవు వుండవల్సింది
 బిచ్చాడుకు (లిలా) అన్నా దా య న.
 క్షాంతా గొల్లుదున్నాడు

“అవును! అక్కడ మీ జాగా భారీగా
వుంటే ఎట్లా? అని వనకాల చెందిత
ఎవరో నేటివ్వటికి కౌసంతా మళ్ళీ గొట్ట
మన్నాడు

యిట్లాంటివన్నీ ఎందుకు వ్రాసాం
చదవండి! వేను వ్రాసించనిదియనుంటూ
పుండ్రు...బయట పెళ్ళి అలా వడుకున్న
వ్యక్తుల పున్నట్టుండి యిట్లా పడుకుంటేగానీ
నా తాత్పర్యంగా ప్రాణమునాశే, కనిపించే
దృశ్యముగనించి. ఎ తరు ఎల్లా ఏ ను
సాగో వ్రాసించుకుంటా!

ఎందుకని?.. ఏం చెప్పగలను ? ఆకాశ
ములో తెల్లని మేఘాలు ఎందుకు వెళ్ళాయి ..
యిట్లా వూహలోకములో తిరుగుతూవుండ
దేము నాకో కాలక్షేపము

నా జీవితము ఎల్లా వుండాలో నేను వ్రాసేందుకుంటూ వుంటా. చాలోజులు నేను చదివి వుద్యాగాలు చేయడముగురించి వ్రాసేందుకుంటూ వుండేదాన్ని ... గాలి చేడట కట్టుకుంటూ వుండేదాన్ని. కాని అదృష్టము ఏమిటంటే, నేను వ్రాసేంచినవి జరుగకపోయినా, విచారమంటూ వుండేది కాదు జీవితకథ వ్రాసికి అనుగుణముగా మారిపోయేదాన్ని ...

నాన్న గారు నాకు పైతడుపు చెప్పించ
వలయుకోలేదు. పెళ్ళిచేయాలి అనుకుంటు
న్నారని తెలిసినా, నా బడువు బోతోందని
విచారించాలా? అందాక నేను కన్ను కల

[illegible]

కంచి
వాసుదేవరావు

అన్నీ కాలదశ్యే కాను. ఆతరువాత నాకు రాబట్టిన వరుణు ఎల్లా వుండాలో వ్రాసించుకుంటూ వచ్చేవాన్ని ఆతని ఆకారముగురించి, ఆతని గుణకా లుగురించి, మోదాగురించి వ్రాసించేవాన్ని

సేను పూశించిన వరుడు చాల అంద
గాడు క్రిరముడు కీకృత్యుడు కున్నంత
అందము. వారికున్నంత జోదార్ద్రము,
ద్వైరము, సాహసము వుంటుంది. అతను
పెద్ద ప్రయోగిగూడు.. నన్ను ప్రాణముకన్న
ఎక్కువగా ప్రేమిస్తాడు... నా కళ్ళలోకి
చూస్తూ, 'మాలికి! నువ్వు నా ఆరాజ్యోనికి
వంటాడు. నన్ను చూసి అయన గర్విస్తాడు.
అందుచేతనే నేను గర్విస్తాను మాచిన
వారంతా మేము ఎంత అదృష్టవంతులమో
అనుకుంటూ వుంటాడు...యా విధముగా

ప్రతిరోజూ ఎన్నో ఊళ్ళూ చిర్రాట
చిరించుకునేదాన్ని!

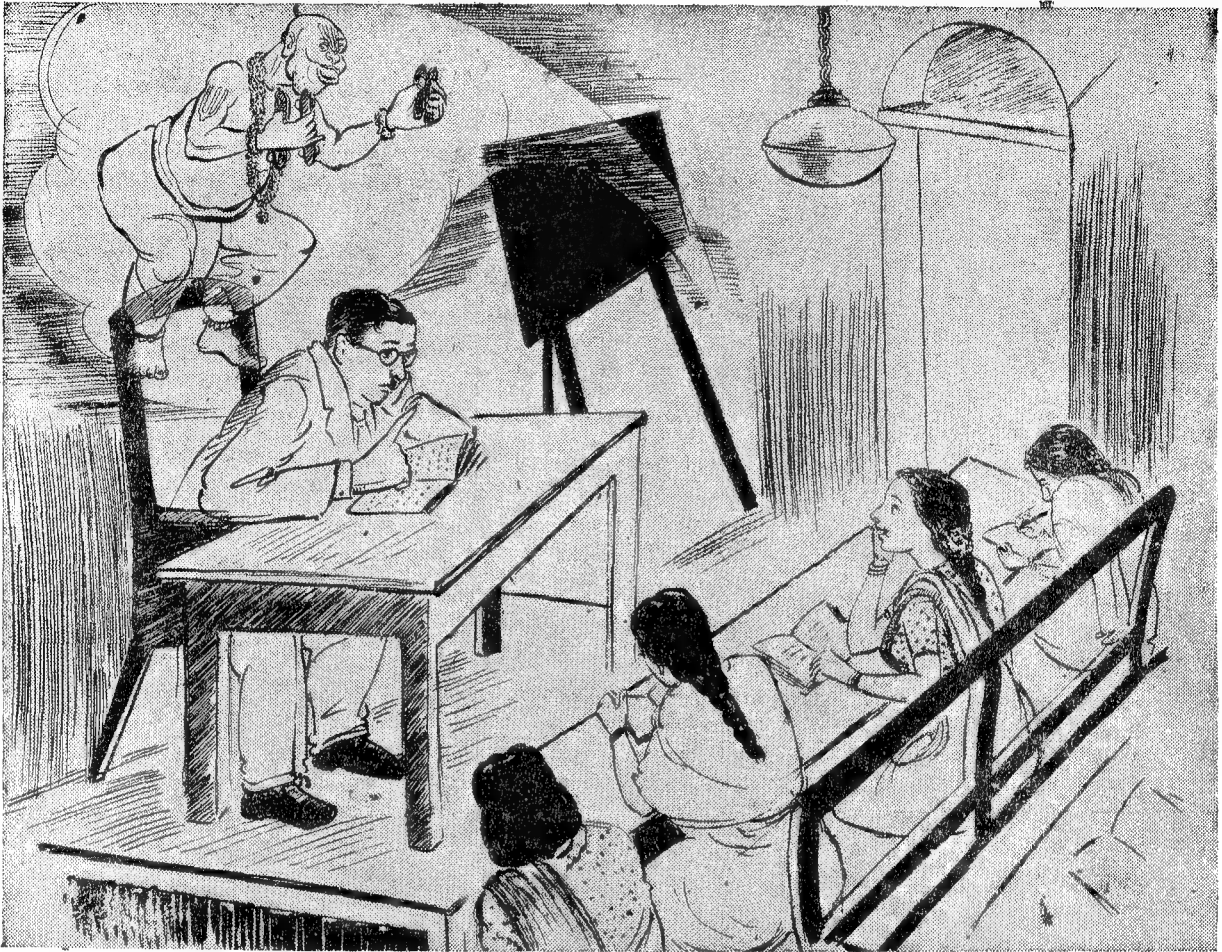
* * *

ఈ రోజున నన్ను చూడడానికి ఎవరో
బొంబాయి నుంచి వస్తున్నారు. అతను ఏదో
కంపెనీలో కొన్ని గా పనిచేస్తూ అయిదు
వందలు సంపాదించుకుంటున్నాడు. వారి
స్వగ్రామము రాజమండ్రి దగ్గర ఏదో
పూరు అక్కడ వారికి యిల్లు భూములు
వున్నాయట. యితను, ముగ్గురు అన్న
దమ్మలు, యిద్దరు అన్నచల్లెళ్ళలో పెద్దవా
నట. యిది అతని గురించి విన్న వి
శేషాలు. రెండుమూడు రోజులనుంచి, నాన్న
గారు ఈ విషయమే మాట్లాడుతున్నారు.

(పొద్దున్న నుంచి, అందరూ కన్నేవాటి నానోసింతే సన్నాహాలలో వున్నారు. వారికీ సము అమ్మ రకరకాల వీడియోలు చేస్తోంది.. నాన్నగారు స్వయంగా, హాలు అలంకరిస్తూ వున్నారు. ఎప్పుడో నాలుగింటికీ కనారసగా, రెండింటినుంచే, నన్ను ముసాయి అవతున్నారు

వినిగముగా అలంకరించుకుంటే ఆకర్షణీయముగా వుంటానో, తెగని సమస్యయింది. ఏదీర కట్టాలో, ఏ జాకెట్టు కోడగాలో, చివర జడ అలంకారాదుచుగా వదిలివేయాలో, లోకపోలే చివరకి రిఫ్టను పెట్టుకోవాలో, తెలులో ఏ పూలు ఎల్లా పెట్టుకోవాలో, పాడమనగానే తయ్యగరాయకి రైస పాడాలో హిండి పాటు పాడాలో.. ప్రతివిషయము పెద్ద సమస్యయింది

పాశ్చాత్య సాహిత్యం పాశ్చాత్య కవచార్పణం. నాన్న గారు వారిని లోపలికి తీసుకువచ్చారు ఆయన, ఆయనతో పాటు యింకొక యిద్దరు వచ్చారు. వారూ, నాన్న గారు కర్పీలలో కూర్చున్నారు నన్ను జంబుఖానామీద కూర్చోపెట్టారు. అతని మొగమువంక ఎల్లా చూడగలను? తల వంచుకొనే, చూసేచూడినట్లు అతన్ని పరీక్షించాడు. మెరుపున్న బుట్టు, తెల్లని పొంటు, ఆకుపచ్చని బువ్వులొంటు, కళ్ళ బోగూ, నున్నగా పెక్కి దువ్వినజుట్టు .. యిదీ ఆయన ఆకారము చూచు తెలుపు క్రిందే తిక్కు అతికించినట్లు అంత పెద్ద ముక్కు లేకపోతే, అతను అందగాడు | కింగ్ తిక్కు ముఖం అంత బాగానే

ఉన్నప్పుడు యీ ముక్కుగురించి ఆ ట్రేజెంగ పెట్టుకోవక్కర్లేదు నన్ను పొటపొడి మన్నారు “ననుపాలింప నడిచితచ్చితివా” అనే పాట పాడాను హిందీ పాటలు ఏమియినా పాడుచుని, వచ్చినవాళ్ళలో ఒకరడిగారు ఆ నా రక్త లో పాట పాడాను

తర్వాత ఏ సంగతి వ్రాస్తామని వాళ్ళు పెళ్ళిపోయారు. నాన్నగారు వారితో కలగారు.

వాళ్ళు పెళ్ళిపోవడంక అద్దం ముందు నుంచుని నా అందాన్ని శేషే విమర్శిస్తేను కున్నాను నా మొగము చాల అందమయిన దని తులనలో అనిపించింది.. నురుగు మీదపడున్న పుంగరాల జాతు, విల్లువల పున్న కనుబొమ్మలు, నల్లటికళ్ళు. నా అందాన్ని నిరూపిస్తూవున్నాయి తెల్లటి పట్టువీరమీద గులాబీరంగు జాకెట్టు, మెల్లో మేరుస్తున్న రత్నలవారము, గులాబీరంగు జాకెట్టుమీద నల్లటి త్రాడులాగా పడున్న జడ, తల్లో మల్లెచెండు, ఆ మల్లెచెండు

పైని గుర్రీ లావు నా ఆకారాన్ని చూసి ఎవరు మెచ్చుకోకుండా పుండగలరు? “ఏం చెప్పారు” అని అమ్మ వాళ్ళని సాగ నంటి వచ్చిన నాన్నగారి వడిగింది.

“తిర్వాత వ్రాస్తామన్నార నాకు ముకు వారికి వచ్చిందిశే తోస్తోంది యంతకీ అమ్మాయి అదృష్టము.” అన్నారు నాన్నగారు

“మన అమ్మాయికేం? అదప్పుడూ అదృష్టవంతురాలే” అంది అమ్మ

ఆ మాటలు నాకు నిజమనిపించాయి ఇంకా అందరూ యీ వివాహము తప్పక జరుగుతుం దనుకున్నార శేను నా బొంబాయి జీవితముగురించి పూహించు కుంటున్నా ఇంతవరకునే నూహించుకున్న వరుడు పూహించేరు ఆకారము లేదు యిప్పుడు అతన్ని విర్రవ్డాయి ఒకముక్కు తప్పక, నా పూహనందరుడికీ యితినికీ తేడాలేదు.

బొంబాయి జీవితము, జాహూ బీచిలో పీకాళ్ళ, నీనిహాలు, అర్ధవిగ్నివికన్న, సోదలు

విస్తగింప, బొంబాయి ఆంగ్లమహిళా సంఘములో (అటువంటిది పుండనే భావిస్తున్నా) శేను వసించడోయే ప్రముఖ పాత్రా డిహాద్రి తొలుగా నలువడ్డాయి బొంబాయిలో నాయిల్లు ఆ యింటిలో విగది ఎ పుండో ఎల్లా అలంకరించాలో పుండోయో పూహించగలిగిన కత్త పుండాలికొని, వాటిక అంతు వినీ? పముడములో కెరటము తిర్వాత కెరటము వస్తుంది.. అల్లసీ లావం తిర్వాత పూవా!

ఆకోగావుంచి ప్రతికోజూ పుత్తరము కోసము ఎదురుచూసేవాళిము వారములో జాలయినా, పదికోజాలయినా పుత్తరము లేదు. తిర్వాత ముగ్ధత రిద్దారా తేలిసింది... వాళ్ళో మా సంబంధము నచ్చలేదని...

“అమ్మాయి చాల అగృహవంతరాలను కున్నా నీ డి అంది అమ్మ కొంచెము నవ్వువూహో!

“నూటికీ ప్రతి సంబంధము అపుతంబుటికి యంతకంకే ముంశిసంబంధమే (30 వ పేజీ చూడండి)

సివ్వా దృశ్యాలు

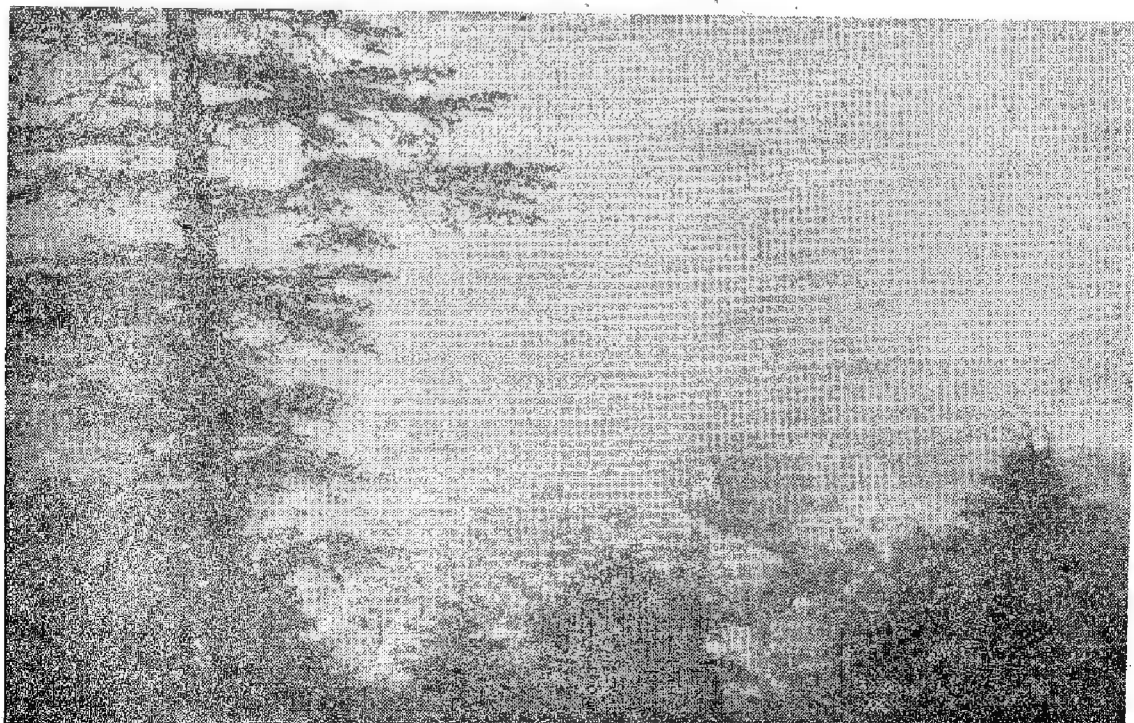

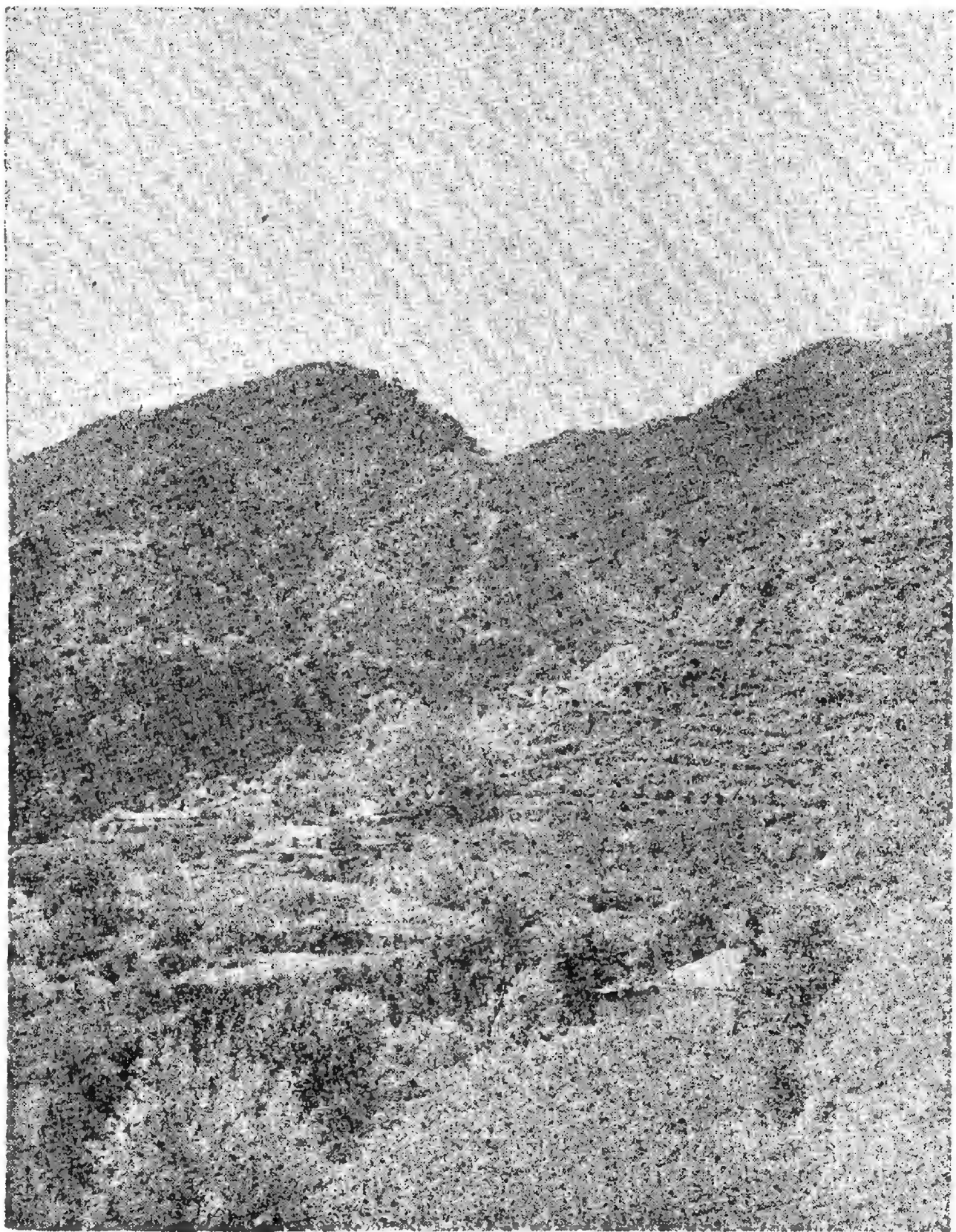
పోబోలు: సి. సీతాం. మద్రాసు.

సివ్వానగరం: దూరాన
హిమాలయాలు

మంచు తెరలో సివ్వానగరం

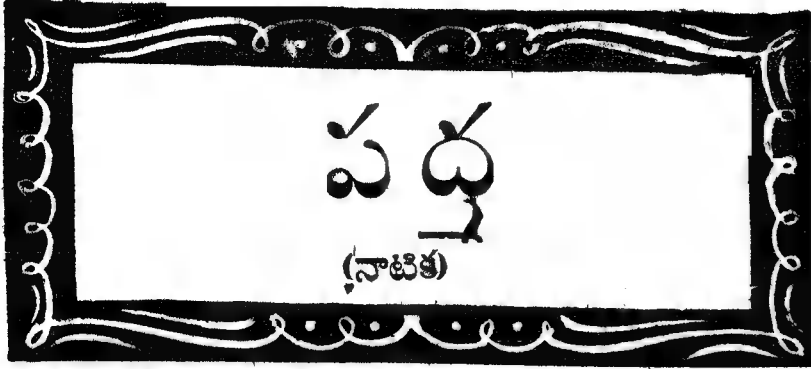

మా జాతీయ

భానుమూర్తి పంతులు: పద్మతండ్రి.
 మధుసూదనరావు: కాలేజీ లెక్క
 రర్, పద్మ పినతండ్రి.
 గోపీనాథ్: కాలేజీ ప్రొఫెసర్.
 ప్రభాకర్: యువకుడు, జేకాఫీ
 మూని.
 రజాక్ } కాలేజీ విద్యార్థులు.
 చౌదరి }
 గోపాలరావు }
 పద్మ: యం. యన్. సి. పాస్టెనయునుతి.
 సరస్వతమ్మ: పద్మతల్లి.
 విశ్వేశ్వరమ్మ: ప్రభాకర్ పినతల్లి.
 రాధ } విశ్వేశ్వరమ్మ కుమార్తెలు.
 ఉష }
 బాన: గోపీనాథ్ భార్య.
 లీల: కాలేజీ విద్యార్థిని.
 రంగము 1.

[ప్రవేశము - భానుమూర్తి పంతులుగారి గృహము. సమయం - రాత్రి 9 గంటలు. భానుమూర్తిగారు రాత్రిభోజనం చేసి ఇంటి నుండి ఆవరణలో పడకవర్షిలో నిశ్చ మించి ఉంటారు. పద్మకుడ భోజనం చేసి తిండిగారివద్దకు వస్తూఉంటుంది. పద్మకు ఇరవై పిల్లలంటాయి పలుచని పెక్కిళ్ళు విశాలమైన శ్రేణులు గలిగి ముప్రసన్నమైన ఆమె ఆననం సౌందర్యాన్ని సౌకుమార్యాన్ని సౌమనస్యాన్ని కైదుమార్చిని వెల్లడిస్తూ ఉంటుంది లేతరంగు శేరివీర తెల్లని బాకెట్టు ధరించిఉంటుంది చేతులకు రెండూ జతల బంగారు గజాలు ఒకజత మట్టి గజాలు ఉంటాయి. మెడలో ఒక పేట గొలుసు ఉంటుంది ముఖమున, పెట్టుకున్న చిన్న కుంకుమబొట్టు, ఆమె ముఖ సౌందర్యాన్ని ఇనుమడింపజేస్తూ ఉంటుంది]

భాను: ఏమమ్మా! ఇవ్వారే లేదీన క్లబ్బులో నీ సన్మానోత్సవం చాలా అల్ల పోసంగా జరిగినట్లున్నదే?
 పద్మ: ఆ. వద్దన్నకోట్టి కాక వివరంగా అటలు పాటలు దాల్చున్నా టీపార్టీలు పెట్టి నానా హంగామాచేసింది కానీ గాయా!
 భా: ఏదో నీవీదకంతో ప్రేమచికియం కొట్టి చేయకపోయి. చిన్నతనపు సరవా తప్పేమున్నదిలే
 ప: అయితేమాత్రం ఇంత అల్లహాస మెందుమా?
 భా: వానికేమిలే. అది సరకాని నీవు కాలేజీలో చేరనివయమై పిన్కిపాలు గారితో సాయంత్రం మాట్లాడి వచ్చాను. అయిన ఇదివరకే ఒక అమ్మాయి చేరి ఉన్నదనీ, మీ అమ్మాయినిగూడా తప్పకుండా,

క ను వ రి వ ర ల క్తు మ్మ

చేర్చుండనీ, ఈ సంవత్సరం గతల్లాకు రీసర్చికి ప్రత్యేకం విర్యాటలుగూడా చేశామనీ ఎంతో ప్రోత్సాహంగా చెప్పాడు
 ప: ఏమిచెప్పినా, ఏమోనండి నాన్న గాయా!
 భా: ఏమమ్మా ఎందుమా సంతోషం?
 ప: మగవాళ్ళ కాలేజీకి వెళ్ళడం చాలా కత్తమండీ! ఆ స్కూలెంటున్న చాలా విప్రుల విడిగా ఉంటారు. నాళ్ళతో కలిసి వ్యవహరించడం కత్తమని భయంగా ఉన్నది.
 [ఇంతలో పద్మ తల్లి సరస్వతమ్మ లోకతి నుండి తటాలున వచ్చి]
 ప: నిజంగా అమ్మాయి పెట్టినట్లు మగ పిల్లలతో కలిసి వ్యవహరించడం ఎంతైనా కష్టమే. అయినా ఈ ఇబ్బంది లేకుండానే మన అమ్మాయి చదువంతా అంజాపోయింది గదా, ఇప్పుడు నీ నీ. అంటూ మగవాళ్ళ

కాలాని మనసునా నీ సన్మానోత్సవం చేర్చుండీ! అలాగే విమనుకుంటే విమన్నుడికి వదువుకునే కుర్రవాళ్ళంటే ఎటువంటి వాలో తెలుసునా వట్టి...
 భా: ఇన్. నీ ఉపన్యాసం కటి పెంపు. ఊరికే పిల్లలు అడవి పెట్టుకున్నా చేం? మన పిల్లనా? కాలేజీలో ఎంతమంది అడవిల్లలు వదువుకోడం లేదు. అన్నిటికీ అడవిల్లలకు ప్రత్యేకం కాలేజీలు రెస్ట్రంట్ ఎట్లా వస్తాయి? కేడగిరి రావుగారి అమ్మాయి మాచానా? పంటిరిగా రెనారనునా ఉండి వదువుకొని వచ్చింది. ఇప్పుడు మళ్ళీ వారా వెళ్ళబోతున్నదట. గాంధీగారి యా నూతన విద్యాప్రచారిక గూడా అతగాహన చేసుకున్నాక అప్పుడు ఉద్యోగం సంగతి ఆలోచిస్తారుట. బాలికలకు అటువంటి దైర్ఘ్యసాహసాలు ఉండాలే మగపిల్లలు మగ పిల్లలు అని భయపడుతూ ఉంటే ఎక్కడూ భయమే. అయితే మన ప్రోత్సాహ మనం చెల్లి మన వలేదో మనం చూచుకొనివత్తే ఎవరూ చూడరా చేయకు.
 ప: అడవిల్లలంటే నాళ్ళ కంతో మలకన నాన్న గాడు కాలేజీనుంచి ఊరక ప్రోత్సాహ వస్తూఉంటే నీ చేదో మాటలు ఆలోచన లేకుండా అనిచేస్తూ ఉంటారు. అని వింటూఉంటే మనస్సు కంతో బాధగా ఉంటుంది. అనాలోచితమైన తమ మాటల కల్లను, ప్రకర్తనకల్లను బాలికల మృదన యాలు ఎంత నొవ్వజేస్తూన్నారో నాళ్ళకు తెలియకు.
 భా: ఈమధ్య నీకొక కారికోడు లెక్క యిస్తే ఆడోడు ఒకరుకుపోయి చాలా బాధ పెట్టిందన్నావు వ్వాపకం ఉన్నదా?
 ప: అవును కోర్కెలో దానితో చాలా బాధపడ్డాను.
 భా: నుజీ కోడుతేనుకోడం మానానా?
 ప: మానలేదుగాని తోడుగుతూఉంటే అనే అలవాటై పోతుందని వేసుకుంటూ వచ్చాను.
 భా: (సత్వరతూ) అంతే నుజీ ఇప్పుడు నీళ్ళ ఆ కోడూ రాజవడ్డారా లేవా?
 ప: అట్లాగే విద్యార్థులతోడి చదువం టారా?
 భా: అంతేనమ్మా! ఆరంభం ఎంత కత్త మనిపించింది అభ్యాసం చేత సరళమైపో తుంది చూచానో లేదో, అయినా ఒకరో ఇద్దరో అల్లరి కుర్రవాళ్ళున్నారని విద్యార్థు లందరినీ అనడం భావ్యంగాదు. బాలిలో సమృద్ధయలైన నా యా బాలికలను సోదరిభావంతో చూడే వాయా లేకపోలేదు నా అభిప్రాయమైతే శిక్షనాళ్ళకంటే మంచివాళ్ళే ఎక్కువనీ. కాని పచ్చకర్పూర తాంటూలం వేసుకున్న నారి నువాసనకంటే వెల్లలిపాయ తిన్న

పద్య

జాతి మర్యాద ఎదురుచూసి నలభం గా
వట్టివుండిగా!

ప: అయితే మీ ఉద్దేశం నేను తప్ప
కుండా కాశీలో చేరవలెననా?

భా: అవునమ్మా ఎవ్వు ఎవ్వు. నీ. సుమన
పొట్టపెనావు. ఉన్నట్టే అవకాశం
ఉన్నది. ఏమి నీవు చూచుచున్నావో దానికి
నిద్రంగా ఉన్నావు. కాశీలో స్వయం
విర్రాటున్నది. మరొక బాలిక నోడు
ఉన్నది. ఇంతకంటే మంచి భాష
ఎక్కడావనుంది. చదువులో నీవు చూపు
తున్న ఆసక్తిచూచి నీవు ఎంత ఉన్నత
స్థితిలో ఉన్నావో అంతవరకూ వంపించి అనం
దించవలెనని నా కోరిక.

ప: అంతేనా పిల్ల అల్లరిపాలు కావడం
గూడా చూడవలసి కోరిక ఉన్నదా?

భా: పిల్లలల్లరి పాలుకొవడం మేమిటికి
తెలిసికొన్నాను మాటలు మాట్లాడకు.

ప: నాన్నగారా!
భా: ఏమిమాట్లాడు.

ప: కోయిలయ్యకడకు ఎట్లాగుం కప్పకే.
నీవో దేవునియొక్క పరీక్ష పొట్టపెనానుగా.
ఇంతటితో విరమించుకుంటే తిరిపోతుంది.
లేకపోనే ఎక్కడైనా ప్రశ్నకం గా
నీ పట్టి ఏర్పాటులున్న ప్రాంతం కాశీ
ఉన్న నేమో విచారించండి. అక్కడికి పట్టి
వడ్డి చేస్తాను. ఆపనాళ్ళ కాశీకి అయితే
యీ బాధ ఉండదు.

భా: అలా చూడవలసింది నువ్వు అది
విచారించాను. అక్కడి పరిస్థితులు ఇక్కడి
కన్న అధ్యంతం. ఇక్కడి బాలికలకు
తలిదండ్రుల రక్షణకావకపోవచ్చు ఉన్నది.
అక్కడి అదీలేదు. ఒక్కమాట ఆ కాశీకి
గరల్చు హాస్టలుంటే ఇటికి వచ్చారంటే
నానా గొడవలు. నాకు వ్యయమూ, నీకు
క్రమం తప్ప బాధ గూడ వచ్చి ఏమీ
ప్రయోజనం లేదు. మీ అమ్మ ఒక మతి
మాలిన మనిషి. తరతర పిరికిమందులు బోనూ
ఉంటుంది. అది లక్ష్యం పెట్టకు. నా మాట
నిన కాశీలో చేరు. అంతగా ఇబ్బందేలే
యూడదు. ఏమి ఎలాంటి భోమవారం
బాధనాలనా?

ప: మీ యిదము. (చదవలేదు అనిపించి
కొట్టుకుంది)

భా: సరే (చదవ లేవలె) వెళ్ళివసరు.
బాతే భామమూరిగారు భార్యనొక చుట్ట
చుట్టచూస్తూ) నీవు అమ్మయినదే ఆ ప్ర
స్తుతి ప్రసంగాలు చేస్తావెందుకు?

ప: నేనెవని ప్రసంగాలు చేశాను?
బాగా ఉన్నాయి మీ మాటలు

భా: అసలే మగపిల్లల కాశీకి అని పిల్ల
జనులూ ఉంటే పిల్లల ధైర్యం చెప్పి
నలేనా? భయం వుట్టించాలేనా?

ప: ఆ విషయంలో నాకు ధైర్యం
ఉంటేగదా పిల్లల ధైర్యం చెప్పేందుకు?
మొన్న ఒక అమ్మాయి మన అమ్మాయి చేర
బోయే క్షణంలోనే చేరిందట. ఆ పిల్లను
చూచి కాశీకి మర్రాళ్లంతా ఒకటే పక
పకలు, పకపకలుట. మధ్యాహ్నం మా మేన
ల్లుడు శ్రీనివాసులు వచ్చి యీ మాటలు
చెప్పేటప్పటికి నానుండే అనిసిపోయి
నాయి.

భా: నీకు ఊరికే అనిసిపోతుంటాయి.
ప: అవును. పిల్లలల్లా గోలచేస్తే పిల్ల
లంతకడం.

భా: ఏమీ కష్టంలేదు వాళ్లు గోల
చేయడమేది కేవలం వాళ్ళి వోషి మే గారు.
ఇంతట బాలికల తరచుకుంటే నాదా
ఉంటుంది. మన అమ్మాయి విషయంలో
మనకేమీ భయంలేదు. నీవు నిశ్చింతగా
ఉండు.

ప: ఇన్నాళ్లు ఆడవాళ్ళ కాశీలో వది
విన దానివిట్టి మన అమ్మాయి మంచిదనం
నిర్ణయించుకోగూడదు.

భా: ధీ ఇక మాట్లాడకు నీవు మాట్లాడ
లేకవు.

ప: ఏదో విపరీతమైన పనులు తల
పెట్టితి! అదేమంటే నీ భా అనేది?
(గొద్దికన్నరంతో) పిల్ల చదువంతా
మీ రెండిగదా ఏదో పెండ్లి ప్రయత్నం
చేయక మరీ యీ కాశీకి గొడవెందుకూ?
చదువుకు అంతేమన్నది? ఎంత చదివినా
యంకో ఉంటూనే ఉంటుంది.

భా: ఉంటే చదువుకుంటుంది తప్పే
మున్నది. ఇంట్లో కూర్చుండి ఏమిచేస్తుంది?

ప: ఇంట్లో కూర్చోపెట్టుమని నేనంటు
న్నానా?

భా: ఏమంటున్నావు.
ప: పెండ్లి చేయమంటున్నాను.

భా: పెండ్లి చేయనంటున్నానా? ఏమి
వంబంధాలు?

ప: మనం ఇంట్లో కూర్చుంటే వస్తాయా?

భా: తిరిగిలేవస్తాయా? పదిసంచులు
కావాలి ఏమనుకున్నావా? చదువు, చక్క
దనము, మోగ్యత చూచి పిల్లను పెండ్లాడే
గోలు కావని.

ప: అయితే చదువుకు ఇంకో ఉబ్బు
ఖర్చుచేయడం మొదలుకు?

భా: నీమాత్రం తెలివితేక.
ప: బోనీ నాకెందుకు లేండి. చేర్చండి

కాశీలో ఆ మంచిచెల్లూ చూపుదాని.
[తేలు]

రెంగమ 2.

[కాశీకిం భామమూర్తి పంతులుగారి
గృహము. సమయం - సగలు చూచి
గంటలు. సరస్వతిమ్మగారు విడో శుభ్రకం
చూస్తూ వడమంటింటివనారాలో కూర్చుండి
ఉంటేగా, ప్రవేశము విశ్వేశ్వరమ్మగారు.
విశ్వేశ్వరమ్మగారి వయస్సు 40 ఖద్దరు చీర
ఖద్దరు రవిక ధరించి ఉంటుంది. కండ్లకు
జోడు కార్డుకుజోడు ఉంటుంది. చేతిలో
ఖద్దరుపన్ను కొన్ని కాగితాలు ఉంటాయి.]

వి: ముస్కారమండీ వదిలెగారూ!

ప: (తలయెత్తి చూచి) విశ్వేశ్వరమ్మ
వదిలెగారూ! రండి! రండి! ఇట్లా చాచీ
మీద కూర్చోండి. ఏమిటి విశేషం?

వి: ఏదో శుభ్రకం చూస్తున్నట్లున్నాను.
పెద్దగా వదిలెగారి. నేనూ వింటాను.

ప: మీరు వింటే చదువా? ఈ బానా
కాలపు చదువు వింటే చెవులు మూసు
కోవాలనిపిస్తుంది.

వి: అబ్బో! ఏమి. నమస్కారమండీ!

ప: నమస్కారమేమిటి మన మేమన్నా
పెద్దమ్మల్లో వదిలెన వాళ్ళమా ఏమి
న్నానా?

వి: పెద్దమ్మల్లో వదిలెనవాళ్ళే పండి
తులా ఏమిండి. ఇంట్లో స్వయంకృషిచేతనే
పండితులైనవారైందరులేరు.

ప: మనకాత్మకీ చేతగాదు.

వి: చేతవునోకాదో నాకు తెలుసులేండి.
ఏమిటది భగవద్గీతా?

ప: అవును. ఏదో ప్రాథమికకు చూస్తు
న్నాను.

వి: అసో! ఏమి పేదమాటలు మాట్లా
డుతారండి! భగవద్గీతలు చదువుతూనేనా
చదువురాదనండి? మీకు చదువు వచ్చుకో
రాదో నాకు తెలియదు.

ప: (గొద్దిగా నవ్వుతూ) తెలిసిగూడా
అనుకున్నానే.

వి: వదిలెగారూ! అమ్మయిన పద్మ
యక్కడికి?

ప: కాశీకి వెళ్ళింది.

వి: ఇంకా కాశీకి ఏమిటి పరీక్ష
పొట్టపెందిగా.

ప: అయితే నేం. మీ అమ్మగారు ఊరు
కుంటారూ ఇంట్లో ఊరికకూర్చుండి ఏమి
చేస్తుందని రిపోర్టులో ప్రవేశ పెట్టుతున్నారు.

ఇండాకనే తండ్రి కూతురు కలిసి కాశీకి
వెళ్ళారు.

వి: మంచివనే.

ప: ఏమి మంచివనో మీ అమ్మగారికి
చదువంటే మహాపిచ్చి, వదిలెనకొద్దీ కొమా
రను యంకో యంకో వదిలెనాని ఉబ

లాట పడతారు కాని పెండ్లిమాట ఆలోచించరు

వి పెండ్లికేమిలెండి చదువు పూర్తై ఎప్పుడు పడితే అప్పుడే పెండ్లిచేయవచ్చు.

స: పెండ్లి అంత గులభంగా ఉన్నట్లు చెప్పుతున్నారే ఎప్పుడు పడితే అప్పుడే చేయవచ్చుననీ? ఇవేమి పిల్ల గుణ రూప ఎద్యా సాంప్రదాయాలు చూచి పెండ్లి చేసుకొనే రోజులా ఏమన్నావా? అన్నిటికీ డచ్చే కొలికిపూసయిపోయే సంబంధానికనిపోతే అయిదు పేరిస్తావా పది పేరిస్తావా అని చేరమాడడం తప్పిలేదు మరొక రోజుననీ లేదా అంత చదివించినా ఏమి ప్రయోజనమున్నది చెప్పండి? ఇటు చదువుకు పోలేదు సామ్యుపోస్తేమి! అటు పెండ్లికీ పోలేదు డచ్చు పోయవలసివచ్చే చదువు చెప్పించిమాత్రం ఏమి లాభం?

వి: అవును మన సంఘపరిస్థితి అట్లాగే ఉన్నది. మన యువకులు ఉన్నతవిద్య నభ్యసించినా వృద్ధులసంస్కారం కలగడంలేదు. ద్రవ్యవాంఛ నశించడంలేదు. వినాహం ద్రవ్యసంపాదనకు ఒక సాధనగా ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నారు తలదండ్రుల మనస్తత్వాలు గూడా వీటికి అనుగుణ్యంగా ఉంటున్నాయి. అసలు యువజనులు వరకుల్లా స్వీకారంలో ఉన్న నైత్యాన్ని గ్రహించి వృద్ధులపూర్వకంగా నిరాకరిస్తే వరకట్నాలు మనదేశంలో ఇంత వ్యాప్తిగా ఉండేవేనా? ఈకాలపు విద్యార్థులు ఎన్ని విద్యార్థి కాంగ్రెసులైనా నడుపుతారగాని ఈ వరకట్నాల విషయమై ఒక్క తీర్మానమైనా చేసి అదర్పప్రాయంగా వర్తించలేకుండా వున్నారు. ఇందుకు మన మహిళాసంఘాలే బాగా వ్యతిరేకం.

స: ఎంతచేసినా ఇంతేలేండి. వివాహాల్లో వచ్చే కట్నాల లాంఛనాల పేచీల్లో ముక్తాలు మువ్వీసం పేచీలకు మన మహిళా మణులే బాధ్యులు కుమార్తె పెండ్లిలో కట్నం ఇవ్వలేక గిజగిజలాడినవాళ్లు కొడుకు పెండ్లి వచ్చేటప్పటికి రక్తపుబొట్టు పిండి నట్టు డచ్చు పిండుకోడానికి తయారవుతుంటే కట్నాలు ఎట్లాపోతాయి చెప్పండి? ఎన్ని తీర్మానాలన్నా చేయండి, తీర్మానికీ తీర్మాన ప్రసాదానికి ప్రసాదమే మన ముల్లో లేనిది మహాసభల్లో తీర్మానిస్తే అవుతుందండీ!

వి: నిజమే మీరన్నమాట, కట్నాలు అడపిల్లల పాటికి పరమశత్రువులై కూర్చున్నాయి. ఈ పాపిష్టి కట్నాల మూలంగా చక్కని విద్య ఉండి రూపం ఉండి యోగ్యత ఉండి వంశ గౌరవం ఉండి తలదండ్రులు డచ్చు ఇచ్చు

కోలేని కారణంగా పాపం ఎంత మంది కన్యలు ఇల్లల్లో ముగిసిపోతున్నారు! ఆ బిడ్డలను చూచుకొని తలదండ్రులెంత మంది కుమిలిపోతున్నారు! వృద్ధులు నిదారకమైన సంక్షోభం యిది! నిజంగా ఒక్కొక్క ఇంటి పరిస్థితియూతే ఈ దురాచారం పోవడానికి సంఘంలో ఏదో పెద్ద విధ్వంసమే రావాలని ఉన్నదనిపిస్తున్నది.

స: కానీయండి మీనంటివారు కృషి చేస్తే ఏనాటికైనా అటువంటి మార్పు వస్తుందేమో! అన్నట్లు మన అమ్మాయి రాధ వార్ధా వెళ్తుందని విన్నాను నిజమేనా?

వి: అవునండీ రేపురాత్రి వెళ్ళవలె ననుకొంటున్నది

స: అమ్మాయి బెనారసులో చదువంతా పూర్తిచేసుకోనే వచ్చిందిగా మళ్ళీ వార్ధా ఎందుకు.

వి: అమ్మాయికి ఉద్యోగం చేయడం ఇష్టంలేదుట.

స: చేయక ఏమిచేస్తుంది

వి: ఏదో దేశసేవ, సంఘసేవ చేస్తానంటుంది పోనీలెండి ఉద్యోగం చేసినా మాత్రం ఆమె ఎవరిని పోషించాలి. ఎంతో చదువుకున్నవాడు, మన పిల్లలంతో నుఖపడుతుందని యిస్తే ఏడాది తిరగకమునుపే ఇట్లా అయిందిగదా. అమెకేవో వ్యాసంగం ఉంటే చాలునని మాతలంపు. వార్ధాలో కొన్నాళ్లుండి అక్కడ మహిళాశిక్షణ కలిగి రంలో తిరిగితు పొందినట్టి ఏదో చేస్తానంటుంది ఇందులో మా ప్రభాకరం ప్రోత్సహం కొంత

స: ప్రభాకరం ఎవరండీ?

వి: మా అక్కగారి కొమారుడండీ! అతను ఆనర్పు ధనుస ప్యానె వార్ధాలో ఒక ఏడాది ట్రైనింగ్ వచ్చాడు. ఇప్పుడు ఏదో గ్రామంలో ఉండి గ్రామ పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిచేస్తున్నాడు. మా ప్రభాకరం వెళ్ళిన తరువాత ఆ గ్రామం ఎన్నివిధాలనో బాగుపడ్డది. ఆ గ్రామవాసులకు మా ప్రభాకరమంటే అమిత ప్రేమ గౌరవమూ.

స: ఇదేమిటోనండీ! ఈ పిల్లలకు ఇదొకటి పట్టుకున్నది మా పద్మగుడా అంటే మాట మాట్లాడితే దేశసేవ దేశసేవ అంటుంది. కాని తండ్రిగారు నీ చదువు పూర్తికానీయమన్నా అని ఆపుతున్నార ఈమధ్య ఖద్దరు తప్పకట్టనంటే మొన్ననే రెండు ఖద్దరు చీరలు కొనుక్కొచ్చారు. సరే వదిలగారూ మాటలసందడిలో అసలు విషయం అడగటం మఱచిపోయానా ఏమి పనిమీద వచ్చారు?

వి: మన మహిళా సమాజంలో గృహపరిశ్రమలకాఖను పెట్టి పేదస్త్రీలకు చేతిపనులు

చేర్పించి స్వతంత్రంగా జీవించే మార్గ చూపించవలె ననుకుంటున్నాము. ఏసొ తలపెట్టినా డచ్చు ముఖ్యం దానికి మీ వంటి గృహిణులసహాయం ముఖ్యం మిమ్ములను శ్రమపెట్టకుండా ఏమీ చేయలేముగా?

స: దానికేమిలెండి మాకు చేయడం చేత కాకపోయినా చేస్తున్నవారికి సహాయం చేయకపోతే మేముమాత్రం తరించేజెట్లా చెప్పండి. (అని లోపలికిపోయి పదిరూపాయలనోటు తెచ్చి ఇస్తుంది)

వి: (నోటు తీసుకొని పర్పుల్లో పెట్టుకుంటూ) మీ చెప్పడూ పెద్దపక్షే రేపు ఒకటోతారీఖున క్లోను ప్రారంభిస్తాను ఆనాడు మీరు, పద్మ తప్పకుండా రావాలి.

స: నిలంటే వస్తాను.

వి: నిలంటే కాదు మీలు చేసుకొని రావాలి. మనస్త్రీల కీకాక అభ్యాసమై పోయింది. ఎవరోవచ్చి చందా అడగానే యివ్వడంతో తమ బాధ్యత తీరిపోయిందనుకుంటారు మీరు స్వయంగా వచ్చి మీమంచేతనులను కండ్లారా చూడటమూ, యథాశక్తిగా ఆ పనులకు తోడ్పడమూ విరాళాలు ఇచ్చేదానికంటే ముఖ్యము. కనుక తాము తప్పక రావాలి కనుమండీ! నమ్మసారం, వెళ్ళివస్తా (అని నల్లడానికి లేస్తుంది)

స: మంచిది. సెలవు.

(తెలు)

రంగము 8.

[ప్రదేశము భానుమూర్తి పంతులుగారి గృహము సమయం - నా యుక్తము అయిదుగుంటల భానుమూర్తిగారు వీధి వైపు వరండాలో పడకకుర్చీలో విశ్రమించి ఉంటారు. పక్కన ఒక పేముకుర్చీ ఉంటుంది. పక్క అంచులద్దిన ఖద్దరు చీర ఖద్దరు రెవిక ధరించి ఆకు చెప్పలు తొడుక్కొని చేతిలో ఒక పుస్తకం పట్టుకొని నిరాదంబరంగా కాలేజీనుంచి వస్తుంది.]

భా: (నెమ్మదిగా ప్రసన్న వదనంతో) ఏమమ్మా! కాలేజీ ఎట్లా ఉన్నది?

ప: నూత్న ప్రపంచంగా ఉన్నది. (అంటూ పేముకుర్చీలో కూర్చుంటుంది)

భా: ఏమిటా నూత్నత?

ప: ఎటుచూచినా నాస్త పే దృష్టాల సారీస్తున్న విద్యార్థుల సేతలు.

భా: ఇవాళేగా నీవు కాలేజీకి వెళ్ళింది!

ప: నేనొక వింత వస్తువుగా ఉన్నట్లున్నాను వారికి.

భా: అవునమ్మా! రెండురోజులు వాళ్ళు వింతగా చూస్తారు. నీవు బెరుకుగా ఉంటావు. తరువాత ఉభయలకు పరిపాటై పోతుంది. మనదేశంలో బాంబులకలు కలిసి

గో: అరే! ఒక పేరే ప్రాధానం గారు
అది నా దేనిని పెండ్లి చేసుకుంటారే అని

కుండాం. అయితే సూత్రం మన సామ్యమే బోయిందిరా.

ర: అరే! భార్యకంటేగా మళ్ళీ పెండ్లి బుట్టితే?

చా సామ్యమేగారా! ఈ విషయంలో ఆత్మేపించవలసింది?

ర: బాబోయ్! అది మా ఖులాసికే లాయితే మేం చేసుకుంటాం ఇద్దరూ, ముగ్గురూ, ఓ నూటాక్కనుందిని చేసుకుంటాం మీ హిందువు లిట్లా చేయవచ్చునులే మీదేవు మీరామనా ఏకపక్షీత్రమే డని గొప్ప లు తెప్పారే?

గో: బహు భార్యత్వం మా లో నూ ఉన్నది

చా రాముడితండ్రి దళిరభ మహారాజు మున్ను టరవమంది భార్యలు బహు భార్యత్వం మాకు లేకపోవడమేమిటి?

లీ ఉంటే తిరా పదిమందిని చేసుకోం డియ్యో! వాళ్ళన్నా గడించి పెట్టుతారు

ర: అడవి మాకు గడించి పెట్టడమేమిటి కాదురా.

లీ మరి బహు భార్యత్వం మాకున్న దం లే మాకున్నదం లే అన్నాను

ర: నీవు సూత్రం ఏకపక్షీత్రమేమిటి చేసు కోలే?

లీ నా పెండిమంట మీకంటున్నా?

ర: మా పెళ్ళిలమాట నీ కంటున్నా?

గో: పెండ్లి చేసుకోవడమేలే!

లీ ఎట్లాగన్నా అనుకోండి నీ ను పోనున్నా.

ముగ్గురు మేమూ వస్తున్నాం (తేలి)

రంగమూ రీ.

[పదేకం—భానుమూర్తి పంతులుగారి శృంగార సమయం—సాయంత్రం ఏనువ్వుర.

పద్మ భిన్న వదనంనో! టేబుల్ నుండు కుర్చీలో కూర్చుండి ఉంటుంది భాను మూర్తి పంతులుగారు సాయంత్రం ఓ కా తుకు పోయితస్తూ పద్మను చూచి విస్తుపోయి నిలబడి]

భా విమలమ్మా! అంత విచారంగా ఉన్నావు?

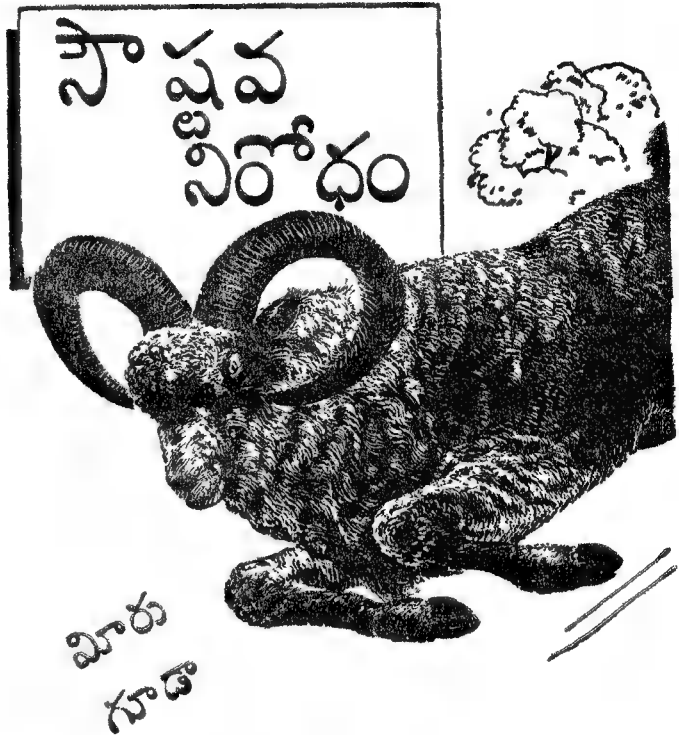
ప విమల! నాన్నగారు! ఆ కాల జీలో ఎందుకు చేరానా అని చాలా దుఃఖంగా ఉన్నది వ్యవధి రిసర్చి లేకపోతే మానగాని కాలేజీలో చేరడం తప్పినదీ! (అని కళ్ళ నీళ్ళు తుడుచుకుంటుంది పమిల కోసుకో)

భా. (అదుర్తతో) ఎందుకమ్మా అట్లా అంటున్నావు? వింజరిగింది తల్లీ! (అంటూ తల నిమిరుతూ పక్కకుర్చీలో కూర్చుంటారు)

ప నిన్న లేవకేలీలో నే ను ఏకో

ఎక్కడెక్కడో చేస్తే ప్రాభువత్ గోపి నాథ్ 'గుడి' అన్నారే ఆయన ఆమాట నామీద ఏదో అభిమానంతో అన్నారని ఊహించి, యాదోజన సేను కాలేజీ వల్ల

టప్పుటికి నా బల్ల మీదను పర్చిమీదను, బోర్డులమీదను చుట్టూ పక్కల గోడలు కట్టి కీలు తిలుపులు వ గే రా అన్నిటి మీదా 'గోపి నాథ్ పద్మ' 'గోపి నాథ్ పద్మ' అని

వాటర్ బరీన్ కాంపౌండుతో పొందండి

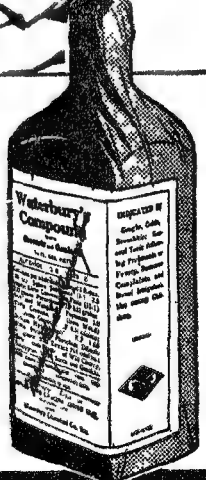
మీ రోజువారీ ఆహారమునకు రోడుగా వాటర్ బరీన్ కాంపౌండును చేర్చి భుజించినచో, మీరంత వృద్ధిని అలసట, దగ్గు, వడివెము మొదలైన అబ్బులను విరోధించు శక్తి పెచ్చును ఇది మీ కవసరమైన సౌష్ఠవ విరోధ శక్తిని అదనంగా విచ్చు పుష్టికర పదార్థములతో నిండియున్న విరా వికటావిక

వల్లెవ్వమగు ఆరోగ్యమును వృద్ధిచేయుటకు విద్యంకు సహకారిగా వాటర్ బరీన్ పేరుగాంచినది. పేవించుటకు మిక్కిలి రుచికరమైనది కేరే కానంది.

వాటర్ బరీన్ కాంపౌండ్

మిమ్ములను శక్తివంతులుగా నుంచును

నా రీ మూ ల్య ము

మనపూర్వ సాహిత్యంలో విశాల వ్యాసములు, ఆదర్శవాదులు అయిన మహాకవులు స్త్రీకి విశిష్టమైన గౌరవస్థానం ఇచ్చారు. వారు స్త్రీని ఒక పవిత్ర మూర్తిగా దర్శించి ఆమె సామ్రాజ్యాన్ని గానంచేశారు.

ఉత్తరరామచరిత్రంలో భవభూతి శ్రీరాముని చేత ఇలా అనిపిస్తాడు:

ఇయంశోకే లక్ష్మీరీయ మమృతవర్షియనయో
రసానిస్య స్వర్ణవపుషి బహుశృంగదనరసః
అయం బాహుః కంఠో శిశిరమృదో మా కైకసరః
కిమస్యానప్రయోయది పరమసహస్ర నిరహః

“ఈమె (స్త్రీ) గృహమునకు లక్ష్మీ, నయనము లకు అమృతవర్షి. ఈమె స్వర్ణ శరీరమునకు చందన రసము. ఈమె బాహువు కంఠమునందు శిశిర మన్మథమైన మా కైకసరము. ఈమెలో ప్రియముగాని దేమున్నది, ఒక్క విరహమే దుస్సహముగాని?”

మహాభారతం అశ్వమేధపర్వ చతుర్థాశ్వాన కులో నక్కు ప్రభుడని బ్రాహ్మణుడు భార్యతో ఇలా అంటాడు:

స్త్రీ సంతోషించుతెరం
గానపడని మనసు కలగునట్టి యగముడి
వృషడిగను, జని యశ్వ
గానంబడు జనునిభటులు గారియవల్లన.

★ పద్య ★

చంద్రులకుండా వ్రాసిపెట్టారు. అవి చూచేటప్పటికీ నాకు తుట్టెడు దుఃఖం వచ్చింది (గుఱిగాధిపతికమైన కంఠంతో) తక్షణమే కాలేజీనుంచి వచ్చిపెద్దామమకున్నాను కాని అట్లావస్తే కంఠంబెసంచుకు మరీ చులకనవుతానని ఎట్లాగో తలచుచుకొని అట్లాకే మార్చున్నాను.

భా. ఈ సంగతి ప్రిన్సిపాలుతో గాని ప్రాఫెసర్లతో గాని చెప్పావా?

ప. ఎవరితోనూ చెప్పలేదు వానిని చూసేనట్లే నటించి నాపని నేను చూచుకొని దక్కొనవచ్చును.

భా. మంచిపని చేశావు ఇటువంటి వానిని పెద్దగా గమనించి వారితో వీరితో చెప్పడంవల్ల వానికి అధిక ప్రాముఖ్యత లభించును కాదుగానీ కాదుగానీ

గూడా చూడడము, ఇతరుల దృష్టిలో మనం లేలిక కొవడమూ సంభవిస్తుంది ఇటు వంటి సందర్భములో మానమే పక్కాపని నీవు ఆ ప్రాతినిధ్యము చూపిం గోలం పడినట్లయితే వాళ్లు తిప్పకుండా శరీర చేసేవాళ్లే!

త. అదే నాకు భయంజనింది
భా. దీనికేనా నిదానం ఎంతోమంచిది ఇంతకు మనశోకపు విద్యార్థులకు ఒక దురభిప్రాయం ఉన్నది ఆడపిల్లలు తమకుంటే తప్పువారనీ ప్రతిక్రియాసామర్థ్య విరహితులనీ, వాళ్లను ఎంత హింసించినా ఫర్వాలేదనీ వారి అభిప్రాయం

ప. బాలికలను గౌరవభావంతో చూడడమూ, వాళ్లతో కలిసి మెలసి సోదరీ గానంకోర్కవహరించడమూ, వాళ్లు తమ

కంటే అధికులుగా ఉంటే సహనంతో సంతోషించడమూ మనదేశపు స్థూలములు ఎరుగరు. వాళ్లు మా పాలిటకే సింహాకాశాల ములవంటి భీకరమృగాలు, మేము చీమ దోమలవంటి అల్పజీవులము ఇటువంటి అభిప్రాయం వాళ్లకైనా ఉచితముగా గౌరవ ప్రదమూ కాదనుకుంటాను. ఈ దురభిప్రాయం విద్యార్థి సోదరులలో ఎట్లా నశిస్తుందో!

భా. నీవంటి ఉత్తమ విద్యార్థి నులు కళాశాలల్లో వేరి వాళ్లు చేసే అలవాదులకు జడియకుండా ఓర్పుతో నేర్పుతో చదువుకుంటూ ఉంటే సే.

ప. ఏమి చదువుకుంటామో! (నిట్లాల్ప విశుస్తుంది)

భా. అమ్మయ్యా! “నీకంటే నాకా విద్యార్థులను తలచుకుంటే నే నాలి నే న్నున్నది మన బంగారం మంచిదైతే కంసాలి ఏమిచేయలేదుగదా వాళ్లు ఎందుకీంత చెడ్డవాళ్లవపించుకోవాలి చెప్పా? విద్యార్థులు ఒక్క ధర్మం గుర్తించాలి. తమ సోదరికి ఏ అవమానం జరిగితే తాము సహించజాలగో ఆ అవమానం ఇంకో సోదరికి తాము చేయరాదు

ప. ఇంత ధర్మసూక్ష్మం వారికి కావాలనా?

భా. బాలికలుగూడా జాగ్రత్తగా మనుకుంటారే

ప. అవును నాన్నగారూ రిప్ప బాలికల్లోనూ ఉంటుంది లీల ఉన్నదే, ఆ పిల్లనట్టికంటే ఈరోజున ఇట్లా ప్రాయశానానికీ ఆ అమ్మయి ప్రోద్బలంగా ఉన్నదనుకుంటాను ఆ అమ్మయి యివ్వాలి కేరళంక కేరళ పెట్టి చూపిస్తూ ఒకటే నవ్వు.

భా. అవునమ్మా! కట్టబడితేయబడి గొడ్డలి కట్టెలు కొట్టటానికీ పనికిరాదుగా

ప. ఇక ఇటువంటి పిల్లలతో కలిసి మెలసి ఉండడం మెట్లాగో చెప్పండి?

భా. భయంలేదు సత్యం సర్వకాలం కప్పబడి ఉంటే వస్తువుకాదు విజయ నిలకడ మీద వాళ్లే తెలుసుకుంటారు మనం వోర్సు వహించి ఉండాలి అంతే

ప. అయితే నేను కాలేజీ పెట్లమూ ఉండవలసిందేనా?

భా. వోకుండా?

ప. ఇంట్లో ఉండిపోదా మనుకుంటున్నాను.

భా. ఎత్తే! ఎంత బిడ్డి ఉన్నా! మన యోగ్యత వారి చేత ఒప్పించకుండా నే?

(తెలు)

[సకేపం]

పా పా యి

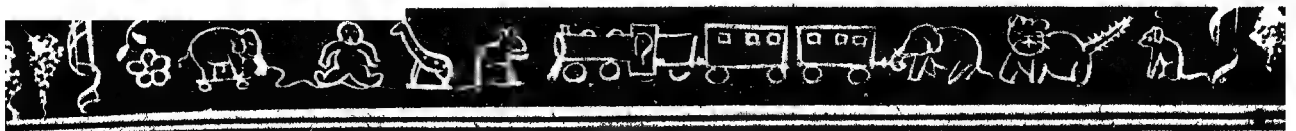
సామగానం నరస్వరదేవి

తంజావూరు మల్ల
మువ్వలు కిరికిరి మోగినవి.
చాచాయ్ కాల్ల
గల్లలు గలగలలాడినవి.

మల్లకందిటా
కొల్లగ మువ్వలు పిరిపిరిపి.
అమ్మనందిటా
చాచాయ్ నవ్వులు మెరిసినవి.

చాచాయ్
కాకాకాకి రుణంబులవాడు.
దొయ్యలలో పా
పొయ్యిచేయిగా రోగాడు.

చాచిలి నెలగమున
మమ్మ ముగ్గురుగులు చాలినా
చాచాయ్ కన్నుల
కలలు ముగ్గురుగులు చాచినవి.

గిరియా రం

రామానగల్ లో గంగాధరం గడి
యారాల వర్తకుడు. బజారులో
పెద్దపావుకూడా వుంది. ఆవురు
లోనివారు నమ్మిక లే గడియారాలు
కావలసి వస్తే ఆతని దగ్గరే కాం
టాంటారు. అతని చేతికింద
యిద్దరు గుమాస్తాలు బ్రతుకు
తున్నారు. యిద్దరిలోను జగ
న్నాథం అతని దృష్టిలో నమ్మ
దగినవాడుగా గుర్తించబడ్డాడు.
అందుకే కాబోలు గంగాధరం లేక
పోయినా జగన్నాథం తన చేతి

మీదుగా వర్తకం సాగిస్తూ వుం
తుంటాడు. కాన్నాథకు జగన్నా
థంలో మార్పు కనిపెట్టాడు గంగా
ధరం. పావులో నరుకు తరిగి

.....

.....

పోతోంది కాని గన్నాథంలో మాత్రం
మెరుగు కనిపించలేదు. దీనికి కారణం
జగన్నాథమే అని తలపోతాడు
గంగాధరం. జగన్నాథం చేతిలోనే

డబ్బుండేది. గంగాధరం లెక్క
జూచి నరికెట్టకున్నాడు జగన్నా
థాన్ని. కాని జగన్నాథం తగిన
సంతోషాన్ని యివ్వలేకపోయాడు.
జగన్నాథం నేరస్థుడని ఋజువు
చేసుకో తలచాడు గంగాధరం.

ఒక రోజున జగన్నాథం కావ
మరిది శ్రీనివాసరావు అవురు
వచ్చాడు. శ్రీనివాసరావుదగ్గర
జగన్నాథం యిదివరకు కొంతడబ్బు
బదులు తీసుకున్నాడు. ఆడబ్బు
కోసం వచ్చాడు శ్రీనివాసరావు.

జగన్నాథం కొంతదబ్బు సరి పెట్టాడు. తతిమా దబ్బు బదులు గడియారం ఒకటి యిస్తానన్నాడు జగన్నాథం. ఈనంగతి కొందరి ద్వారా గంగాధరం తెలుసుకొన్నాడు. సామాను జాలివరి కోసం స్తవనుకు పెట్టాడు రేంజీ గుమాస్తా. కొట్లో జగన్నాథం ఒక్కడే వున్నాడు. శ్రీనివాస రావు మాపుదగ్గరకు రావటం చూచాడు గంగాధరం. గంగాధరం రహస్యంగా మాపు గోడ ప్రక్కనే నుంచుండి జరిగే నంగతి చూస్తున్నాడు. తనకు వచ్చిన సమాచారం నిజమే. జగన్నాథం గడియారం యివ్వటం, శ్రీనివాసరావు తీసుకు పెట్టటం జరిగింది. వెంటనే మాపు లోకి పెల్లి వాల్లిద్దరి పోలీసులకు వట్టిద్రామనుకున్నాడు. తొందర కూడదనుకుని పోలీసులకు రిపోర్టు యిస్తే వాళ్లే చెకేసీ వాల్లిద్దరి అరెస్టు చేస్తారనుకున్నాడు గంగాధరం. పోలీసుకు రిపోర్ట్ చేశాడు. పోలీసులు వచ్చారు గడియారం శ్రీనివాసరావుకి జగన్నాథం యిచ్చి వట్టు సాక్షులు ఎవరూలేరు. తనకు తనే సాక్షి. అంచేత క్రిమినల్ చర్య తీసుకోవటానికి ఏమిలే దన్నాడు నవీన్ సెక్టరు. సాక్షాను జామీనీమాత్రం రిపోర్టు యివ్వ మన్నాడు. అతడు చెప్పినట్లు రిపోర్టు యిచ్చాడు గంగాధరం.

ముస్సబు కోర్టులో కేసు రిజిస్టరు చేశాడనిది. సాలుగు మూడు పాయిదాలు జరిగినై. ముస్సబుగారు ఆఖరిపాయిదా వేశారు. గంగాధరం స్టేడరుగారికి పాయిదాలెండు రోజులుందనగా జ్వరం వచ్చేసింది.

స్టేడరు గారు రాలేకపోయారు. ఇంకో స్టేడరును పెడితే ఆయనకు కూడా ఫీజుయివ్వాలివస్తుందని స్టేడరును పెట్టడం మానేశాడు గంగాధరం. తనే వాదిద్రామను కున్నాడు గంగాధరం. జగన్నాథం పేరుమోగిన స్టేడరు రామారావు గారిని పెట్టాడు తన తరపున. ప్రాక్టీసుకని రామారావుగారు జగన్నాథం చేత రిపోర్ట్ వేయించాడు బెదురు లేకుండా ముస్సబు గారు అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పటానికి. కోర్టులో దైవ సాక్షిగా ప్రమాణం చేయాలని జగన్నాథంలో చెప్పారు రామారావుగారు. ప్రమాణం చేయటం చేతునియెదుట అబద్ధంఆడటం కాగలదనీ అందుచేత ప్రమాణం చేయలేనని చెప్పాడు జగన్నాథం. ప్రమాణం చేయకపోతే కేసు నగ్గదని చెప్పారు స్టేడరుగారు. ప్రమాణం చేయకుండా కేసు నగ్గిస్తే అదనంగా డబ్బిస్తానని ఆశవాపాడు జగన్నాథం. స్టేడరుగారి బుర్రకొక ఆలోచన తట్టింది. ముస్సబుగారు అడిగే ప్రతిప్రశ్నకు 'మెహ్' అని మేక అరచినట్లు అరవమని చెప్పారు స్టేడరుగారు. ఈ ఎత్తుకు చాలా సంతోషించాడు జగన్నాథం.

కోర్టు తరచారు. ముస్సబుగారు కుర్చీలో ఆసీనులైనారు. జగన్నాథం గంగాధరం బోనుల్లో ఎక్కారు. జగన్నాథం చాల రోజులనుంచీ తన దగ్గర గుమాస్తాగావుండి యిప్పుడు తనకొట్లో గడియారాలు యెన్నో కాజేశాడని, మొన్న తన ఎదురుగా ఒక గడియారంతీసి శ్రీనివాసరావు

కిచ్చాడని, దగా, మోసం చేసిన ఈ నేరపుణ్ణి కఠినంగా శిక్షించాలని చెప్పాడు గంగాధరం ముస్సబు గారితో.

'సాక్షులు ఎవరూలేరా!' అని ప్రశ్నించాడు ముస్సబు గారు. 'లేరు' అని చెప్పాడు గంగాధరం.

ముస్సబుగారు జగన్నాథాన్ని ప్రమాణం చేయమన్నారు. 'మెహ్' అని మేక అరుపుయొకటి వినిపించింది. యింకోసారి అడిగారు. తిరిగి ఆ అరుపు వచ్చింది సమాధానంగా. అపనిందమోత తనను వీధిమీద కెక్కించినందుకు జగన్నాథం చాల విచారపడ్డాడని, మతిపోయిందని చెప్పారు రామారావుగారు కుర్చీలోంచి లేచి నిలబడి.

అంతా విచారించి కేసుకొట్టేశా నన్నారు ముస్సబుగారు.

జగన్నాథం మొహం చాటంత యింది. గంగాధరం మొహం చిన్న బోయింది. న్యాయస్థానాల్లో న్యాయ మని తిర్చుస్తూ, అన్యాయాన్ని న్యాయంకింద చెల్లుబడి చేసే తిర్చు చారులను తిట్టాడు గంగాధరం.

కోర్టువారు ఫలహారాలకు లేక గానీ కోర్టునుంచి కాంపౌండు జయటకు వచ్చాడు జగన్నాథం. స్టేడరుగారు వెంటబడ్డారు.

'నా తెలివి తేటలతో నీ ఆపద రక్షించా! కనుక నువ్వు నన్ను సంతోష పెట్టు' అన్నారు స్టేడరు రామారావుగారు.

'మెహ్' అని దీర్ఘంగా అరపు అరచి యింటికి తక్కు పోయాడు జగన్నాథం.

★

జరిగిన కథ

[మా నాన్న గారు—మహర్షి విశ్వేశ్వర—చాన్సలర్‌గా పేద సిల్క్‌వ్యాపారి. సొంత ఫ్యాక్టరీ అని వుండేది. నేను (చిన్నా) వుట్టినరోజు లగాయతూ మా మటుంబాన్ని ఏదో ఒక అవధి చుట్టు ముట్టేస్తూనే వుంది. చివరికి నేకంలో వచ్చిన నిర్ణయం మూలంగా మా నాన్న గారిస్థితి పూర్తిగా చిరికి పోయింది. ఆ దెబ్బతో ఆయన మన కోవదారి మనిషిగా తయారైనాడు. నిర్ణయమైన మా ఫ్యాక్టరీ ఆవరణలో నేను మా గేటు కావలా వాడికొడుకు 'రోజ్' తో కలిసి 'చాన్సలర్స్ మన' అని అడుతుండేవాణ్ణి. వాడికి మూతులు అని చాలావచ్చు. వాడితో సావాసంచేసినమీదట ఆ మూతులు నానూ వచ్చేయాయి. ఒకరోజు మా నాన్నండరూ భోంజేస్తుండగా బండమూతు ఒకటి వానోటికంటే వచ్చేసింది. కాంతో మా నాన్న గారు మండిపడి నన్ను మూతులకి పంపించాలన్నాడు. మూతులలో వజ్రేసిమందు 'కన్ ఫెషన్' కి తీసుకెళ్ళి ప్రాయశ్చిత్తం చేయించాలని మా పెద్దన్నయ్య అన్నాడు.]

2

అప్పటికి నేను వుట్టి ఏడేళ్లే అయినా, ఆ ఏడేళ్లే లోనూ నేను ఏదో పాపాలు చేశానో అవన్నీ జ్ఞాపకం చేసుకొని చెప్పమన్నాడు ఫాదర్. ఆ పని జరిగాక వరసగా రెండురాత్రులు నాకు నిద్రలేపట్టలేదు. చిన్న చిన్న నే అయినా అప్పటికే చాలా పాపాలు చేశానని అమితంగా బాధపడ్డాను. చేసిన పాపాలు చెప్పకొనే మట్టంలో అక్కడికి చిన్న బాగ్రత్త ఒకటి తీసుకొన్నాను. మరి చిన్న పాపాలు ముందు చెప్పి, పెద్ద పెద్దవి తరువాత చెప్పాను. మొదట మొదటల్లో అట్టడుగున ఎక్కడో భద్రంగా దాచిపెట్టిన పెద్ద పాపాలు తడవ తడవకీ పైకివచ్చి పడగలెత్తిన పాముల్లా నన్ను భయపెట్టాయి. ■ చర్చిలో, ■ చీకటిలో, మరచిపోయిన పాపాలను పునశ్చరణచెయ్యటం మన బాధాకరంగా గరిణమించింది. లోలోకల నేను ఏడుతున్న అమితమైన ఆవేదనమూలంగా అక్కడి

కక్కడే వచ్చి తూతుంటాననిమాననమాదా అని పించింది.

ఆ కణంనుంచి నాలో నివసితమైన మూర్ఖులు వచ్చేయాయి. నానెచ్చరి, నానచివుడు 'రోజ్'తో యిదివరకటిలా ఆస్థాయంగా కలిసిమెలిసి తిరగలే పోయాను. మానవమాత్రులను 'శ్రలోభాలపైపు మరలించటంకోసం 'సైతాన్' నదా సంశారంచేస్తూ, యిష్టమొచ్చినప్పుడు యిష్టమొచ్చిన రూపం ధరించి మానవుల్ని తనవలలో వేసుకొంటాడని ■ రోజున చర్చిలో ఫాదర్ చెప్పాడు. ఆ మాటలు నా మనస్సులో బాగా నాటుకుపోయాయి. 'సైతాన్' ధరించగల అనేక రూపాలలో 'రోజ్' రూపమూ ఒకటై వుంటుంది నాకెందుకో ఒక గట్టి నమ్మకం ఏర్పడిపోయింది. నన్ను పాపాత్ముణ్ణిగా మార్చేయ్యటంకోసం సైతాన్ రోజ్ రూపంలో పొంచివున్నాడని నామనస్సు కన్నీం దకో పడేపడే హెచ్చరిస్తుండేది.

ఆరోజు చర్చిలో ప్రాయశ్చిత్తం చేయించుకొని యింటికి వచ్చేటప్పుడే నిశ్చయించుకొన్నాను. రోజేని తెలిచి, 'అబ్బాయి, యిక నాకూ, నీకు యాజన్మలో ఏ సంబంధం లేదని, చచ్చేద్దామని. పాపం ఆమాటలు వినిగానే 'రోజే' గొడ్డలితీటు తగిలినవాడిలా రక్తస్పృశైవోయాడు. లోపల ఎంత వాధవద్దాడో కాని, పైకి ఒక్కమాటైనా అనలేదు. నేను నేనీన కాననాన్ని అక్షరాలామాత్రం పాటించేవాడు. మరి మనస్సు వ్రుండబట్టలేని భుడియల్లో, నేను చదువుకొనే గది తలుపు దగ్గరకు వచ్చి నావంక జాలిగా చూస్తూ నిలబడిపోయావాడు. వాడొక్కడ వున్న విషయం నేను గమనించగానే ఎందుకో ఒక్క పెత్రి కేక పెట్టి ఎర జాలు ఎగ రేసుకొంటూ వెనక్కి పారిపోయావాడు. అంతవరదాకా వాణ్ణి ఎంతగా దగ్గరకు తీసుకొందా తని అనుకొంటున్నప్పటికీ, వాడి ఆ పెత్రి కేక వినేసరికి రాకు ఒక్కసారిగా విపరీతమైన చిరాకూ, కోపం, భయం ముంచుకు వచ్చేసేవి. ఒళ్లు తెలియని ఆనేళ్లలో "పోరా గాడిదా!" అని నేనూ అంతకంటే విద్వరగా అరిచేసేవాణ్ణి.

ఈవిధంగా ఎన్నిసార్లు జరిగితా వాడు చప్పుడు చెయ్యకుండా నా గది వద్దకు వచ్చి నిలబడడమూ, నేను చూడగానే పెత్రి కేకలు పెట్టడమూ మానలేదు. ఏడి కేకలతో ప్రాణం విసిరిపోయిన వాళ్ల వాన్ను, ఆ నీళ్లు ఏడు ఏడో నాకరీలో ఏడవమని చెప్పి, వాణ్ణి యింకొక్కడో ఫ్యాక్టరీలో 'ఎప్రెంటిస్'గా పడే యించాడు. ఆ తరువాత వాడు నాకు మళ్లీ అగుపించ లేదు.

మా 'కాన్టిస్టీ' మామయ్య ఒక చిలకను పెంచుతుండేవాడు; ఆయన కెందుకో చానివీడ వున్నట్టుండి తగని చిరాకు పుట్టుకొచ్చింది. పంజ రంతోనహా దాన్ని నాకు యిచ్చేశాడు. ఆ రోజు భుంబి రోజే స్థానే దీన్ని నా పైడేగా భావించి క్రూరా అట ఆడుతుండేవాణ్ణి. ఆ విధంగానా ఆట పాటల్లో 'రోజే' శేనిలోటు తీరింది. ముదురు నీలపురంగు పంజరంలో పెట్టిన ఆ చిలకను తీసుకుపోయి మా ఫ్యాక్టరీ దొడ్డి వైపున వున్న ఒక పాకలో అట్టపెట్టి, రోజులతరబడి 'రాబిన్ నన్' క్రూసోలా దానికి మాటలు నేర్చుతూ గడితేసేవాణ్ణి. దానిచేత "అయ్యో! పాపం! రాబిన్

నన్!" అనిపిద్దామని నా ప్రాణం విసిగేటంతవరకు వ్రుంతుండేవాడు. చిత్రమేమిటంటే-మా మామయ్య దగ్గర వున్నంతకాలమూ వనపోసిన పిట్టలా తెగజూరి ఆయన ప్రాణం విసిగించిన యాచిలుక, నా అభీనంలోకి వచ్చాక ఎంత మాట్లాడించినా మాట్లాడకుండా నూతి తిలించుకు కూర్చుని నా ప్రాణమూ విసిగించింది. ఎంత విసిగించినా దాన్ని నేను ప్రాణనమానంగా చూసుకోవడంమాత్రం మానలేకపోయాను.

ఈవిధంగా నేనూ, నా చిలకా నిరుపహత ఏకాంత వాతావరణములో కాలంగడుపుతుండగా ఒకనాటి పునయాన భయంకరమైన సంఘటన ఒకటి జరిగింది. ఆనేళ్ల వ్రుదయం మామూలుకంటే పెందల కడే నా నిశాసాన్ని వదిలి, అలనాటి 'రాబిన్ నన్' నాలో ఆవహించగా, నాచుట్టూవున్న ఫ్యాక్టరీ ఆవరణ ఆనే నిర్జనద్వీపవర్యవేడినై బయలు చేశాను. నేనా కార్యక్రమంలో ఎదుగుుడనై వ్రుండగా ఎవరో నలుగురైదుగురు ఆగంతకులు నేను వున్నపై పడున్నట్లు కనిపించింది. ఆ వ్యక్తులు ఏమిటంటే, మాదాపుడిగా చేతులు తిక్కుతూ విద్వరగా మాట్లాడుకొంటున్నారు. నిర్జనమనుకొన్న నా ద్వీపంపై మనువ్య సంచారం! గలగబాపోయి పోజట చాలున వడుకొని వాళ్లు ఎటువైపు వెళ్తున్నదీ, ఏం చెయ్యబోతున్నదీ గమనిస్తున్నాను. వాళ్లు నలుగురూ నా ముందునుంచే నడిచి వెళ్లారు కాని, నన్ను మాత్రం చూడలేదు. అంత దగ్గరగా వెళ్తున్నప్పుడు ఆ నలుగు రైదుగురిలోనూ మా గేటు కా ప లా దా రు డు 'కొలొంబీ' కూడా వున్నాడని వాడి గొంతుకనుబట్టి గుర్తువచ్చాను. మనకి పరిచితుడైన కొలొంబీ వ్రుండటం వల్ల నాకు కొంతమటుకు ధైర్యం వచ్చినప్పటికీ, యీ ఆగంతకులవల్ల నా ద్వీపానికి ఎటువంటి ముప్పు రానున్నదోననే భయంమాత్రం నన్ను పూర్తిగా వదిలిపోలేదు. వాళ్లను ముందుపోనిచ్చి, వెనకనే నేనూ వదిగజాలసారంలో వచ్చేడు చేయకుండా వాళ్లను అనుసరించి వెళ్లాను.

ఆగంతకులు నా ద్వీపంపై చాలానేపు వున్నారు. ఆ చివరినుంచి ఆ చివరివరకు మూల మూలలు చేసికోనమా పరిశీలించారు. కొండ గుహలంగా నేను చూసుకొంటున్న వైదేశాలను

అన్నా - చిన్నా

నయనం వాళ్ళ చేతకాక తలవలతో మోగించి చూశారు. నా సాగరనమాహాం లోతుల్ని కొలిచారు. వదలి గజాలకొకసారి చొప్పున అగిబోయి తలలు వంకించి గుడ్డుమికరించారు. విటరేక్షణంతోనైనా నన్ను నా తునికీని వసివట్టెయ్యి వచ్చుననే ఆలోచన మెదడులో మెదిలినప్పుడల్లా వివరీతమైన భయంతో కంకించిపోయాను. అదృష్టవశాత్తు అటువంటిదేమీ జరగలేదు. అవగంటనేపు అన్ని పైపులా వరిక్షచేసి, యీ నిర్జనదీప్తికంలో నావంటి మనుష్యమాత్రం దొకడు తుంటున్నాడనే విషయం ప్రాసించనైనా ప్రాసించకుండా పెళ్లిపోయాను. కాళ్ళూ అలా కల్లి పోగానే, నేను నా పాకల్లో ఒక దాంట్లోకి పోయి తలుపులు విగించేసి ఆరోజు తోబంటా అందులోనే పొడిలిపోతూ తుండిపోయాను. ఆ మనుష్యులు ఎవరై తుంటారో, ఎందుకు వచ్చితుంటారో ప్రాసించకుండా పోలిపోయాను.

అరలు వాళ్ళ ఎవరో ఎందుకు వచ్చారో - ఆ తరువాత కొద్దిసేపటికే నాకు తెలిసింది.

ఆ రాత్రి భోజనాలదగ్గర మా నాన్నగారు ముమ్మల్నందరినీ కూర్చోబెట్టి, మా ఫ్యాక్టరీ అమ్ముడై పోయిందని విషాద గంభీరస్వరంతో చెప్పారు. ఇక వివాదట అయినప్పటికీ వట్టికంటే కావరం పెట్టబోతున్నామనీ, యింకొక నెలరోజుల్లో మా కుటుంబం అంతా అక్కడికి తరలిపోవటాని తుంటుందనీ పెళ్లిడించారు.

ఆ వార్త వినిగానే నాకు మిన్ను విరిగి పొడ వడుతున్నట్లనిపించింది.....ఫ్యాక్టరీ ఆ ముడు పోతోంది. నేను ప్రాణవదంగా చూసుకొంటున్న నా ముహూర్త వాలూ, నా నిర్జన దీప్తిపాలు, నా పర్లకుటిరాలు అన్నీ కాళ్ళతంగా పరాధీనమై పోవలసిందేనా!

విధి బలీయంకదా! మా నాన్నగారు నా శీవిత సర్వస్వంతోనహా అన్నీ అమ్మివేశారు. ప్రాణవదంగా చూసుకుంటున్న ఆ ప్రదేశాలకు నేను కాళ్ళతంగా మారమైనాను. ఆ రోజున ఎంతగానో ఏడ్చాను!...

అక్కడినుంచీ సంసారం ఎత్తివేసేప్రయత్నంలో మా వాళ్ళు అందరూ సామానులు సరుకు నడవడ

మాతున్నా ఆ నెలరోజుల పొడుగునా నేను మూర్తి భవించిన కోకచేవతలా పంటరిగా ఆ చెట్టు చేతుల్లో తిరుగుతూ గడిపాను. అలాంటి పరిస్థితుల్లో నా మనస్సు అటలమై పుకే ఎంత మాత్రమూ పెళ్లిది కాదని నేరే చెప్పనక్కరలేదనుకొంటాను. ఎప్పుడూ ఏదో ఒక మూల కూర్చుండిపోయి కోకపరితప్తమైన మనస్సుతో పరిచితమైన ప్రతి వస్తువునీ పలుకరించబోయే వాణ్ణి, మనసు తెరిగిన మిత్రుల్లా ప్రతి వస్తువునీ మూగ బోయిన కంఠంతో పలుకరించాను. అశ్రుపూరిత నయనాలతో ఒక్కొక్క చెట్టుదగ్గరికే పెళ్లి "పెళ్లిస్తాను నేనైతే! మనం మరీ ఈ జన్మలో కలుసుకోము కానో!" అంటూ నెలపు లేచుకొన్నాను. మా తోటలో ఒక మూలగా పెద్ద దానిమ్మచెట్టు ఒకటుంది! అదంటే నాకు చాలా యిష్టం. దాని కొమ్మలమీద కల్లు మిరిమిట్లు గొలిపే ఎర్రని ఎర్రరంగు పూలు గుత్తులు గుత్తులుగా నేల్లాడుతుంటాయి. ఆ పూలు అంటే నాకు మరీ యిష్టం. అందుకని ఆ చెట్టుదగ్గి పోయి కాసేపు గుక్కపట్టి ఏడ్చేకాను. కొంతసేపటికి గుక్క తిప్పకొని చెట్టువంక చూస్తూ అతి జాలిగా అడిగాను- "నిపువ్వు ఒక్కటి యివ్వరా! మన స్నేహానికి చిహ్నంగా దాన్ని ఎప్పుడూ నా వద్దనే అట్టే పెట్టు కొంటాను." అని.

ఆ చెట్టు నిజంగా నాకో తుత్వం యిచ్చింది. దాన్ని అతి పదిలంగా పోషకుని నా చొక్కానేమిలో భద్రం చేశాను.

అంతటి విషాదకర పన్నివేళతోనూ నాకు చిరునవ్వు తెప్పించిన ఆంకాలు ఒకటి రెండు లేక పోలేదు. ఓడలో ఎక్కబోతున్నాననే ఆలోచన నాకు కొంత ఉత్సాహాన్ని ఇచ్చినమాట వాస్తవమే. మరొకందుకు కూడానాకు సంతోషంగా తుంది. నా చిలుకనీ వంజరాన్ని అక్కడే పదితెయ్యిక్కరలేకుండా నాతో పాటు తెచ్చుకోవటానికిమా పెద్దవాళ్ళు ఒప్పుకొన్నారు. ఆ మాట తలుచుకొన్నప్పుడు, "రావిననన్ కూసా" కూడ తననిర్జనదీప్తిపాన్ని వదలిపెట్టివచ్చేసినప్పుడు యీ మాదిరిగానే వచ్చేకాడన్న విషయం జ్ఞానకం వచ్చేది

ఆ పుడతం క్షాపకం రావటంతో నా మనస్సులో ఆవరించిన మబ్బులేవో విడిపోయినట్లు అనిపించింది.

మా స్వంతపూరు విడిచిపెట్టిపోవలసిన రోజు వానే వచ్చింది. అప్పటికే వారం రోజులక్రితమే మా నాన్నగారు బరులైన సామాను కొంత తీసుకొని ముంబైకి వెళ్ళిపోయారు. పోగా మిగిలింది నేనూ, మా అమ్మా, మా బాకో, మా వంటలక్క అనీ! మతప్రచారకుడుగా వనిచేస్తున్న మా పెద్దన్నయ్య మాతో పాటు పూరుమూరటం లేదు కాని ముమ్మల్ని సాగనంపటంకోసం 'బ్యూరై' గ్రామం వరకూ వచ్చాడు. మా గేటుకావలావాడు 'కొలొంబీ' కూడా అంతే. తోపుడుబండి నిండా సామాను నేను కొని మా అందరికంటే ముందు వాడే దారి తీశాడు. వాడినెనుక మా పెద్దన్నయ్య అమ్మను తెయ్యి వట్టుకు నడిపిస్తున్నాడు.

(అతన్ని నేను మూడడం అడే ఆఖరుసారి!)

మా అమ్మనెనకాలే వంటలక్క 'అనీ' నీలపురంగు గొడుగు తెరిచి పట్టుకొని నడుస్తోంది. మా అన్న బాకోకి మొత్తానికి యీ ప్రయాణం, యీ వాడత్రుడి

అంతా నరదాగానే వుంది, అయినా వాడు అలవాటుగా వచ్చే చిచ్చుమూత్రం మానలేదు. కళ్ళంబడి నీళ్లు అలా వీకధారగా కారుతూనేవున్నాయి. అందరికంటే చివర, యీ "చిన్న" (జేనియత్ బిగెట్టి పేరున బరగే యీ చిన్న వాడు) చేతిలో చిలకవంజరం పట్టుకొని గంభీరంగా నడుస్తున్నాడు. అడుగుడుక్కి పెనక్కితిరిగి, తనువుట్టిన స్ట్రాక్టరీవంక కొనరి కొనరి చూస్తున్నాడు.

కాందిశీక బృందంలా కదిలిపోతున్న మా కుటుంబానికి అన్నేళ్లుగా అలవాటుపడిన చెట్లు, కొమ్మలు పూగుతూవీడ్కొలువాలూపలుతున్నట్లున్నాయి. మరీ ముఖ్యంగా ఆ దానిమ్మచెట్టుయితే, దూరంగా కదిలిపోతున్న తన నేస్తాన్ని కడసారి చూడడంకోసం బాటననేళ్లవిూద నిలబడి చూస్తున్న పెద్దమనిషీలా ఆకాశంలో అంతకంతకూ ఎత్తుగా ఎదిగి కనుపిస్తోందే. జేనియత్ బిగెట్టి పెనక్కి తిరిగి వాటి వీడ్కొలును అందుకొని, వాటికోసం గాలిలో ముద్దుల వరంపరలు వదిలిపెట్టుతున్నాడు.

నాకు ప్రియార్థిప్రియమైన నా ద్వీపాన్ని నేను 18-నెక్టెంబరు 30 న వదిలి వచ్చేశాను.

(ఇంకా ఉంది)

వనితాలోకం సీరియల్

ంంం సిద్ధ"

రింగారి: ముఖితాల్ మంద్యపాద్యాయ అనువాదం: మద్దిపట్ల సూరి.

జూలై 7 న తేది సంచికనుండి ప్రారంభమౌతుంది.

ప్రేమే దైవము

కూలం:

లియో టాల్స్టాయ్

★

అనువాదం:

మధురాంతకం రాజారాం

అతనిపేరు నాగన్న. చెప్పలు కుట్టి అమ్ముకోవడం అతనికుల వృత్తి. ఆతడు ఇల్లా, వాకిలి పొలం పుట్రలేని నిరుపేద. ఊరిబయట చింతతోపు ప్రక్కన పాడుబడిన సత్రంలో కాపురం. దొరికే కూలీ తక్కువ, నూకలధర ఎక్కువ. తనూ, పెండ్లాము బిడ్డలూ పెరిగి కుటుంబంలో వున్నవార్లు మొత్తం ఐదుమంది. ఎంత సంపాదించినా లిండికే చాలని బ్రతుకు నాగన్నది!

నాగన్న భార్య రంగి మాసి కలతోనిండిన చీరనొకదాన్ని శరీరానికి చుట్టుకుని ఊళ్ళోకి వెళ్ళి ఏరైతు ఇంట్లోనో చాకిరీ చేసి ఇన్ని నూకలు తెస్తూ వుంటుంది. ఆమె కొక కొత్తచీర కొనివ్వాలని నాగన్న ఎంతో కాలం నుంచీ ఆలోచిస్తూనే వున్నాడు. ఎంత పనికిరాని చీరకైనా నాలుగైదు గూపాయలు కావాలి! తిన తినకుండా రెండు, మూడు నెలలు కూడ బెట్టితేగానీ అంతడబ్బు మిగలదు.

నాలుగైదు రోజుల్లో 'సంకురాత్రి' పండుగ రాబోతోంది. ఏలాగో నాగన్న రెండురూపాయలు మాత్రం మిగిలించగలిగాడు. ఊళ్ళో ఇద్దరు ముగ్గురు ఆసాములు అతనికి రెండు, రెండున్నర రూపాయలదాకా కాకీవున్నారు. వాల్లివ్వగలరన్న ధీమాతో "రంగీ! ఈరోజు

నీకు కొత్తచీర కొనితెస్తా" అని నాగన్న ఊళ్ళోకి వెళ్ళాడు. రైతులు "ఇప్పుడక్కడా! పంటలు అరవడి అయినాక ఇస్తాములే" అని మొండి చెయ్యి చూపించారు. ఆతడు బట్టల దుకాణానికి వెళ్ళి ఒకచీర అరువుగా యిమ్మని ప్రాధేయ పడ్డాడు. కోమటి వికటంగానవ్వి "ఈరోజుల్లో మహారాజులకే అరువు యివ్వడంలేదురా. పెళ్ళు, పెళ్ళు" అన్నాడు. నాగన్నకు మతిపోయి నట్టయింది. మతిపోయినట్టున్నప్పడెల్లా అతనికి సానాయిలంగడికి వెళ్ళడం అలవాటు. ఆమామూలు తప్పించకుండా అతడు సారా దుకాణానికి దారి తీశాడు.

త్రాగితులుతూ ఇంటికివస్తూ నాగన్న తను గాలిలో తేలిపోతున్నట్టు భావించుకుని పాటలు పాడుకోసాగాడు. అప్పుడప్పుడూ రాగాన్ని కట్టిపెట్టి స్వగతంగా మాట్లాడుకోసాగాడు.

"నాదగ్గర చెప్పలు కుట్టించుకున్నారు. కానీ డబ్బులేదంటారు. రెండురూపాయల చెప్పలకు ఆరణా లిస్తామని జేరకూర్చారు. ఆరణా రెండుకు పనికొస్తాయి, త్రాగి తందనా లాడ్డానికి తప్ప!...నువ్వు, నీ దగ్గర డబ్బులేదంటున్నావ్! ఇంట్లు, పొలాలు, తోటలు, ఇవన్నీ వున్నాయి నీకు! నీదగ్గరే డబ్బులేక

పోతే అదింకవరిదగ్గరుంటుందబ్బా! నాలాటి బికారివాడిదగ్గరనా వుంటుంది డబ్బు! ఏయ్, నాకు తెలుసు! నువ్వు నన్నెలాగైనా బట్టలో వేయాలని చూస్తున్నావ్. అదేం సాగదమ్మా! మొదట నాడబ్బు అక్కడపెట్టి, మళ్ళీ మాట్లాడు."

నాగన్న ఊరి పొలిమేరని దాటుకుని చెరువుకట్టపైకి వచ్చాడు. మనకచీకటిలో కట్టపైని తుమ్మ చెట్లు అతనికి భూతాల్లా కనిపించాయి. కానీ భూతాలంటే నాగన్నకి భయంలేదు. వాటి ప్రసక్తి వచ్చినప్పడెల్లా అతడు "నేను దయ్యాలకు జేజమ్మ మొగుడినండా" అని తీవ్రంగా చెప్పుకుంటూ వుంటాడు. కానీ, అలాటి సాగన్నే తూముదగ్గర శిలావిగ్రహంలా నిలబడివున్న ఒక మానవాకారాన్ని చూచి నిశ్చేష్టడై పోయాడు!

నిజంగా అదేదో విగ్రహమే ననుకున్నాడు నాగన్న మొదట! కానీ అక్కడొక విగ్రహమున్నట్టు అతనికి గుర్తులేదు. పోనీ ఇదేదైనా క్రూరమృగమా! నాగన్న బాగా పరకాయించి చూచాడు. ఒక కాలును చావుకుని, మరొక్క కాలి మోకాటిపైన తలఆనించుకుని వేమనయోగిలా అక్కడొక వ్యక్తి కూచుని వున్నాడు. 'ఎవడైతే

మనకేంలే' అని ముందుకుపోబోయి మళ్ళీ అతని దురవస్థని చూచి నాగన్న అక్కడే ఆగిపోయాడు.

చలికాలపు ఈదరగాలి రివ్వు రివ్వున పీస్తుండగా, చెరువుకట్టపైన తుమ్మచెట్ల మధ్య ఏకాకిగా కూచునివున్న ఆగోచిపాతరాయణ్ణి పలకరించుకుండా వెళ్ళిపోవడం నాగన్నకు అమానుషంగా కనిపించింది. 'పాపం, అతడేతల్లికన్న బిడ్డా! ఎలాటి కష్టానికి గురై ఇలా తయారయ్యేడో? నమయం వచ్చినప్పుడు తోడి మానవుడికి నహాయ పడకపోతే నేను బ్రతికిమాత్రం ఏంఫలం!' అనుకుంటూ నాగన్న ఆమితమనిషి దగ్గరికి వెళ్ళాడు.

ఎవరో తనను నమిషిస్తున్నారని తెలియగానే గోచిపాతరాయడు తలవైకెత్తి నాగన్న చూచాడు. 'దిక్కులేని దీనుడిపైన ఇంత శ్రమ రుంచి, వాడిని తనచెంత శ్రద్ధకోవాలని ఆశించే మానవోత్తములు కూడా ఈ ప్రపంచంలో వున్నారా' అని ప్రశ్నించిండా చూపు నాగన్నని! 'లేకేంనాయనా, ప్రపంచమింకా డయా వాషిన్యాలకు గొడ్డుపోలేడ' న్నట్టుగా నాగన్న తను తలకు చుట్టుకునివున్న పంజని తీసి ఆమనిషిపైనకప్పి 'అంతా తరువాత మాట్లాడుకుందాంగానీ నాతోరా నాయనా! ఈచలికాలికి మనం నిభాయించలేం' అంటూ, అతణ్ణి పైకిలేపి చేయిపట్టుకుని మెల్లగా నడిపించుకుంటూ ఇంటికి దారితీశాడు.

దారిమధ్యలో నాగన్న అతణ్ణి సంభాషణలోనికి దింపాడు. "ఏం, బాబూ! నువ్వు మూగవాడివి

కాదుగదా! ఎందుకు మాట్లాడ కూడా ఊరుకుంటున్నావు? అసలు నీ చే పూరేమిటి?"

"నేనీ ప్రాంతానికి సంబంధించిన వాణ్ణికాను. ఎక్కడినుంచో వస్తున్నాను."

"పోనీ, దగ్గరలోనే ఊరు వుండగా, ఈ కట్టపైన ఎందుకు కూచున్నావ్!"

"ఎందుకు కూచున్నానో నాకు తెలియదు."

నువ్వెవరికో భయపడి పారి పోయి వచ్చినట్టున్నావ్! ఎవరైనా నీకు కీడు తలపెట్టారేమిటి?"

"అబ్బే, నాకెవరు కీడు తల పెడుతారు! ఇది నాకు దేవుడు విధించిన శిక్ష!"

"అదినరేలే! మనలాటి వాళ్ల పైన ఆదేవుడి కెందుకో తీరని కోపమని నాకూ తెలుసుననుకో! పోనీ, నువ్వెక్కడికి పోవాలను కుంటున్నావ్!"

"ఎక్కడికైతేనేం! నాకు గమ్య స్థానమంటూ ఏదీలేదు. ఎక్కడికైనానరే!"

"చాలా విచిత్రమైనవాడివి బాబూ! నీచేరేమిటి?"

"తెలియదు. అందరూ నన్ను 'నన్యాసి' అంటారు."

2

ప్రాద్దు పోకముండే రంగి వంట పనులు ముగించి, భర్తకోసం ఎదురు తెన్నులు చూడసాగింది.

పెట్టెలనిండుకూ డబ్బువున్న శ్రీమంతుల ఇంట్లోని ఆడవాళ్లకు కూడా క్రొత్తచీరలపైన చెప్ప రానంత మమకారం వుండడం లోకనహజమైనప్పుడు, ఒక్క

నవత్సరం తర్వాత తనొక క్రొత్త చీరని కళ్లజూడబోతున్నందుకు రంగికిమాత్రం కుతూహలం వుండమా! ఆమె ఆనందంతో చిన్నప్పడెప్పడో పాడుకున్న పాటల్ని మళ్ళీ ఒకసారి జ్ఞప్తికి తెచ్చుకుని నన్ననన్నగా పాడుకో సాగింది!

ఇంతలో ఆమెకు బయటనుంచీ పద ధ్వనులు వినిపించినాయి. నాగన్న నన్యాసితోనహ ఇంట్లో ప్రవేశించాడు.

భర్తచేతిలో క్రొత్తచీరలేదు. అతడు కొంచెంగా తూలుతున్నాడు. సందేహంలేదు, బాగా త్రాగి వుంటాడు. కోకకోసం దాచిపెట్టిన డబ్బుని సారాయి అంగడివాడికి చెల్లించి వస్తూ, వస్తూ ఊరికేరాక ఒక గోచిపాతరాయణ్ణి పెంట దీనుకుని వచ్చాడు. - ఆనమయాన రంగికి వచ్చినకోసం, అబ్బే, అది మాటల్లో చెప్పడానికి పీలుకానిది!

భార్య అగ్గిమీద గుగ్గిలంలా తయారైవుండని నాగన్నకి తెలుసు. కానీ అతడా విషయాన్నట్టే పట్టించుకోకుండా "అన్న మయిందా" అని ప్రశ్నించాడు.

"ఐంది, ఐంది" అంటూ రంగి గర్జించసాగింది. "ఐతే నీకుకాదు నేను అన్నంవండింది. తాగి మతి పోగొట్టుకున్నావల్లే వుంది నువ్వు! కోకతెస్తానని వెళ్లి, తాగి తంకనా లాడుతూ, ఒకదేశగాణిని పెంట బెట్టుకుని వచ్చావు! నీబోటిత్రాగు బోతులకుకాదు నేను వంటచేసేది!"

"చాల్లే రంగీ! ఎందుకలా ఊరుము తావు!" అంటూ నాగన్న భార్యని ధముదాయించబోయాడు.

★ వేమేదైవం ★

“ముందు నేనడిగించానికి జవాబు చెప్పు. డబ్బును ఏంటేళావేమిటి?” అన్నది రంగి ఏడుపు ప్రారంభించు తానికి గొంతుకను చూడదీను కుంటూ! నాగన్న జవాబు చెప్ప కుండా ఊరుకున్నాడు.

“చిత్రేపో! ఈరోజు నీకు అన్నం లేదు. నీకూ, నీతోకూడావచ్చే కళద్రమ్మరిగాళ్లకూ పంటలువార్చి పెట్టడానికి మావల్ల కాదు” అన్నది రంగి.

“రంగీ! నామూటలు విడిపించుకో నేం” అంటూ వీసంగా బ్రతి మాలాడు నాగన్న.

“వీడి, నువ్వు చెప్పడలకు కున్నదేదో, కానీ!” అంటూ నాగన్నను ఉరిమి చూచింది రంగి.

“పాపం, ఇతణ్ణిచూడు ఎలా వున్నావో! ఎముకలగూడుగా కని పిస్తున్నాడు కదూ! చెరువుకట్టపైన వస్తూ చూచాను, ఇతడు తూము కగ్గర తుమ్మచెట్టుకింద చలికి గజగజ పడకిపోతూ కూచుని వున్నాడు. ఏంటేయమంటావ్! చూచి, చూడకుండా వచ్చేయడం మంచిదేనా చెప్పు. మనం మాత్రం మనుషులం కామూ! మనకూ కష్టాలు రాతూ! మనమందరమూ ఎప్పుడో ఒకప్పుడు చావాలైన వాళ్లమేనంటావా, కాదంటావా! అలాంటప్పుడు ఒకడు కష్టపడు తున్నప్పుడు మరొకడు వాడికి ఆదుకోకపోతే ఎలాచెప్పు!” అని నాగన్న రంగిని అనునయించాడు.

రంగి కోపంతోలేడు. కానీ నన్యాసిని చూడగా, చూడగా అతనిపైన ఆమెకూ చాలికలుగ సాగింది. వీవో తీరనిదంతలు, అరని వ్యధలు నాట్యంచేస్తున్న అతడి ముఖాన్ని పరీక్షించి చూచిన తర్వాత ఆమెలోని ఆగ్రహం పటా పంచలై పోయింది. పెంటనే ఆమె ఉట్టిలోనుంచీ, చట్టిని దించి రెండు ముంతల్లో అంబలిపోసి “ఇద్దరూ త్రాగండి” అన్నది.

“మరినీకో?” అన్నాడు నాగన్న ఆశ్చర్యంగా.

“ఒకపూట త్రాగకపోతే చచ్చి పోనులే” అన్నది రంగి.

“అలాకాదు రంగీ! చెరికొంచెం త్రాగుదాం” అన్నాడు నాగన్న. రంగి నవ్వుతూ “అబ్బబో! ఎంతప్రేమ, ఎంతప్రేమ! నేనప్పుడే కొంచెం త్రాగానులే. నువ్వు కొంచెంత్రాగి, నాభాగాన్ని కూడా అతనికే ఇచ్చేయి. పాపం ఎక్కడ తిన్నాడో ఏమూ! ముఖం వాడి పోయివుంది” అన్నది.

తటాలున తలపైకెత్తి నన్యాసి నన్యాడు. వీడో ఒక వరను రహా స్యాన్ని తెలుసుకున్నప్పుడు కలిగే విజయగర్వం ద్యోతకమైందా నన్యలో!

నన్యాసి అంటి త్రాగిన తరువాత రంగి ఈతతానను వరచి దానిమీద అతణ్ణి పడుకోమన్నది నాలుగు గోడలమధ్య వున్నప్పటికీ అతడింకా చలికి అదిరి పోతుండడం చూచి “ఏమయ్యా! ఇక్కడే ఇలా వడకిపోతున్నావే. ఆచరువుకట్ట పై నేవుండివుంటే నీగతమైవుండేది”

అంటూ విస్తుపోయింది. “ఏమైతే నేంలే తల్లీ! ‘నా’ అన్నవాణ్ణి లేని ఒంటరిగాణ్ణి. నాగతేమైపోయినా చింతించే వాణ్ణెవరూలేదు” అన్నాడు నన్యాసి. “ఇంతవరకూ అలా అను కున్నావ్. ఇకమీదట అలా అను కోకు. నువ్వు మావాడివి. అంతగా నీకెవ్వరూ లేకపోతే, మాఇంట్లోనే వుండిపో” అంటూ రంగి ఒక శాత దుప్పటిని తెచ్చి అతనిపైన కప్పింది. తరువాత నాగన్నని చూస్తూ “ఈరోజే ముంబలాగోగడిచిపోయింది రేపటి కింక చిల్లిగవ్వైనా చేతిలో లేదే. నూకల్ని ఎక్కడినుంచీ తేవోతావ్?” అని అడిగింది.

“మనకీ నూకలకష్టం రేపటి కొక్కసాటికేనా రంగీ! మనం బ్రతికినంత కాలమూ వుంటుంది. వైన భగవంతుడున్నాడులే. నువు పడుకో” అన్నాడు నాగన్న.

“అదినరేగానీ, మనం మనకత్తి కొద్దీ ఇతరులకీ సాయపడుతూ వుంటామే! మనకు మాత్రం ఎవరూ సాయపడ రెండుచేతకీ”

“ఎందుకో నాకేం తెలుసుకూ నీ పిచ్చిరంగీ! నేను సర్వమూ తెలిసిన వాడిననా నీ అభిప్రాయం. మన కంత పెద్దమాటలెందుకుగానీ నువ్వు మాట్లాడకుండా పడుకో. నాకు నిద్ర రాస్తూంది”. అంటూ నాగన్న బాంధను బాగా కప్పకున్నాడు.

3

చల్లగా తెల్లవారింది. కొడి కూయకమునుకు లేచి రంగి భాగీ లేసి రావడానికి ఊర్చోకి వెళ్లి పోయింది. పిల్లలు చిదుగుల్ని పిలి తెచ్చి చలికాచుకుంటున్నాడు.

నాగన్న మళ్ళీ నన్యాసిని మాటల్లోకి దింపాడు.

“మన మందరమూ మనుషుల మయ్యా! దేవతలంకాము. మనకు ఆకలి దప్పలు వున్నాయి. బ్రతకాలంటే మనమేదైనా పనిచేసి పొట్టబోనుకోవాలి. నీకేవలైనా చేయడానికి తెలుసునా?”

“అబ్బే, తెలియజే!”

“తెలియకపోతేనేం, నేర్చుకో. రెండురోజులు నేను చేసే పనినిచూడమూడోరోజుకల్లా నీకు చెప్పలు కుట్టడం చేతనాతుంది.”

నాగన్న అన్నట్లు రెండు రోజుల్లో నన్యాసి చెప్పలు కుట్టడం నేర్చుకున్నాడు. ఇద్దరూకలిసి తనిచేయడంవల్ల రాబడి కూడా ఎక్కువయింది. పదిరోజుల్లో రంగికొత్తచీర కొనివ్వడానికి వీలయింది. నూకలకు ఎద్దడి లేకుండా సంసారం హాయిగా జరిగిపోసాగింది.

ఒకరోజు మధ్యాహ్నం నాగన్న ఇంటిముందొక జట్కా అగింది. అందులోనుంచి ఒక శ్రీమంతుడు క్రిందికి దిగి చకచకా లోపలికి నచ్చాడు. అకస్మికంగా ఒక పెద్ద మనిషి తన ఇంట్లోపలికే వచ్చేయడంచూచి నాగన్న లేచినిలబడి “ఏమండీ! ఏంకావాలి మీకు?” అని అడిగాడు.

“బూట్సుల్ని కుట్టగలవా!” అన్నాడతడు.

“అదేనండీ నాపని” అన్నాడు నాగన్న.

శ్రీమంతుడు తన సొఖరును ఒలిచి “దాన్నిలాతెచ్చి పడేయ్” అన్నాడు. సొఖరు జట్కాలోనుంచి ఒక కాగితపు పొట్లాన్ని తెచ్చాడు.

“దానిలో ఏముందో విప్పిచూడు” అన్నాడు పెద్దమనిషి. నాగన్న పొట్లాన్ని విప్పాడు. అందులో నుంచి మంచిఖరీదైన చక్కెర బయటపడింది.

“ఇదేమిటో తెలుసునా!” అని ప్రశ్నించాడు శ్రీమంతుడు.

“తెలియకేమండీ, రోలు!” అన్నాడు నాగన్న.

“అరే, అమాత్రం నాకూ తెలుసుతే. కాగా చూడవయ్యా దాన్ని. జర్మనీనుంచీవచ్చిన రోలు

ఇది. పాడుచేశావంటే మాటదక్కదు. రేపు సాయంత్రంలోగా బూట్సులు తయారైపోవాలి. అలసత్వం జరగ్గాడదు. పాడుచేశావా, నీదగ్గర నుంచీ పదిరూపాయలు వసూలు చేస్తాను. నాకాళ్లకు సరిపోయేలా, బాగా కుట్టావంటే నీ ముఖాన ఐదు రూపాయలు విసిరిపారేస్తాను.”

“నీకేమండీ. రేపుసాయంత్రం కాకా పూర్తిచేసేస్తాను” అన్నాడు నాగన్న.

“దీనికి తయారై వేసినట్లు

గొల్ల భామ పాలు గడ్డ తీపి పాలు

విశాఖ మొదట కోరతగిసిరి
ఈ పాలనుకలిపిన వివరముగల కరపత్రము, ఇంగ్లీషు, తెలుగు, తమిళం లేక మళయాళములో కోరినవారికి పంపగలము.
నస్సెల్లా, పి. ఓ. బాక్సు. 180, మదరాసు. 1.

★ వ్రేమే దైవం ★

యలకోటును నాగన్న చేత బెట్టి
చరచరా పెళ్ళిపోయాడు.

4

కాదయ్యా! ఒక్క సంవత్సరం
నేలూ త్రొక్కినా అరిగి పోకుండా
వుండాలి, తెలుసా! అరిగిపోతే...”
అంటూ బెడరించాడు శ్రీమంతుడు.

సన్యాసి తటాలున తలవైకెత్తి
బిచ్చమనిపిచి చూస్తూ పక్కన
వచ్చేశాడు! మొదటిరోజున రంగి
తనపైన అడరం చూపినప్పుడు
నివ్వించి మొగిచినప్పుడు ఇది రెండో
సంపుట.

“ఏమిటి, ఎందుకు నవ్వుతావ్?”
అని చిదరించుకున్నాడు ధన
వంతుడు. ఎందుకు నవ్వాడో తనకూ
తెలియకపోవడంచేత నాగన్న
విన్నయంతో “అతడంతేనండీ.
కొంచెం మతిస్వాధీనంలో లేని
మనిషి. తమకు మరేం అనుకోకండి
బాబూ!” అని నర్తి చెప్పేశాడు.

“ఓహో, అలాగా! ఐతే అత
జెక్కడయినా నాబూట్సుల్ని కుట్ట
బోయి పాడు చేశేసేను, బాగ్రత్త!
నేను రేపునాయంత్రం తప్పక
వస్తాను.” అంటూ పెద్దమనిషి
జట్కాలోకూచుని తనదారిన తాను
పెళ్ళిపోయాడు.

మరునాడు వెళ్లి వారగానే
సన్యాసి కొత్తచర్మాన్ని చేతికి
తీసుకుని బూట్సుల్ని కుట్టడం
ప్రారంభించాడు. ఆపనిలో అతనికి
చిరకాలానుభవం వుండి గనుక
నాగన్న క్రొత్తగా నలహాలేమీ
ఇవ్వలేదు. అతడు నలహాణంగా
బూట్సుల్ని తయారుచేశేయగల
డనుకుని తనపనిలో తాను వుండి
పోయాడు. కానీ, సన్యాసివల కత

అడ్డం తిరుగుతుందని అతడు
మధ్యాహ్నం తరం కానీ కనిపెట్టి
లేకపోయాడు. అప్పటికి పనంతా
పూర్తయిపోయింది. ఐతే తయారైనవి
బూట్సులుకావు, సాదా
చెప్పలు!

“కొంపముంచేశావు గదయ్యా!
బూట్సుల్ని కుట్టమంటే, చెప్ప
లేందుకు కుట్టావయ్యా!” అంటూ
నాగన్న వాపోవసాగాడు.

ఇంతలో ఇంటిముందర జట్కా
అగింది!

కానీ లోపలికి వచ్చింది
శ్రీమంతుడు కాదు. అతడినాఖరు.
నాగన్న భయపడుతూ లేచినిలుచు
కున్నాడు.

“పాపం, మీకు శ్రమ కలి
గిస్తున్నానల్లేవుంది. కానీ, ఏంచేయ
డానికి వీలేని పరిస్థితి యిది. ఇప్పుడు
మాకు కావలసింది బూట్సులుకావు
సాదాచెప్పలు!” అన్నాడు ధన
వంతుడి నాఖరు.

నాగన్న ఆశ్చర్యంతో నోరు
తెరుచుకుని మట్టిబొమ్మలా నిలబడి
వుండిపోయాడు. మళ్ళీ ఆనాఖరే
మాట్లాడసాగాడు. “హతాత్తుగా
గుండె ఆగిపోవడంవల్ల మా
యజమాని చనిపోయాడు. కొత్త
చెప్పల్ని కాళ్లకు తొడిగి కపాన్ని
భూమిలో పాతిపెట్టడం వాళ్ల
కులాచారమట!”

సన్యాసి ముఖంలో ఆశ్చర్యపు
ఛాయలు లీలగానైనా కనపడలేదు.
అతడు అంతవరకే సిద్ధమైవున్న
చెప్పల్ని తీసి, నాఖరుచేతిలో
పెట్టాడు. నాఖరు అయిదురూపా

బిచ్చమనిపిచి చూస్తూ పక్కన వచ్చేశాడు! మొదటిరోజున రంగి తనపైన అడరం చూపినప్పుడు నివ్వించి మొగిచినప్పుడు ఇది రెండో సంపుట.

సన్యాసి నాగన్న ఇంట్లోనే వుండిపోయాడు. వర్షాలు కురిసి, దేశం సుభిక్షంగా వున్నందువలన నాగన్నకు ఆదాయం బాగా రాసాగింది. రంగి ఊళ్ళో చాకిరీగూడా మానివేసి, వేళకంత వండిపెడుతూ హాయిగా కాలం గడపసాగింది. తమకుటుంబం ఒక్కంతో కుదుట పడడానికి సన్యాసి కారణమని నమ్మి ఆపేడ దంపతుల తల్లి కన్నకొడుకులా గౌరవంగా చూచుకోసాగాడు.

ఇలా కాలం సాఫీగా గడచి పోతున్న రోజుల్లో ఒకానొకనాడు ఒక పొరుగుూరి ఇల్లాలు నాగన్న దుకాణానికి వచ్చింది. ఆమెపెంట ఇద్దరు ఆడబిడ్డలున్నారు. ఎవరినీ గానీ పరకాయించి చూడడం అలవాటులేని సన్యాసి, వాళ్ల నందుకో తడేకదీక్షగా చూడ సాగాడు. ఆబిడ్డలిద్దరూ వయసు లోనూ, ఆకారంలోనూ ఏమాత్రమూ తారతమ్యం లేక ఒకే అచ్చులో పోత పోయబడ్డ విగ్రహాల్లా వున్నారు. ఎరటి పెదవులపైన లేనప్పులు వెన్నెల తళుకుల్లా మెరసిపోతుండగా ఆ పాపలిద్దరూ తల్లికి చేరి ఒకే కైపున చూపదల కళ్లకు పండువను కలుగజేస్తూ నిలబడి వున్నారు.

“కూశోండమ్మా! ఏంకావాలి మీకు” అని నాగన్న ఆమెను వలకరించాడు.

“ఈ నిడలిడలి కాలిజోళ్లు

తయారుచేసి ఇస్తావు” అని అడిగిందామె అరుగుమీదకూచుంటూ.

నాగన్న బిడ్డలిద్దరినీ దగ్గరకు పిలిచి కాలికొలతలు తీసుకుంటూ ఒక పాప పాదాన్నిచూచి అగి ఇదేమిటం డమ్మగారూ! ఈకాలు కొంచెం వంకరబోయినట్టుండే! పుట్టుకతోనే ఇట్లా వుండేమిటి?” అని ప్రశ్నించాడు.

“చావు పడకమీద దేహంపైన స్మారకంలేకుండా పడివుండిన తల్లి ఈబిడ్డపైన పొర్లడంవల్ల ఈ కాలిలా వంకర బోయింది. అప్పటినుంచీ ఇలానేవుంది” అన్నదామె.

“ఐతే మీరు మీ బిడ్డలు కాదన్న మాట!” అంటూ రంగి ఆశ్చర్య పడ్డది.

“కాకపోతేనేం. పురుడు పీరక ముందే తల్లినిపోగొట్టుకున్న వీర్లకు నేనే పాలిచ్చి పెంచాను. అబ్బో అదంతా ఒక పెద్దకథలే!” అన్నదామె.

ఆకథ వినాలని అక్కడున్న వాళ్ళందరికీ కుతూహలంగానే వుంది కాబట్టి పొరుగుూరి ఇల్లాలు ఆకథని చెప్పక తప్పలేదు.

“ఆకు సంవత్సరాలకు ముందు జరిగిన సంగతి” అంటూ ప్రారంభించిందామె. “ఒకవారం రోజుల వ్యవధిలోనే ఈబిడ్డల తల్లి డండ్లు లిద్దరూ వరలోకం చేరుకున్నారు. తండ్రి మంగళవారం చనిపోయాడు. తల్లి శుక్రవారాన గలిచింది. దిక్కులేని బిడ్డల్ను నేను ఇంటికి తీచుకున్నాను. అప్పటికి నాకొక నాలుగునెలల మగబిడ్డ వుండేవాడు. ముగ్గురికీ వరుసగా పాలిస్తూ, పెంచాను. రెండేళ్ల ఈడప్పడు

నాబిడ్డ చచ్చిపోయాడు. తరువాత నాకు బిడ్డలు కలుగలేదు. కడకు ఈపాపలే మిగిలారు. ఓపినంత ఆస్తి పూడి మాకు. కాని ఆ ఆస్తికంటే ఈబిడ్డలిద్దరే మాకు పెద్దఆస్తి! పట్టి ప్రమిదెలా వుండవలసిన మాయింటికి ఈ ఇద్దరూ రెండు జ్యోతులు.”

ఈ కథని వింటూ, వింటూ నన్యాసి ఎదుకోగాని విస్మయ వరపశుజైపోతూవచ్చాడు. కథ ముగిసిన తర్వాత ఆకాళంత్తపు చూస్తూ చేతులు జోడించుకుని తన విదేళ్ల జీవితంలో మూఢోహరిగా మెల్లగా నవ్వాడు.

5

బిడ్డల్ని పిలుచుకుని పొరుగుూరి ఇల్లాలు అక్కడిచినుంచి వెళ్ళి పోయింది. ఆమె వెళ్లిపోవడమే తరువాయిగా నన్యాసిలేచి నిలబడి “నాగన్నా! ఇకనాకు సెల విప్పించాలి. భగవంతుడు మళ్ళీ నన్ను కరుణించాడు. నేనక్కడి నుంచి తక్షణం వెళ్లిపోవాలి” అన్నాడు.

నాగన్న ఆశ్చర్యచకితుడై, నన్యాసిని తేరిపారజూచాడు. అతని ముఖమండలం చుట్టూ ఏదో ఒకవంతలేజన్ను అలముకుని వుంది.

“ఐనా నీసంగతేమిటో మా కేమీ అర్థంగావడంలేదు వాబూ! ఉన్నట్టుండి ఎక్కడికో వెళ్లిపోవాలంటున్నావేమిటి! ఎక్కడికి పోదలచుకున్నావు? మళ్ళీ ఎప్పుడు వస్తావు?” అన్నది రంగి.

నన్యాసి తలవంచుకుని మెల్లగా తనలో తానే మూగ్లాడుకుంటూ

న్నట్లుగా “నను ధగివంతుడి ఆజ్ఞను తృణీకరించాను. అందుకు ప్రతిఫలంగా శిక్షవిధించబడింది. నేటికాశిక్ష ఆఖరైపోయింది. నేను మళ్ళీ నా స్వస్థానానికి వెళ్ళి పోతున్నాను” అన్నాడు.

“నువ్వు మామూలు మనుషులకు అర్థమయ్యేట్టు మాట్లాడడంలేదు నాయనా! అడుగుడుగునా నీ ప్రవర్తన మాకు ఆశ్చర్యకరంగా కనబడుతున్నప్పటికీ ఇన్నిరోజులూ నిన్నీలా తర్కించి అడగలేదు. ఈరోజు నీఅంతట నువ్వే ఇక్కడ నుంచీ వెళ్లిపోవాలంటున్నావుగనుక అడుగుతున్నాను. అసలు నువ్వెవరు? నీకేమిటి?” అని అడిగాడు నాగన్న.

నన్యాసి మళ్ళీ క్రిందకూచుని తన పూర్వకథని చెప్పసాగాడు.

“నేను భూలోకానికి సంబంధించిన మానవుణ్ణి గాను. దేవలోకంలో నివసిస్తూ వుండిన నిర్జరుణ్ణి! భగవంతు డొకనాడు నన్ను పిలిచి ‘భూలోకంలో ఒకస్త్రీ చచ్చి పోవడానికి సమయం ఆసన్నమైంది తక్షణం అక్కడికివెళ్ళి ఆమె శరీరాన్నుంచి ప్రాణాన్ని తేరుతేసి ఇక్కడికి తీసుకురా’ అని ఆజ్ఞాపించాడు. నేనా ఆసతిని తలదాల్చి భూలోకానికి వచ్చాను. పీరావచ్చి చూతున్నగాదా, రోగంతో అలమటించిపోతున్న ఆస్త్రీ ప్రక్కన ఇద్దరు కవల బిడ్డలు పడివున్నారు. అప్పటికి కన్నెనా తెరవని పసి నిమిగులు వాళ్లు. తల్లి చనిపోతే బిడ్డలగతి ఏంకావాలి! వైగా ఆ నిమిగులకు తండ్రికూడా లేడు. చూచి, (రీత-న పేడిచూడండి)

అదీ - ఇదీ

“పథేర్ పాంచాలి”

కె. జి. విశాఖ భూమి కండ్లలో పాంచాలి రచించిన “పథేర్ పాంచాలి” నవల తెంగాలీ నవలా సాహిత్యంలో అగ్ర శ్రేణికి చెందినది ఇది ఒక బాలుని కథ. బాల్యంలో శతాబ్దంగా కలిగి అనుభవాలను, భావాలను కలిగి వింతగా రచయిత చిత్రించాడు. అననం, మరణం, జీవితం, బీటిగోని అశాశ విశా దాలను కరుణరసభరితంగా రచయిత చూపించాడు. ఈ ఉత్తమ నవలకు ఒక కంపెనీవారు చలన చిత్రంగా నిర్మించడానికి కొంత కాలం క్రితం ప్రానుకొనినా

కొనంతలు కొంతవరకూ తీసి నిలిచేకాదు తెంగాలీ గ్రామజీవితాన్ని అతిసుసోహ రంగా చిత్రించే ఈ నవలకు స్వయం ఇయాల్లనే మహాదాయంతో వచ్చి మ తెంగాలో ప్రభుత్వం ఈ చిత్రానికి పెట్టు బడి పెట్టి ప్రారంభించడానికి నిర్ణయించింది. ఇది విజంగా వార్షిక దగిన విషయం. ప్రజాశీలికంపె సాటిలేని ప్రభావం చూపుతూ థైరెకొవరాలో ఒక టిగా మారిన చలనచిత్రాల విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇలాటి ప్రదర్శన ముగిస్తూ, సహాయం చేస్తూఉంటే అసలీకాలంలో మన చిత్రం గౌరవం ఇంకా పెరగగలదు.

తారల ఎలువ

కొత్తగా సినిమారంగంలో అడుగుపెట్టి ఒక చిత్రం నిర్మిస్తున్న ఒక తెలుగు యువ నిర్మాత ఇటీవల ఇలాగన్నాడు:

“చిత్రాల విజయానికి తార అక్కర్లేదని విమర్శకులు అందోళన చేస్తున్నారు. కాని నిర్మాతల సాధక బాధకాలు ఏరికీ తెలియవు. సామాన్యజనానికి తారలు లేని చిత్రం తారలులేని అకాకంబరకే నిరుత్సాహంగా ఉంటుంది. పట్టణాలలో చిత్రాలు విడుదలయినప్పుడు యారూరాలను పట్టెటూళ్లనుండి ప్రజలు బళ్ళుకట్టుకొని, కాలి నడకనా వచ్చేటట్లు అకర్షించేది తారలే. పట్టణాల్లోని మామూలకీ చిత్రం నిర్మించిన సంస్థ గొప్పపంకాని, డైరెక్టరు గొప్ప పంకాని తెలిసే అవకాశంలేదు వారు చిత్రాన్ని తారలనుబట్టి వాపకం ఉండు మంటారు సాగేవ్వరరానీ, సావిత్రి, భావమతి ఇటువంటి తారలు వారికి వాపకం ఉన్నంతగా మరొక డైరెక్టరు పేరో, కథారచయిత పేరో వాపకం ఉండదు. అందుచేత ధూసా చిత్రంలో ధూసా తార

నటిభావార “లే మ క్క” లో అంజలిదేవి (నానా) పేటెటి (అన్న).

★ అదీ - ఇదీ ★

లున్నారంటే ఇక తక్కిన వెలుగున్నా వచ్చి చూసారు.

ప్రేతులలేకాదు, దిష్టిబూటర్లు, ఎగ్జిబిటర్లు కూడా ఇలాంటి స్థితిలో ఉన్నాయి. తారలు లేకుండా కొత్త వారిని, అంత పేరులేనివారిని పెట్టుకుని తీసిన చిత్రాలను తీసుకోవడానికి వీరు మిన మేమూలే క్లిస్తారు. పెట్టు చేస్తారు. వారి ఇమంతవచ్చిన దరతులు విధిస్తారు. ఇంకా బాగా డబ్బు వస్తుండగానే ఎగ్జి బిటరు ఆ చిత్రానికి డబ్బు రావడంలేదని దొంగలెక్కులు చూపి, దాన్ని ఎత్తివేసి తారాబలంతో విడుదలయ్యే కొత్తచిత్రాన్ని ప్రస్తావించగా అందుకుంటాడు. అదే, తాత ప్లే నిండిన చిత్రమే నిర్మాత దిష్టి బూటర్లకు, ఎగ్జిబిటర్లకు తనే దరతులు విధిస్తాడు. ఈ కారణంచేతనే తారలు లేకుండా చిత్రం తీసే పద్ధతిని నిర్మాతలకు చూపలేదు.

ఈ వాదనలో చాలవరకు శుభ ఋషి. తారలు గల చిత్రం నిష్పన్న దేహంగా డబ్బు చేసుకుంటుందనే గ్యారంటీ ఉంటే, దానికి విమర్శకుడూ తప్ప పట్టగూడదు. ఈ గ్యారంటీ ఎన్ని చిత్రాలకున్నదీ అనేదే ప్రశ్న. కథ వచ్చుగా ఉన్నా, డైరెక్ట్ పేలవంగా ఉన్నా, కేవలం తారల్ని చూసి ప్రేతులను వచ్చే మాట నిజమేలే ప్రేతులను చూసి జాలిపడడం తప్ప విమర్శకు లేమీ చెయ్యలేరు. అయితే అటువంటి స్థితిలో ప్రేతుల ఖాన్నారా అనేది సందేహ గ్రస్తమైన విషయం.

అదీ కాక తారలు లేకుండా చిత్రం తీయడమనేది కొన్నిరకాల ఇతివృత్తాలకు, కొందరు దర్శకులకు మాత్రమే సాధ్యమవుతుంది. నూటికి నూరుపాళ్లు వాస్తవికమైన చిత్రాల్లోనూ, సమకాలిక జీవితసత్యాలను చిత్రించే సామర్థ్యం మెంటరీ చిత్రా

ల్లోనూ మాత్రమే ఇది విలక్షణమిది. లక్షలాది భనం ఖర్చుపెట్టి తీసే వానపదచిత్రాలను కొత్త నటీనటులమీద ఆధారపడి తీయడం ప్రమాదమైన పని. అలాగే నటుల అభినయ నైపుణ్యమీద ఆధారపడకుండా సినిమా అనేది ఒక ప్రత్యేకమైన, కొత్తరకమైన కళ అనీ, ఈ కళలో నూత్రధారుడు దర్శకుడనీ గుర్తించిన దర్శకులు మాత్రమే తారలు లేకుండా చిత్రాలు తీయగలరు. విగత వారు విధిగా తారల అభినయ నైపుణ్యం మీదనూ, నామక మీదనూ ఆధారపడి విజయం పొందవలసిందే.

హాలీవుడ్ నటుడు
డానీ కేయీ

హాలీవుడ్ హాస్యనటుడు డానీ కేయీ ఈ నెలలో బొంబాయి వచ్చాడు. ఐక్య రాజ్యసమితివారి అంతర్జాతీయ శిశునిధి కోసం ఈయన ఒక వర్తచిత్రం తీయబోతున్నాడు. ఈ చిత్రంలో తిండికి, గుడ్డకు మొహం వాచిన బాల బాలికల ఇతివృత్తం ఉంటుంది.

డానీ కేయీ గౌరవార్థం బొంబాయిలో పౌరసభాల్లో ఫిలిమ్మవారు తాత నువ్వో, నోబల్ లో గొప్ప విందు పిర్మాటు చేశారు. ఈ విందుకు బొంబాయిలోని ఫిలిం ప్రముఖులు, వర్తకానిలేఖరులు అనేకులు హాజరై డానీ కేయీకి బ్రహ్మాండమైన స్వాగతమిచ్చారు.

డానీ కేయీ అతలు పేరు తెలిస్తే తన యోగమిస్టే. 1918 లో బ్రూక్లిన్ లో జన్మించాడు. ఉత్తమ క్రేజీ హాస్యనటులలో ఒకడుగా పరిగణన పొందాడు. ఇన్స్పెక్టర్ జనరల్, హాస్పి క్రిస్టియన్ ఆండర్సన్ చిత్రాల్లో ఇతని పాత్రధారణం చూచినవారెవరూ అతనిపై అభినయం పెంపొందించుకోకుండా ఉండలేరు. పౌరసభాల్లో వారు *Knock on Wood* అనే పెక్కికలర్ హాస్య చిత్రం, ఇతడు నటించినది ఇటీవలే తయారయ్యారు. ఇది త్వరలో విడుదల కానున్నది. పౌరసభాల్లో వారు విశ్రాంతి పెక్కికలర్ కొత్తగా నిర్మించిన పెక్కి కలర్ చిత్రం 'బెట్ క్రిస్టియన్'లో కూడా డానీ కేయీ నటించాడు.

ఈ నెలలో బొంబాయి వచ్చిన మరొక హాలీవుడ్ నటుడు ల్యాబిర్స్. ఇతడు ప్రపంచంలో కాంతి సామరస్యాలకు దోహదంచేసే ఉద్దేశ్యంతో ప్రపంచమతాలన్నిటినూ ఒక దాకస్యమెంటరీ చిత్రం.

తయారు చేస్తున్నాడు. జపాన్, ఫారోజ్ హా హాంగ్ కాంగ్, తాయ్లాండ్, బర్మా వేలాలు వర్షటింబి గతమాసం కలకత్తా వచ్చాడు. భారతీయ మతాలపై విషయ సేకరణ చేసేందుకుగాను వెనారక్, న్యూ ఢిల్లీ నగరాలను వెడుతున్నాడు. రాబర్ట్ డింకన్ అనే కామెరామన్ ను సహాయంగా తీసుకుని ఐదులేరిన ల్యాబిర్స్ తనంతట తనే స్వయంగా ఈ దాకస్యమెంటరీ నిర్మిస్తున్నాడు. డానీ కేయీ వలె ఇప్పుడు అంత ప్రసిద్ధిలో లేకపోయినా *All quiet on the western front* అనే యుద్ధ వ్యతిరేక చిత్రం చూచినవారెవరూ ఇతన్ని మర్చిపోలేరు. నువూరు ఇకపైవెళ్ళ క్రితం విడుదలైన ఈ చిత్రం ప్రపంచంలోని గొప్ప చలనచిత్రాల్లో ఒకటి. ఈ చిత్రం యుద్ధోన్మాదాన్ని అతినిశితంగా విమర్శించింది.

★ సినిమా వార్తలు ★

అన్నపూర్ణా పిక్చర్స్ వారు ఈ నెల 22, 28 రోజులలో "దొంగరాముడు" చిత్రానికిగాను రెండుపాటలు రికార్డు చేశారు. రికార్డింగ్ వాహినీలో జరిగినది. సంగీత దర్శకుడు పెండ్యాల శాగేశ్వరరావు. జిక్కి పాటలు పాడినది. పాటలు వ్రాసిన వారు సముద్రాల రాఘవాచార్యులు గారు. కె. వి. రెడిగారి దర్శకత్వం ఈ చిత్రం పై. 1 నుండి వాహినీలో పెట్టిన ఐక్య నున్నదని తెలుస్తోంది. మొదటి నెట్ మెరుని రేలంగిలో ప్రారంభమవుతుంది దని తెలుస్తోంది.

విశాఖవారు తమ "కన్యాశుల్కం" చిత్రానికి చూడు నాలుగు పాటలు ఇటీవల రికార్డు చేసినట్లు తెలుస్తోంది. శ్రీ శ్రీ గానీ "ఆనందం అర్జునమేలే" అనేపాట, కి. శి. గురజాడ అప్పారావుగారే వ్రాసిన "పులిడి నామ్మా పూర్ణమ్మ" అనే నయకా రికార్డు చేసినపాటల్లో ఉన్నాయని.

విజయవాడ "మిస్సమ్మ"కు నాలుగు రోజుల హాటింగ్ తో మొదటి నెట్ మిన్న వని ప్రారంభించింది.

"నిరుపేదలు" తీసిన గోపల్ పిక్చర్స్ వారు తమ రెండవచిత్రానికి "దొంగరాముడు" అనే మరొక చిత్రం కథను ఎన్నుకున్నట్లు తెలుస్తోంది. ప్రేమకు అర్థం వదిలెగారి గానాలు ఈ కథను బాగా మార్చిన తెలుగుదేశాని

నారసింహ లేహ్య ముం

అంగారు తేర్చుబడినది. మేళా మునిక్కాక, నిన్నుతువ, కుక్క నక్షత్రమును పొరించి బలమును, కోరికిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

30 రు|| డబ్బి|| గు. 8-40 పోస్టేజీ 15 అ. సి. ఏ. డ్రెకంపెని. "అయ్యార్యదనమాజం" పెరిచెన్. నెల్లూరు జిల్లా.

"కామలాకర్" లో బిక్కిరాబద్దం, సుధాకర్, అమృత, రామాకామ.

"శ్రీ శక్తి" లో జన శృంగార కుటుంబం ఎన్. జి. రామాకామ.

ప్రేమే దైవం

(49-వ పేజీ తరువాయి)

మూచి ఆ నిండుప్రాణాన్ని పీయడానికి నాకు మనస్కరించలేదు. అందుచేత భగవంతుడిదగ్గరికి తిరిగి వెళ్లి ఆమెను మరణానికి గురి చేయడం నమంజనంకాదని విన్నవించుకున్నాను.

“తన ఆజ్ఞ నిర్లక్ష్యంపట్టి నందు వలన భగవంతుడికి కోపం వచ్చింది. నీకర్తవ్యాన్ని సరవేర్చడం నీవిధి. సరవేర్చకపోయావు కాబట్టి నీకు శిక్షవిధిస్తున్నాను. ఈక్షణంనుంచి నీలోని దేవత్వం నశించిపోతుంది. నువ్వు మానవుడిగామారి భూలోంలో నివసించు. ప్రతిమానవుడి హృదయంలోనూ ప్రచ్ఛన్నంగా దాగివున్న దేహిటికి మానవులకు అనుగ్రహింపబడని శక్తివీధి? వాళ్లు దేనివల్ల ప్రపంచంలో నివసింపగలుగుతున్నారు? ఈమూడు ప్రశ్నలకు నదుత్తరాలు తెలుసుకోగలిగిన తక్షణం నువ్వు నుల్లీ దేవలోకానికి రాగలుగుతావు అని ఆదేశించా డాయన.

“ఆరోజున నువు చెవులు కట్టి పైన నన్ను చూచి, ఇంటికి పిలుచుకుని వచ్చావు. కానీ నారాక నీభార్యకు కంటకప్రాయమైంది. ఐనా, నా దురవస్థని గుర్తించిన తర్వాత ఆమె నీకన్నా ఎక్కువగా నన్ను ఆదరించింది. అప్పుడు నేను ప్రతివ్యక్తిహృదయంలోనూ ప్రేమ ప్రచ్ఛన్నంగా దాగివుంటుందని గుర్తించాను. మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానం తెలుసుకున్నాను కాబట్టి ఆరోజున నేను మొదటి సారిగా నవ్వాను.

“ఒకరోజున భగవంతుడొకడు

మనదగ్గరికి వచ్చాడు. ఆతడింక కొన్ని గంటల్లో అనుభుల్ని గోల్పో నున్నాడని నేను తెలుసుకున్నాను. అప్పుడప్పుడే నాలో మల్లీ దైవిక మైన శక్తులు వికసిస్తున్నాయి గనుక నేనా విషయాన్ని ఊహింప గలిగాను. కానీ ఆతడు మానవుడు. తనకాళ్లకు బూట్లులే కావాలో, తనశవానికి చెప్పలే కావాలో ఆలోచించుకోలేని ఆజ్ఞ డాతడు! మానవుడు విధిచేతి కీలుబొమ్మ. విధిని తన యిచ్చానుసారం మార్చుకోగల శక్తి మానవుడికి అనుగ్రహింప బడలేదు. ఆరోజున రెండవ ప్రశ్నకు జవాబు తెలుసుకున్నాను.

“ఈనాడు, నేనేబిడ్డల కోసమైతే తల్లిని జీవంతో వ్రుండనియ దలచానో ఆబిడ్డల్ను చూచాను. వాళ్లు తల్లి దగ్గరకంటే ఖులాసాగా కాలం గడుపుతున్నారు. భగవంతుడు ప్రేమన్వయాపుడు. మానవులందరూ అతని ప్రతిబింబాలే కాబట్టి వాళ్లందరిలోనూ ప్రేమ సలకొనివుంది. తండ్రి గతించినా, తల్లి లేకపోయినా అంతమాత్రాన మానవుల మనుగడ అంతరించి పోదు. పరమాత్ముడిదగ్గరనుంచీ ప్రసరించి, విశ్వమంతటా నిండి వున్న ప్రేమవలన వాళ్లెలాగో ఓలాగు జీవింపగలుగుతారు— ఇదీ నేను మూడవ ప్రశ్నకు తెలుసుకున్న నదుత్తరం.

“నాప్రవాస జీవిత మింతటితో పూర్తయిపోయింది. నేను వెళ్లి పోతున్నాను. భగవంతుడి వల్లని చూపులు నదా మీపైన ప్రసరించునుగాక.”

నవ్యాది అ త్త మ్మ తం

దివ్యుడుగా మారి అకాశానికెరి పోయాడు. నాగన్న, భార్యతో బాటు అతనికి నమస్కరించాడు.

కాలక్షేపం

(50-వ పేజీ తరువాయి)

అమెరికావారు వచ్చి “నీ తపస్సుకు నేను మెచ్చితిని—నీకు ఆయాధాలు ప్రాప్తయి సప్తయితే నీన్ను ఉద్ధరిస్తాను వత్స! లేమ్మో! నావంట రమ్మో” అని భస్మాను రాకీర్వాదము వలె నెతివీడ చెయ్యి పెట్టినట్లయితే, అంతటితో ఆ దేశాన్ని వారు ఆక్రమించినట్లేనా? అడుగునకు దించినట్లేనా?

నిజంగా ఆలోచిస్తే, “ధర్మమే జయతే” అనే వాక్యంలో “ధర్మం ఒక్కటే జయించును” అనేమాట వరాల మూట. ధర్మం అనేది ఒక్కటే. “నా ధర్మం” అని గాని “నీ ధర్మం” అని గాని, వేర్వేరుగాలేవు. “నా” “నీ” గుడింతము “నో” (No) అన్నాడు పెద్దలు. “నా” “నీ” అనేవి మనం కల్పించు కొన్న పాతించుకొన్న సత్యపల్లి సర్వేరాళ్లు. అవి, కాశ్యకం గా ఉండేవి కావు. నిత్యం కాదు సత్యం కాదు. నేను కీర్త్యుగాలి అనిన్నీ, నీవు కీర్త్యుగాలి అనిన్నీ వాయుజంధన చేయలేకుండా ఉన్నాము. నీ ఆకాశం నా ఆకాశం, నీ ముఖమీ నా ముఖమీ అని దెబ్బలాడుకొనలేకుండా ఉన్నాము. “నా” అనేది “నీ” అనేది “నీ” అన్నాడు. “కొయినహీ ఆత్మ” అన్నాడు కమలాను.

“మనది అనేది ఏదీ లేదు” నీదీ అంతర్జాతీయ వ్యవహార రంగంలో One world Theory (ఏకైక ప్రపంచ దర్శనం) అన్నాడు. స్వధర్మం అనేది ఒకటిన్నీ పరధర్మం అనేది ఇంకొకటిన్నీ సర్వేరాగా లేవు. నీలాభం నీవు చూచుకో. నీవు తరించే మార్గం నీవు చూచుకో—నీవు యీ భవసాగరం తరించిన పరమహంసత్వతే అంతే చాలు. లోకాన్ని తరింపజేసినవాడ నవుతావు. ఇతరులకు ఉపకారం చేసిన వాడనవుతావు. నీ కార్యం నీవు పరిత్యజించి నరార్థ ప్రాపకుడవు కానక్కరలేదు. ఇతరులకు ఉపకారం చెయ్యడం ఆత్మసంస్కారంకోసమే. నీ ఆత్మవికాసం, నీ ఆత్మపరిపక్వత ఆత్మ్య మార్గం చూచుకొని, నిన్ను నీవు ఉద్ధరించుకొనడమే లోకాన్ని ఉద్ధరించడం. తన మేలుకూడా తెలియకుండా యితరులను ఉద్ధరిస్తామని చెప్పి “వృధావార్త భంగము గావించెడువారైవ్వర” ఎరుంగక శక్యమే నిరీక్ష!

ఈ శ్రీకృష్ణుని ఆనందరావు బిల్లుగా ఉండగా చెల్లెలు అతివిశిష్టతలు చేయడం ఎక్కించలేని అమ్మ.
జనతా వారి "పరివర్తన"లో సావిత్రి, సాగేశ్వరరావు.

పంచవంతుం:

లబ్ధనాశము

చిత్రరచన, నిర్వహణ: విశ్వమృతి నరసింహమూర్తి.

"ప్రమోద్య, మిత్రుడ వేళగాని ఈ వోల వన్నె వే!"

"నువ్వుల్లిన అరెండు మళ్లనూ- తిని మా రుచిడ ఇంత తియ్యనే పండ్లను ఇల్లిన -మిత్రుణ్ణింటిక తినుకు వచ్చుట -భర్త ముగాదా? అని నన్ను గిన్నె -వెంటనే మళ్ల నిన్ను తినుకుని-హామిట్ట బుట్టు వచ్చి తిని."

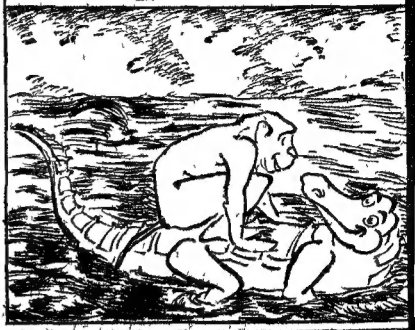

"వెన్నె వంటిదోయ్! నీ సతివృద్ధయం; కానీ ఒక్కటో సంశయమున్నది... జలాశయములోగల మి యింటికె. ఎక్కడ రమ్మంటావోయ్, బావా?"

"ఎందుకు మీకా భయమోయ్ బావా! నాపై ఎక్కడ రంటే మిటిలో ఈదుము హోయూ మా యింటిక మిము-చేరుస్తాను!"

మొసలి మాటలను నమ్మి మర్కటము దారి మూపుటై ఎక్కడో రిచ్చినను

"మిత్ర మెల్లగా హోవయ్యా! నా కామో భయమూలోంబయ్యా!!"

"వ్హ... వ్హ... వ్హ... వ్హ... ఇంకకూడ కడతావోయ్ బావా!- మా రుచిడ నీ గుండెకాయ రుచి- చూడాలని అత్తుత పడుతున్నది!"

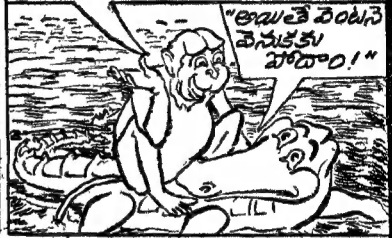

"అదేమిటయ్యా అల్లా అంటావ్! షమీనరించితి నీ పత్తికి నో నంత ఘోరమగు అపహరణం!.."

"తియ్యని పండ్లను తిను నీ గుండెయ- ఎంత మధురమో రుచి చూడాలని-మాయంటా విడ ఎంతో లొందర-పడుతోంది!"

"అమాటను నీ వొడునుండగనే చేతితో ఎంతో బోగొండదే! ఇప్పుడున్న నా గుండెకంటే బహు రుచిగా వుండే రెండో గుండెను తెచ్చేవాణ్?.. అప్పుడున్న అచేట్టు కొమ్మకది తగిలించేనే వచ్చానే.."

కొత్తి పన్నినా పన్నా గాళ్ళి తెలియజాలకా మొసలి, తీక్రణమై వెనుకకు ఈడుకుపోయింది!

ఒడు చేరుటో తడవుగ కొత్తి ఒక్కసారిగా ఎగిరి చెట్టుపై ఎక్కా కూర్చొనెను.

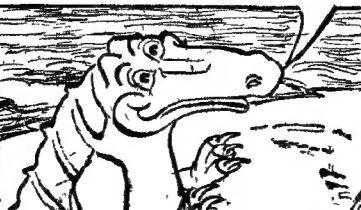
"రెండో గుండెను చప్పున ఇచ్చెయ్!"

"అహో హోహో, మిత్రుడోహో! నమ్మినవానిని నాశముచేయుగ తలమెట్లావో?... చాలు చాలు నీ తెల్లని తెలులిక; చూపకు ఇక్కడ నీ ముఖమొకటై!"

"దిగుదిగు బావా, దిగవోయ్ బావా! షదో డోరక అన్నా నయ్యా. నీ గుండెయిలో మాకంత పనిలే! స్నేహం కొద్ది అంతర్ధ్వనిక పొణ్ణి పొమ్మనే చెప్పానంతే!"

"నీ మాయలనిక నమ్మి దెవరూ? - పూర్వమొకా నొక కప్పల రాజు- మోసంబోబడి తప్పిం చుకొనె-మరల వచ్చినా మోసమయి రోగి- భువిలో హోయగ మసలేదా?"

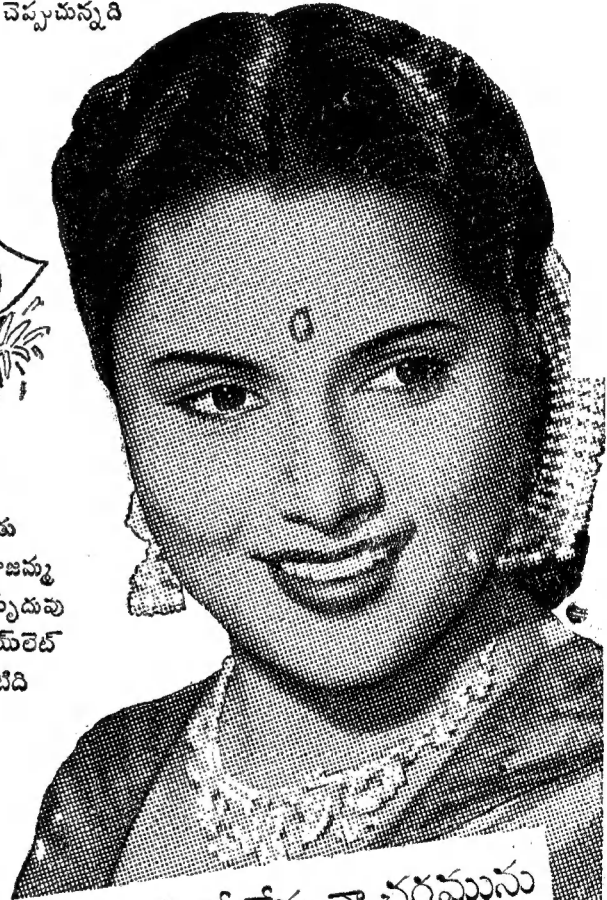

“ఎంతో తెల్లనిది—ఎంతో శుద్ధమైనది—
లక్స్ టాయ్లెట్ సబ్బుయొక్క సురగ ఎంతో
మెత్తగాను, సువాసనగాను ఉంటుంది”

అని ఎం.వి. రాజయ్య
చెప్పుచున్నది

జుండియా
కమరు
లేయింగు

మీ చర్మానికి ప్రతిరోజూ ఈ తెల్లని, శుద్ధమైన
సబ్బుయొక్క రక్షణనిచ్చి ప్రహళముతోనుండు
యోజన సౌందర్యాన్ని పొందండి ఎం. వి. రాజయ్య
లా చెప్పుచున్నది “మీ చర్మాన్ని పట్టువలె మృదువు
గాను, సౌందర్యముగాను నుంచుటకు లక్స్ టాయ్లెట్
సబ్బుయొక్క మెత్తని, సువాసనగల సురగవంటిది
ఇంకేదీ లేదు. అది మీ శరీరానికి సౌందర్యాన్ని
బయల్పరుస్తుంది. నిలిచివుండే దాని
మనోహరమైన సువాసనను
మీరు మెచ్చుకొంటారు!”

గొప్ప వార్త!

శరీరమంతా సౌందర్యముగా
నుండుటకు క్రొత్త

పెద్దవైజు సబ్బు

ఇప్పుడు దొరుకుచున్నది
ఇవ్వాలి దానిని వాడి చూపండి.

“...అందుచేతనే నేను నా చర్మమును
సౌందర్యముగానుంచుటకు లక్స్
టాయ్లెట్ సబ్బునే వాడుతాను.”